

הלכות חלה

מראה מקומות

פרק ה

דיני צירוף סל
והפרשה מן המוקף
והפרשת חלה ביום טוב

הוצאת מכון הם חיינו

A project of Mercaz Torah U'Tefillah

בעזרת החונן לאדם דעת
המראה מקומות בקובץ זו נתקבצו על ידי

גרשון סגל

הערות יתקבלו בשמחה נא לשלחם

Questions@heimchayeinu.org

חורף תשפ"ב

קונטרסים על נושאים אחרים של מכון הם חיינו

אפשר להשיג כאן

www.heimchayeinu.org

תוכן הענינים

1.....	משנה חלה פרק א משנה ט
2.....	משנה חלה פרק ב הלכה ד
3.....	משנה חלה פרק ב משנה ח'
4.....	גמרא סוטה דף ל. – ל: (ר"א דתניא ל: שתי נקודות)
6.....	גמרא פסחים דף מח: (אמר רב יוסף עד המשנה)
7.....	משנה פסחים דף מו. מו: עם רש"י ותוס' ד"ה הואיל (באמצע הדיבור אין נראה לריב"א עד הסוף)
9.....	הרי"ף שם דף יד. (משנה כיצד מפרישים עד יד: אלא מיהו) עם הר"ן ד"ה גמ' תניא
11.....	הרא"ש שם פרק ג סימן ו (גמ' עד ובמקום)
12.....	הרא"ש הלכות חלה סימן ד (מתחילתו עד השתי נקודות)
13.....	רמב"ם הלכות בכורים פרק ו הלכות טז – יז עם הכסף משנה
14.....	משנה מעשר שני פרק ג משנה י"ב – י"ג (עם הרע"ב והר"ש)
15.....	גמרא נדה דף ז. תוס' ד"ה ומקפת
16.....	תרומת הדשן סימן קפ"ט
17.....	טור יורה דעה סימן שכ"ה עם הב"י
19.....	שולחן ערוך שם עם הנושא כלים
21.....	ט"ז ונקודת הכסף סימן שכ"ו סעיף א
24.....	טור אורח חיים סימן תנ"ז סעיף א'
27.....	שולחן ערוך שם עם נושא כלים המסוימים
31.....	משנה ברורה שם
33.....	ערוך השולחן יורה דעה סימן שכ"ה
35.....	ערוך השולחן אורח חיים סימן תנ"ז
38.....	גמרא ביצה דף ח: – ט. (ח: סוף העמוד אמר רבה עד המשנה בדף ט.)
40.....	הרי"ף ביצה דף ד: על הגמ' שם
42.....	רמב"ם הלכות יום טוב פרק ג הלכות ח – ט
44.....	טור אורח חיים סימן תק"ו סעיפים ג – ד
46.....	שולחן ערוך שם עם נושא כלים המסוימים
49.....	משנה ברורה שם

למה הוצרך לפר' כן נר'
משום דקשי' ליה אפי' אין
לכך הוצרך לפ' שמסלק תחלה
ומר דקרינן כי האי גונא מוקף.

חידושי תורה – הערות – פירושים – ופסקים

(6)

מזו.

עין משפט
גר מצוה

אסורה לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב, וכבר פירשתי חלת חוצה לארץ בפרשת שלח לך לא לארכנו.

הואיל ואי בעי מיתשי' ע"ה. הקשה בקונטרס א"כ יקרא לה שם ואח"כ תאפה מטעם הואיל ואי בעי מיתשיל עלה (ו) ואור"י קצין שיכול לעשות בלא הואיל אין לנו לעשות ע"י הואיל וא"כ א"כ אמאי שרי ר' אליעזר לאפות לאפות משום הואיל דכל חדא ומדא חזיא ליה דלמקמן בלא הואיל יכול לעשות ע"י הטלה לזון ואור"י דהכי עדיף טפי מהטלה לזון דלאכא למימש שאלא מזהר יפא' ויבא ליד חמיון ועוד י"ל הואיל ואי בעי מיתשיל עלה לא שמיח לא אמר להסיר כדמוכח לקמן גבי לחם הפנים ושמי לחם דלזון אפייתן דוחה יו"ט אע"ג דלאכא למימר הואיל ואי בעי פריק ליה שאין התנור מקדשם שאם היה מקדשם א"כ יפסלו בלינה כיון דלזון איתן קודם יו"ט וכן מוכח במנחות (דף ע"ג) אין אפייתן דוחה יו"ט קצין דלזון התנור מקדשם ורשב"א פירש כי ג"ל עדעת רש"י כיון שהסך מנרסן וסופו לטוול אחת על כולן נמצא שערך דנדר שאין ראוי לאכילה אלא מטעם הואיל שרי דאי בעי לא מפריש חלה לחלה אלא נצט פורתא מכל חדא ומדא וכל חדא ומדא חזיא ליה ויזין די נמי לא שרי חזקא לה שם עד שתאפה לא שרי אלא על ידי הואיל ואם יקרא לה שם קודם שתאפה הו' מרי הואיל ומרי הואיל לא אמרין וקשה לרשב"א לשיורשו כיון דלס' יצטע מכל חדא ומדא יהא מותר בלא הואיל הישך שרו רבנן למיעבד ע"י הואיל כיון דלאפשר בלא הואיל ומירין שלא יטעו ור"י כמנים לנצט מכל אחת ואחת ור"י מקשה דהא כי נמי נצט מכל חדא ומדא אסור לאפות כדמוכח בפ"ג דביצה (דף כ"ה) דלמר עיסה של נכרי ושל ישראל אסור לאפות כ"י"ט כיון דלאפשר למיפגה בנשיה ונראה לרשב"א לחלק דדוקא נעיסת נכרי אסור מדרבנן דלא גזי חלה לא אסור משום מיקון חלה וכן נראה לרשב"א מה שמשמע ממון פ"ה דלע"פ שהיה

רבינו הנגאל

נימא כבודת הנאה קא מפלגי. פירוש ארחה הנאה שיש לו לישראל לתת לחלה לאכילה כן שריצה, אפי' שיעקר חלה חייב ליתנה לבנה, אבל יש לו לבחור כן לתתה לו שיחזיק לו טובה, אותה חזקא מן הירא. ור' אליעזר אומר דמטונו הוא דחייב עליה בכל יראה וכל ימצא, ור' יהושע אומר אינו ממון, דאי מקדש בן אשה אינה מקדשת, לשיכך אינו חייב עליה כלל, ודחינן לא כולי' עילמא טובת הנאה אינה ממון, ובהואיל פליגי, ר' אליעזר סבר הואיל אי בעי מתשיל עליה ופריש אחריתו, כלומר חזק אצל חכם ואומר טעמיה וקריין עליה שם חלה, ובמיתה ונחמה חלה וצואת לחולין, לו תאפה ממנו, לפיכך עכשיו חייב עליה, ור' יהושע סבר לא אמרין הואיל השתא מירא לא איחשל עליה וכו' יומר רביהשתא עליה, ויהלכתא כר' אליעזר, והנחתה בבני ישראל להפריש בצק מראיתיה חזיה לשום חלה ומבדיל עליו וסופו, ובפריש חלה אחת ונחמה לבנה, וכו' וצאטור לשרוף קדשים (בבב"ס) אופין בצק והוא גוהתו לכן קון ואוכלו, ואם אין כהן קטן מנחה אפי' לשרוף במצותא וי' טוב, ומסקנא כר' אליעזר, וכולהו גזי בחלה ארץ ישראל, אבל בחלת חוצה לארץ שאין אוכלין לחולין בשניה, כהן קטן שלא יהא קרי, וכתב כהן קטנה שלא יפריש נדה מותרין לאכול חלה טעמא כשמואל, ואמר אין תורתא חוצה לארץ אסורה אלא בעי שטומאה וצואת מנופה, ואמרין אמר רבינא הילכך נידה קוצה חלה ואכילתה כהן קטן, ואי ליכא כהן קטן, שקלא בריש מסא ושרא לתנורא, והדר מפריש חלה אחת כדי שלא תשתבח תורת חלה ואכילתה לא אפילו גדול טמא, וקיימא לן כרבינא, איתמר האופה מיום טוב לחול, בל קטנא אמר לוקה דהא לא חזי ליה האידא, רבא אמר אינו לוקה הואיל ואי מקלעי ליה אורחא חזי ליה והשתא נמי לא לקי, אמר ליה רבא לרב חסדא בשלמא דלמרי דאית ל' הואיל לשיכך אופין מיום טוב לשבת, כיון דלא אפשר שרינו ליה, אלא ליריד לית לן הואיל אף אופין מיום טוב לשבת, אמר ליה מהו עירובי, בשבילין שרינו איסורא אמר ליה מדאורייתא יום טוב מביין לשבת, ורבנן זוז דגורו כדי שיאמרו יום טוב לשבת אסור קל וחומר מיום טוב לחול, וכיון דמנח עירובי

בכך כדי חיזוי חלה מתחלה בעינן צירוף של להפריש אחת על כולן וכן משמע בפסוק שלו לקמן דלא בעינן צירוף של ל' אליעזר אלא כשלא היה בחלה שיעור חלה דהכי מייית לה לקמן (בשמינתי' גבי הני גזי דלפנין פשיה לפסחא והכי מתיב בהדיא במס' חלה (פ"ג משנה ד) דתנן העושה עיסתו קצין קצין (ו) פטור מן החלה עד שישבו ר' אליעזר אומר אף הירודה ונתון לכל וכו' משמע בהדיא דממיר היכא דלא היה שיעור חלה אכל היכא דיש שיעור חלה לא בעינן צירוף כל להפריש מזה על זה אלא הקפה מיהו נראה לר"י דעם נמיהה לכל בעינן נמי נגיעה בהדי הדדי משום נטילת חלה מן המוקק ודלמא ר' אליעזר גופיה פ"ג כשם (פסוק ל) שמי עיסת אחת טהורה ואחת טמאה נתן פחות מכביצה לאכלתו כדי לטוול מן המוקק מדלג שרי על ידי צירוף של משמע דבעי נמי נגיעה:

הואיל אי בעי מיתשי' ע"ה. תימה לרשב"א אמאי אמר צפרק כל שעה (ועל דף כ"ה) דמנח מעשר שני אין יולא בה פסח לר"י דקצר מעשר שני ממון גבוה הוא ולא חשיב מתאכסס הא הואיל אי בעי מיתשיל עלה חזיא ליה דלמקמן בלא הואיל יכול לעשות ע"י הטלה לזון ואור"י דהכי עדיף טפי מהטלה לזון דלאכא למימר הואיל ואי בעי פריק ליה שאין התנור מקדשם שאם היה מקדשם א"כ יפסלו בלינה כיון דלזון איתן קודם יו"ט וכן מוכח במנחות (דף ע"ג) אין אפייתן דוחה יו"ט קצין דלזון התנור מקדשם ורשב"א פירש כי ג"ל עדעת רש"י כיון שהסך מנרסן וסופו לטוול אחת על כולן נמצא שערך דנדר שאין ראוי לאכילה אלא מטעם הואיל שרי דאי בעי לא מפריש חלה לחלה אלא נצט פורתא מכל חדא ומדא וכל חדא ומדא חזיא ליה ויזין די נמי לא שרי חזקא לה שם עד שתאפה לא שרי אלא על ידי הואיל ואם יקרא לה שם קודם שתאפה הו' מרי הואיל ומרי הואיל לא אמרין וקשה לרשב"א לשיורשו כיון דלס' יצטע מכל חדא ומדא יהא מותר בלא הואיל הישך שרו רבנן למיעבד ע"י הואיל כיון דלאפשר בלא הואיל ומירין שלא יטעו ור"י כמנים לנצט מכל אחת ואחת ור"י מקשה דהא כי נמי נצט מכל חדא ומדא אסור לאפות כדמוכח בפ"ג דביצה (דף כ"ה) דלמר עיסה של נכרי ושל ישראל אסור לאפות כ"י"ט כיון דלאפשר למיפגה בנשיה ונראה לרשב"א לחלק דדוקא נעיסת נכרי אסור מדרבנן דלא גזי חלה לא אסור משום מיקון חלה וכן נראה לרשב"א מה שמשמע ממון פ"ה דלע"פ שהיה

לא וכו' חמץ שמוהרין עליו. כדמפרש בגמ' [מתן] דלאו ידידיה הוא לאחר שקרא עליה שם וקרא כתיב שכן אי אחת רואה [ה:] זה אינו שכן ולא שכן חזקין דלכתי לא מנח לא מנח ליד כהן: [גמ'] **טובה הנאה.** דבר מועט דמנח (בבב"ס דף כ"ה) רשאי ישראל לומר לחזקו הישך

סלע ותן כל תרומותיך לזון בתי כהן והיינו טובת הנאה שיש לו לישראל שגילה וליטול דבר מועט מאוהבו של כהן כשגילה שיתנה לו. ר' אליעזר סבר טובת הנאה ממון והוא כך חלה כדדיקא ועבר עליה אי מחמיה גביה הלכך אפי' לא צירשא ור' יהושע סבר טובת הנאה אינה ממון ולאו ידידיה הוא ואינו מחזיר עליה ומשום פקדון נמי ליכא דלכתי לא מנח לידא דכהן: לא דכולי' עילמא **טובה הנאה אינה ממון ובהואיל קא מיתשיל ר' אליעזר סבר.** עבר עליה משום הואיל ואי בעי מיתשיל עלה והדרה לטבילא וידידיה הוא דעל כל נדר והקדש ותרומה הקדוש צלמיתא פס יכול לטביל לתכס ולעקור דבריו הלכך ממנויה הוא ועבר עליה, ומלאתא אפייתיה נמי צ"ט כי לא קרא עליה שם ואע"ג דלאכא חלה דלא חזיא משתריא דכל (ה) חלה ומדא איכא למימר חלה לא חלה הוא ואי נמי קרא עליה שם מלי למיפא לה הואיל ואי בעי מיתשיל עלה מיהו כיון דאית לר"א הסל מנרסן לחלה [מתן] הכי שפיר טפי שתאפה חלה משום רוחא דלימלא וכל כמה דלאפשר למיעבד שפיר בלא שום הואיל ינחא למיעבד: לא אמרין הואיל. הלכך על חמיונה אינו עובר אכל על אפייתיה עובר דלאכא חלה דלא חזיא ליה: האופה מ"ט לחול. לאחר שאכל וגמר סעודתו דפשיעא לן דלא חזיא ליה מידה האידנא עד אורחא שהוא חול: לוקה. משום לא יצקו ביום זה הכי דלמחר בלשן לזי' ביום מותר לזכר למחר: ורבנן הוא דגזור. כי לא איתיה עירובי תבשילין כדי שלא יאמרו אופין אף לחול: **בהמה מוסכנת.** ורואה לשחוט ביום טוב שלא תמות ויפסידנה: (זכיות לני. זהו קל צבישולים: כדי שיכול לאכול. שהיא שחוט ביום זה להפשט ולתמוך כית וללבוש ולחול ואי ירצה שחוט למהי שרי ואע"ג דלא אכיל מינה: אמאי שמי. הא לא צריך למיכל שכר אכל: משום הפסד ממנו. (ו) יודע הוא שאינו מותר בלא אכילה גמר בלבו לאנס את עצמו ולעבור על דעתו ולאכול כית והוא ליה כצריך לית צ"ט ומשום ההוא זית צעיא למיחשטיה לכוולא דאי אפשר לכית בשר בלא שחיטה אכל הכה לזכר למימר גמר בלבו לאנס משום הואיל לא שרינן איסורא דאורייתא כיון דלא צריך למידי: לחם הפנים. כל שבת ושבת: נאכל

אי לא דלמרי' הואיל אי מיקלעי ליה אורחא חזי ליה כוליה ליום טוב: מדאורייתא צורכי שבת נעשין צ"ט. דכתיב (שמות יג) אף אשר יאכל לכל נפש ושבת יו"ט חלה קדושה היא דתרומיה שבת צירקו וכו' הכי דלמחר בלשן לזי' ביום מותר לזכר למחר: ורבנן הוא דגזור. כי לא איתיה עירובי תבשילין כדי שלא יאמרו אופין אף לחול: **בהמה מוסכנת.** ורואה לשחוט ביום טוב שלא תמות ויפסידנה: (זכיות לני. זהו קל צבישולים: כדי שיכול לאכול. שהיא שחוט ביום זה להפשט ולתמוך כית וללבוש ולחול ואי ירצה שחוט למהי שרי ואע"ג דלא אכיל מינה: אמאי שמי. הא לא צריך למיכל שכר אכל: משום הפסד ממנו. (ו) יודע הוא שאינו מותר בלא אכילה גמר בלבו לאנס את עצמו ולעבור על דעתו ולאכול כית והוא ליה כצריך לית צ"ט ומשום ההוא זית צעיא למיחשטיה לכוולא דאי אפשר לכית בשר בלא שחיטה אכל הכה לזכר למימר גמר בלבו לאנס משום הואיל לא שרינן איסורא דאורייתא כיון דלא צריך למידי: לחם הפנים. כל שבת ושבת: נאכל

לא וכו' חמץ שמוהרין עליו. כדמפרש בגמ' [מתן] דלאו ידידיה הוא לאחר שקרא עליה שם וקרא כתיב שכן אי אחת רואה [ה:] זה אינו שכן ולא שכן חזקין דלכתי לא מנח לא מנח ליד כהן: [גמ'] **טובה הנאה.** דבר מועט דמנח (בבב"ס דף כ"ה) רשאי ישראל לומר לחזקו הישך סלע ותן כל תרומותיך לזון בתי כהן והיינו טובת הנאה שיש לו לישראל שגילה וליטול דבר מועט מאוהבו של כהן כשגילה שיתנה לו. ר' אליעזר סבר טובת הנאה ממון והוא כך חלה כדדיקא ועבר עליה אי מחמיה גביה הלכך אפי' לא צירשא ור' יהושע סבר טובת הנאה אינה ממון ולאו ידידיה הוא ואינו מחזיר עליה ומשום פקדון נמי ליכא דלכתי לא מנח לידא דכהן: לא דכולי' עילמא **טובה הנאה אינה ממון ובהואיל קא מיתשיל ר' אליעזר סבר.** עבר עליה משום הואיל ואי בעי מיתשיל עלה והדרה לטבילא וידידיה הוא דעל כל נדר והקדש ותרומה הקדוש צלמיתא פס יכול לטביל לתכס ולעקור דבריו הלכך ממנויה הוא ועבר עליה, ומלאתא אפייתיה נמי צ"ט כי לא קרא עליה שם ואע"ג דלאכא חלה דלא חזיא משתריא דכל (ה) חלה ומדא איכא למימר חלה לא חלה הוא ואי נמי קרא עליה שם מלי למיפא לה הואיל ואי בעי מיתשיל עלה מיהו כיון דאית לר"א הסל מנרסן לחלה [מתן] הכי שפיר טפי שתאפה חלה משום רוחא דלימלא וכל כמה דלאפשר למיעבד שפיר בלא שום הואיל ינחא למיעבד: לא אמרין הואיל. הלכך על חמיונה אינו עובר אכל על אפייתיה עובר דלאכא חלה דלא חזיא ליה: האופה מ"ט לחול. לאחר שאכל וגמר סעודתו דפשיעא לן דלא חזיא ליה מידה האידנא עד אורחא שהוא חול: לוקה. משום לא יצקו ביום זה הכי דלמחר בלשן לזי' ביום מותר לזכר למחר: ורבנן הוא דגזור. כי לא איתיה עירובי תבשילין כדי שלא יאמרו אופין אף לחול: **בהמה מוסכנת.** ורואה לשחוט ביום טוב שלא תמות ויפסידנה: (זכיות לני. זהו קל צבישולים: כדי שיכול לאכול. שהיא שחוט ביום זה להפשט ולתמוך כית וללבוש ולחול ואי ירצה שחוט למהי שרי ואע"ג דלא אכיל מינה: אמאי שמי. הא לא צריך למיכל שכר אכל: משום הפסד ממנו. (ו) יודע הוא שאינו מותר בלא אכילה גמר בלבו לאנס את עצמו ולעבור על דעתו ולאכול כית והוא ליה כצריך לית צ"ט ומשום ההוא זית צעיא למיחשטיה לכוולא דאי אפשר לכית בשר בלא שחיטה אכל הכה לזכר למימר גמר בלבו לאנס משום הואיל לא שרינן איסורא דאורייתא כיון דלא צריך למידי: לחם הפנים. כל שבת ושבת: נאכל

הנהגות הב"ח

(א) ישי' ד"ה לא דכ"ט
(ב) דאכל חלה ומדא כ"י
(ג) דלית ליה ל' אלעזר:
(ד) ד"ה משום הפסד
(ה) דכ"ט דירוד: (ו) הו'
(ז) ד"ה הואיל וכו' ואי בעי
מיתשיל עלה ויתרין סיון
שטוב לז' ויתת ואר"י
מחל: (ח) בא"ד בתס'
מקל: כ"י עשתי קצין
בגזר זה בזה פטורין וכו'
החלה: (ט) ד"ה רבה וכו'
המנח והמפרק והיודע:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג
א] בגמ' דרביא סבר
למירין הואיל ואי בעי
מיתשיל עלה ממנויה הוא,
כ"י ואע"ג דר"א כ"י
כ"י דלעזר דלכתי לא מנח
לא מנח ליד כהן: [גמ']
טובה הנאה. דבר מועט
דמנח (בבב"ס דף כ"ה)
רשאי ישראל לומר לחזקו
הישך סלע ותן כל תרומותיך
לזון בתי כהן והיינו טובת
הנאה שיש לו לישראל שגילה
ווליטול דבר מועט מאוהבו
של כהן כשגילה שיתנה לו.
ר' אליעזר סבר טובת הנאה
ממון והוא כך חלה כדדיקא
ועבר עליה אי מחמיה גביה
הלכך אפי' לא צירשא ור' יהושע
סבר טובת הנאה אינה ממון
ולאו ידידיה הוא ואינו מחזיר
עליה ומשום פקדון נמי ליכא
דלכתי לא מנח לידא דכהן:
לא דכולי' עילמא **טובה
הנאה אינה ממון ובהואיל
קא מיתשיל ר' אליעזר סבר.**
עבר עליה משום הואיל ואי
בעי מיתשיל עלה והדרה
לטיבילא וידידיה הוא דעל כל
נדר והקדש ותרומה הקדוש
צלמיתא פס יכול לטביל לתכס
ולעקור דבריו הלכך ממנויה
הוא ועבר עליה, ומלאתא
אפייתיה נמי צ"ט כי לא קרא
עליה שם ואע"ג דלאכא חלה
דלא חזיא משתריא דכל (ה)
חלה ומדא איכא למימר חלה
לא חלה הוא ואי נמי קרא
עליה שם מלי למיפא לה
הואיל ואי בעי מיתשיל עלה
מיהו כיון דאית לר"א הסל
מנרסן לחלה [מתן] הכי
שפיר טפי שתאפה חלה
משום רוחא דלימלא וכל כמה
דלאפשר למיעבד שפיר בלא
שום הואיל ינחא למיעבד:
לא אמרין הואיל. הלכך על
חמיונה אינו עובר אכל על
אפייתיה עובר דלאכא חלה
דלא חזיא ליה: האופה מ"ט
לחול. לאחר שאכל וגמר
סעודתו דפשיעא לן דלא חזיא
ליה מידה האידנא עד אורחא
שהוא חול: לוקה. משום לא
יצקו ביום זה הכי דלמחר
בלשן לזי' ביום מותר לזכר
למחר: ורבנן הוא דגזור. כי
לא איתיה עירובי תבשילין כדי
שלא יאמרו אופין אף לחול:
בהמה מוסכנת. ורואה
לשחוט ביום טוב שלא תמות
ויפסידנה: (זכיות לני. זהו
קל צבישולים: כדי שיכול
לאכול. שהיא שחוט ביום זה
להפשט ולתמוך כית וללבוש
ולחול ואי ירצה שחוט למהי
שרי ואע"ג דלא אכיל מינה:
אמאי שמי. הא לא צריך
למיכל שכר אכל: משום הפסד
ממנו. (ו) יודע הוא שאינו
מותר בלא אכילה גמר בלבו
לאנס את עצמו ולעבור על
דעתו ולאכול כית והוא ליה
כצריך לית צ"ט ומשום ההוא
זית צעיא למיחשטיה לכוולא
דאי אפשר לכית בשר בלא
שחיטה אכל הכה לזכר למימר
גמר בלבו לאנס משום
הואיל לא שרינן איסורא
דאורייתא כיון דלא צריך
למידי: לחם הפנים. כל שבת
ושבת: נאכל

מוסף רש"י

האופה מיום טוב
לחול. לאחר שפדא אפה,
דאי דלא לחול הוא, וצ"ה
כ"ה. הראו"ל ומיקלעי
ליה אורחיה. ואע"ג
דלית השתא לא פסד ליה
ולא לר' למידי (לקטו סא.)
בהמה המוסכנת. שהוא
יש חמיונה ואינו צריך
שכר קדש סעודתו אלא
מחמת הפסדו הוא ששט
וביצה כהן.

יד (מה:–מח:)

תשמה-תשמו

א מ"י פ"ה מה' חמץ ומצה סמג לארץ עה טור
א"ח ס' תנט: ב מ"י פ"ג מה' י"ט סמג לארץ
עה עט טור א"ח ס' תנו חקו:

ב"ה (ה) דמפרש כ"ל: (ב) אלא מדמחניחא:
(ג) לפרש קן כ"ל: (ד) ודימיהן שלש כ"ל:
מא"י [א] אס יש צו מוצא צו:

[illegible]

לשון ריא"ז ב הקיבור והאפלטוני והרמיה שנת
למורו קמה א"ל לנער כמו שמוצא במסופתא ונראה
בפניי שלא אמרו כן אלא כשנאסרו ונתקלקלו אבל אם
לא נאסרו חייב לנער שהר אמרו לא ילעוס אדם חטין
ויחזי ע"ג מבטא:

ד' כ' הראש ג' גרסה ד' ו' יהושע לא פליגי אכן
בתיבא ללא מקטבר דפליגי בכך סברא אס מחמא
במחן המיס אלא ד' ראש אשמשין דמוחבר על סימון חלה
ו' יהושע סבר דלוי מוחר אמוס בזה פליגי ר"א אכן
בתיבא דסבר דטוב יותר שלא יהא לה שם עד שחאפה

הנה דכזית בכל מקום חייב לבער בין במקום בין בדופנה בין בשפתה בין בגבה אבל פחות קום לישא אבל משפתה ומגבה שאינן מקום תמצא הכל מפורש יפה בפירושי רש"י ז"ל:

[illegible]

וְהָיָה דְסִמְכִין שֶׁיִּשְׁעוּרָם דְּמִיל אֲחַל יֵשׁ
 כִּי רִיבָא אֲחַל שֶׁלָּא כֹּחַ הַזְּמִינִי:
 וְיִין וְלִפְטוּי חֲבֻרָה עֲבֹד בּוֹב בְּסִי:
תַּנְיָ בִּיצֵד מַפְרִישִׁין חֲלָה בְּטוּמָא
 וְיִין פִּירוּשׁ לִיכֹנֶה תַּקְנָתָא דְּלִי אִפִּי
 הֵיאֵל אֲחַל אִפִּי שֶׁלָּא לְנוֹרֵךְ דְּלִי
 וְהָיָה לִי דְלִעֲבֹד קִדְיָא (יב: ג:) מִמּוֹן
 הַזְּמִינִי הַנֶּעֱרָה לְנוֹרֵךְ הַזְּמִינִי נִמִּי
 שֶׁלָּא לְנוֹרֵךְ הַזְּמִינִי שֶׁלָּא לְנוֹרֵךְ חֻבֵּל נִפִּי
 וְהָיָה לְנוֹרֵךְ הַזְּמִינִי קֹלֶם וְדִבְרֵי הַשּׁוֹב
 נִפִּי (מִנְמוּט) (יג:) אֲחַל הֵיאֵל דְּלִי
 וְיִין לְנוֹרֵךְ הַזְּמִינִי כֹלֵל [נֶלֶךְ] כְּדִאֲמִירִין
 פִּיק דִּבְרֵה (יד:) הַמּוֹחִיל אֲכִינִי לְבִינִין
 וְלִשְׁוֹרָתָא וְאִשְׁפֵּר דְּלִי שׁוּרְפִין
 שְׂדִים בְּיִיטִי וְהַלְבִּישִׁי לִי כְּלָבִים אִי
 שֶׁשֶּׁשֶּׁר דְּתִרְמוּמָה שְׁהִיא חֻבֵּל אֲדָם אִין
 מִלְּבִינִין אֲתָמָה לְבִנְהֹתָ כֵּד זִמְן שְׁהִיא
 אֲחִיָּה לְאֲדָם וְלִשְׁהֹתָ עַד לִמְחַר אִי
 אֲשֶׁפֶר דְּלִאֲמָר לִידי מִחְזֵר:

לית איה הוואל אי צע מיתשיל עליה
 דין הרי הוא עוצר משום לא תעשה
 גמ' תניא ר' אומר הלכה כרבי
 דק"ל אין למדין הלכה מפי תלמוד
 וצירי זהו דעת הרב אלפסי ו"ל ויש
 מן הצוחקים כי בשמעתנו ולא איתמר
 אף הרהור ונוטן לקל הסל מאמר
 מן מאמרן קאמר לדנוץ סן לא שייך
 גמ' בגלוי שכן מחויבין אחר אשייה
 ייב צחלה ויכול להפסיק מהו על אי

ייו הם הלכה ואין לחלוק עליהם ונקטין
במקום שאינו עשוי לחזק בין בשולי האגנה
ומדופניה אין צריך לבער מפני שהכל הוא
דבר ודברי אבי ודברי רב אשי שמפרש דברי

המיוחד למאכל אדם טמא עד שיפסל
מלאכול לכלב הא אם נפסל מלאכול לכלב
נפיק ליה מתורת אוכל והוה ל' עפרא בעלמא
ותניא גמי בתוספתא הקלור ב והאספולית
והרטיה שנתן לחובה קמה אין צריך לבער
מלוגמא ב שנסרחה אין צריך לבער: בצק
יִהְיֶה אִם יֵשׁ ⁽⁶⁾ שם כיצא בו שהחמץ:
אמור אין שם כיצא בו מהו אמר רבי אבהו
אמר רבי שמעון בו לקיש כרי שיהלך
אדם מן מגדל ניגוה למכריא דהיינו מי:

ועלה הלך להניחה לבא לחזן חמון אמור אבל לאפות את כוֹן שרי דא"צ דלא סגיאל דלא מפס
ספולו הכי בשעת אפייה והואיל וכל חדר וחדל חויל ליה אמרי' והואיל ושרי וכוֹן במריר סבירא
ממון ולאפות את כוֹן נמי אמור דלא ליה הואיל הלכך לירכא תוקנא אלף שמטיל אותה לתוך ה
ממנה כשיעור ונחמיבה כבר בחלה עסקין אבל כל שלא גלגל לא יכריז להכי אלף מגלגלה
דא"צ דאפיגלי בתסקת חלה כה"ג דקנן הכס (פ"ב מ"ג) מי שאינו יכול לעשות עימון כהנה
רבי עקיבא אומר בשומאה ואל עישנה קני כשכס שהוא קורא לטהורין כן קורא
בעושנה אבל ביו"ט הואיל ואל אפשר להפריש חלה בשומאה דברי חכמי' עשה שומאה

[illegible]

א. הא לחזק ויש

והוא כר"ש בן אלעזר א' ולי' לסמוך על דאב"י והיה עדיפא דמתרצן תרתין ברייתא וזרתין לישיני דרב יהודה ורב אשי והוא בתרא פירשה לא תימא שלא במקום לישה גבא דאגנא וכו' ומיהו לית הלכתא כר"ש בן אלעזר ככופת שאור שחמא כטלה עד שיטת פניה בטיט וכו' איז הלכה כמותו בבית במקום העשוי לישא צר

פירשה עליו ועש

[illegible]

(א) בכורות דף כו.:

חז"י (א) עי' רי"ף בילע פרק שני [סי' תתפג]:

ז וְהַמַּלְאָכִים שִׁכְנְתוּ שָׁמָּה עַל חֹמֶת הָאֵרֶץ וְיָדוּ לְקִרְיָה
 הַזֶּה וְיִלְאָמְתוּהָ עַל כֵּן תִּקְרָא שֵׁם כָּרְתָה בְּיָדוֹ דְּחִירָה יֵשׁ
 אֲדֻמִּים הָאֵלֶּיךָ וְהָאֵלֶּיךָ וְהַלֵּכְתָּ בְּכָרְךָ דְּלִמְרָא חֹזֵק.
 תֵּבֵב חֲזוֹר וְעוֹשֶׁה שָׁלֵם לְקִרְיָה הַזֶּה עַל אֵלֶּה אִיִּם יֵשׁ
 כֵּן גִּבְרִי לִמְפִּיק לְמַרְיָם מִתְּפִלָּתָם:
 לְשׁוֹן רִיבָא וְכֵן גִּבְרִי עֲשֵׂה לְקִרְיָה אֵל כְּתִיב עֲשֵׂה
 לְדָתָה יֵשׁ כֵּן כִּתְּתָן קֹטֶן כְּמִי שִׁכְנָה מִיִּיִּם בְּפִקְסוֹ
 בְּרִיךְ כְּתִיב תִּסְמִיךְ וְכֵן עַל כֵּן קֹטֶן וְכֵן עַל כֵּן עֲשֵׂה
 מִפְּרִשָּׁה לְקִרְיָה אֲדֻמִּים חֲזוֹן בִּשְׁמִירְתָּךְ יֵשׁ אֵל שִׁמְעַת
 מִיִּיִּם יֵשׁ אֵל שֶׁל מִעֲנֵה לְתַלְתִּי חֲזוֹן בִּיבִי חֲלוֹת עַל
 אִרְבֵּי יִמֵּי מִתְרַבֵּה אֲפִי לִכְתֵּן שֶׁל עֲבִי יֵשׁ אֲדֻמִּים
 יֵשׁ מִתְרַבֵּה יֵשׁ בְּיוֹל אֵלֶּיךָ לְפִדְלָא וְכֵן גִּבְרִי עֲשֵׂה
 וְקִרְיָה תִּתְּנוֹת בְּקוֹסְתֵיךָ בְּרִיחֵיךָ. עֲשֵׂה מִדְּבַר חֲלוֹת
 עַל זֶלְזָלְךָ אֵלֶּה חֲזוֹן חֲזוֹן וְיִסְכֵּךְ לְמַרְיָם וְכֵן
 וְכֵן מִתְּפִלָּתָם עַל כֵּן:

סעודתו של יום טוב שאינו צדעתו לאכול עוד בו ציום אינו לוקה אבל איסורא מיהא אינה
אסרה דאמרינן הואיל כריא ק"ל שמהריק על חמץ של חלה משום כל יראה הואיל לא בני
האספקין צפרק האש מקדש (דף נח: ד"ה) עטבות הנאה ממון וינין שכן אפשר דר' אליעזר דאמר
על עטבות הנאה משום האש ולא משום האוכל ואי בני תמישל עליה אלף כך ראי' לומר דרבה
הא משום האוכל דכל חמץ חזיא ליה ומשום האי האוכל תלינן ליה לרבה כר' אליעזר וכן מוכח
בבא ערובי מנח לן דהלכה כרבי אליעזר דמיא דהלכה נמי כרבה משום דשייכא נמי דדר'
ואי אריא וכמו שכתבתי למעלה אבל הרמב"ן ז"ל הכריע דהלכה כרבה משום דאמר בגמרא
לא אמרינן האוכל היחך אפיין מיו"ט לשבת וזהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו
ק"ל דלית (דף טז:) כר' דאמר שנת מיו"ט וזהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו
(דף נח:) צ' קדושות הן אלף משום הכנה דרבה הוא דאמר והכי אימא צעיריני הלך כיון
אפיין כרבי שבת נעשין ביו"ט והוא כיון שאין מיו"ט מכין לשבת בהנחה תמימילא כ"ש
אפיין דלון כרבי שבת נעשין ביו"ט ומימילא אידחייא לרב אסדה דהא לית ליה (אפרמי) אלף
ממילא קי"ל כרבי שבת נעשין ביו"ט כדאמרינן בגמרא לרב בתוספות במסכת ביצה (דף טז:) כתבו

[illegible][illegible][illegible]

273

703

משנה מעשר שני

פרק ג משנה יב - יג

יב המשאיל קנקנין למעשר שני אף על פי שגפן לא קנה מעשר | זלף לתוכן סתם עד דלא גפן לא קנה מעשר משגפן קנה מעשר עד שלא גפן עולות באחד ומאה ומשגפן מקדשות בכל שהן עד שלא גפן תורם מאחת על הכל ומשגפן תורם מכל אחת ואחת:

יג בש"א מפתח ומערה לגת ובית הלל אומרים מפתח ואינו צריך לערות | במה דברים אמורים במקום שדרכן למכור סתומות אבל במקום שדרכן למכור פתוחות לא יצא קנקן לחולין אבל אם רצה להחמיר על עצמו למכור במדה יצא קנקן לחולין רבי שמעון אומר אף האומר לחברו חבית זו אני מוכר לך חוץ מקנקנים יצא קנקן לחולין:

הרע"ב

[יב] המשאיל קנקנים למעשר שני. מי שמשאיל קנקניו להכניס בהן יין שקרא לו כבר שם מעשר שני: **אף על פי שגפן.** שסתם פיהן במגופה אחר שמלאן: **לא קנה מעשר.** לא נתפס הקנקן בקדושת מעשר:

ר"ש

אפילו בלא כלי מועיל כדאמרין בפרק אלו עוברין (דף מו א) גבי לא תקרא לה שם עד שתאפה דאמר בירושלמי (פסחים פ' ג' הל' ג) ר' ירמיה בעי וישליכנה ויפרידנה לאויר הבית ויקרא לה שם וקאמר התם גבי ב' חצאי זיתים דאויר הבית מצרף לאחד ותימה דמדכתיב ממנו דרשין מוקף בירושלמי כדפרשי' בפ"ב דתרומות (מ"ב) ואם כן ניבעי שיהא הכל בכלי אחד כדאשכחן גבי מנחה בהקומץ רבה (דף כד) דדרשי' והרים ממנו (ויקרא ו) מן המחומר שלא יביא עשרון בב' כלים ויקמוץ ועוד משמע התם דאפילו אנה קפיזא בקבא אף על גב דעריב מעילאי כיון דפסקי מחיצתה מתתאי לא חשיב מחומר וי"ל דשאני מנחה דתליה בקידוש כלי ובעינן קמיצה מכלי שרת משום הכי חשיבי כלים לאפסוקי והא דאמר בפ' הרי עלי עשרון (דף קו ב) ואפשר דמייתו שיתין בחד מנא וחד בחד מנא ואגע להו קומץ ההיא כגון עריבה של תרנגולין דאע"ג דמיפסקא מחיצתא חשיב מחומר משום דהוי כלי אחד כדאיתא בהקומץ רבה (שם) דהא דדרשי' בריש התודה (דף עז ב) גבי תרומות לחמי תודה והקריב ממנו (ויקרא ז) מן המחומר לא כמו שפי' בקונטרס שיהיו הכל בכלי אחד מכיון דלא בעי קידוש כלי דאין מתקדשים אלא בשחיטת הזבח אלא להצריך כלי משום מוקף מידי דהוה אתרומות דגן וחלה ומעשר דידהו יליף התם מתרומת מעשר והא דדרשי' התם (שם כג) ואת כל חלבו ירים ממנו מן המחומר שלא ינתח הבשר עד שיטול האימורין כל אחד נדרש לפי ענינו

עד שלא גפן תורם מאחת על הכל. הכנים יין של טבל לחביות כל זמן שלא גפן נחשב מוקף ותורם מאחת על הכל אבל משגפן לא חשיב מוקף ותורם מכל אחת ואחת והשתא נחא מה שרגילין להקשות בפ"ק דנדה (דף ב ב) גבי בודק את החבית להיות מפריש עליה תרומה כל ג' ימים ודאי דכיון דבעי מוקף היאך אפשר שלא ידע אי חומץ או יין ולפי מה שפירשתי נחא דלא בעינן מוקף בנגיעת היין אלא שלא גפן ומסיק בירושל' (שם) בד"א בשל יין אבל של שמן בין עד שלא גפן בין משגפן לא קנה ועולות בק"א ותורם מאחת על הכל:

בית שמאי אומרים פותח ומערה. אהא דאמר משגפן תורם מכל א' וא' קאי דאם אינו רוצה לתרום מכל א' וא' קאמרי ב"ש דאין לו תקנה אלא אם כן פותח כל החביות ומערה כולן לגת ותורם וב"ה סברי דאין צריך דמאחר שפותח במגופות חשוב מוקף ותורם מאחת על הכל ופריך בירושלמי (שם) א"ר חנינא קשיא על דב"ש מה בינה לחמשה שקין בגורן שמא אין תורם ומעשר מזה על זה כי היכי דהאי חשיב מוקף האי נמי חשיב מוקף ובפ' כשם (דף ל א) משמע גבי עיסה לענין חלה דבעינן נגיעה במן המוקף ויש לחלק בין עיסה לשאר דברים אי נמי הכל שוה אלא מטמאה וטהורה מקפיד על תערובתן ואמרי' בירושלמי פרק ב' (הל' ג) דחלה דבר שמקפיד על תערובתן אין הכלי מצרף עיסה טהורה לעיסה טמאה עשו אותם כדבר שמקפיד על תערובתן בעיסה תחלה אבל בעיסה שניה אין לשני מגע אצל טבל כלומר דלאו כחלה דמו ולא הזכיר צירוף כלי אלא לאשמעינן דאפילו כלי אין מועיל בדבר שמקפיד על תערובתו ולדבר שאינו מקפיד

[illegible]

תרומת הדשן

סימן קפ"ט

שאלה אשה לשה שתי עיסות, באחת עירבה כרכום ובאחת לא עירבה בה ואין בזו ולא בזו שיעור חלה, יש לצרפם ע"י נשיכה כדי ליטול מהן חלה או לאו:

תשובה: יראה דלכאורה היה לדקדק מתוך דברי הגאונים דיש לצרפם ע"י נשיכה כדי לחייבם בחלה, [כנראה] בתוס' פ"ק דנידה וסמ"ג ובספר התרומה והמרדכי ואשירי בהלכות חלה. ובמרדכי פ' אלו עוברין מתרץ ההיא דפרק כשם /סוטה ל' ע"א חלה פ"ב משנה ח' / דאמר רבי אליעזר נוטל מן הטהורה על הטמאה כיצד עושה עיסה כו' עד ונותן פחות מכביצה באמצע כדי ליטול מן המוקף, אלמא דצירוף סל לא מהני אלא בעינן חוט בצק המחובר. ובפ' אלו עוברין /פסחים מח ע"ב/ סבר ר' אלעזר דמהני צירוף סל, ומתרצי דהא דלא מהני צירוף סל גבי עיסה טמאה וטהורה משום דהוי דבר המקפיד על תערובתו, ומייתי ראייה מירושלמי דקאמר התם דבר המקפיד על תערובתו אין הכלי מצרף. והשתא מוכח מהך שינויא דווקא כלי אינו מצרף דבר המקפיד על תערובתו, אבל חיבור ע"י נגיעה וכ"ש נשיכה מהני. אמנם (בסימן) [בס'] אשירי וביורה דיעה כתב בהדיא דדבר המקפיד על תערובתו לא מהני לא נגיעה ולא נשיכה אפילו באשה אחת, וכן מוכח מדברי אשירי בהלכות חלה, וכן מצאתי בפ' משניות דרבינו שמשון במס' חלה פ"ד. ונראה לחלק דודאי היכא דבתרוייהו יש שיעור חלה אף על גב דמקפיד על תערובתו מהני נשיכה או אפי' נגיעה כדי לפטור מאחת את חברתה דחשיב שפיר מן המוקף בהכי. ובהא איירי ההיא דעיסה טמאה וטהורה דבתרוייהו יש שיעור חלה, אבל הא דאמרינן לעיל דלא מהני נשיכה בדבר המקפיד על תערובתו איירי שאין בכל אחת שיעור חלה, ובאין לצרפם כדי לחייבם בחלה כה"ג לא מהני נשיכה, דהואיל ומקפיד על תערובתו אין לנו בידינו לעשות ולהחשיבה כעיסה אחת לחייבו בחלה. איך /אך/ תימא לפי סברא זו דהתוס' פ"ק דנידה /דף ז' ע"א ד"ה ומקפת/, ורא"ם במרדכי פ' אלו עוברין ורבינו

שמשון בפ' משניות לשינויא קמא דיליה, מיישבין ההיא דרבי אליעזר בפ' אלו עוברין, אההיא דפ' כשם ממש איפכא מסברא זו, וקאמר /וקאמר/ דר"א דסבר דצירוף סל לא מהני, היינו דווקא היכא דבא לפטור אחת מחבירתה ובתרוייהו שיעור חלה, אבל כל היכא דאין בכל אחת שיעור חלה מהני צירוף סל לחייבו בחלה. ונהי נמי דאינהו לא מחלקין בין מקפיד על תערובתו בין אינו מקפיד, מ"מ דוחק לומר דסברא הפוכה. ונראה דאין סברא הפוכה, אלא הא ודאי סברי דאין סברא לחלק בין מקפיד לאינו מקפיד, אבל מודו דאם יש לחלק אז ודאי הסברא היא דקיל טפי צירוף הכלי, לענין שיחשב מן המוקף מלצרפו לחיוב חלה לעשות העיסה אחת כדפרישית. אבל לפי מאי דלא מחלקים בין מקפיד לשאינו מקפיד סברא היא לומר אדרבה לענין לפטור אחת מחבירתה דקולא היא, אמרינן דלא מהני צירוף סל, אבל היכא דאין בכל אחת שיעור חלה והוי מן הדין שתיהן פטורות /צריך להוסיף: לא/ אמרינן לפטורה, דמהני צירוף סל כדי לחייבם בחלה. ומהשתא בנ"ד דודאי מקפיד על תערובתו הוא, דאין הכרכום מספיק בחזותא וטעמא לשתי העיסות, ורוב הדיעות סברי דיש לחלק ובדבר המקפיד אפי' אשה אחת לא מהני אפי' נשיכה כדברירנא לעיל, אין לצרפן אפילו לחומרא ואפילו בנשיכה כדי לחייבם דהוי ברכה לבטלה. ונשיכה שאמרו כתב בפירוש משניות דהיינו שמדבק כ"כ כשיפרדו יתלשו אחת מחבירתה מעט. ונפקא מינה אם בא לפטור אחת מחבירתה, דכתבו התוס' פ"ק דנידה דשמא בעי נשיכה לא סגי בנגיעה. אמנם אם נילווה כבר כל העיסה שיעור חלה ביחד ואח"כ נתחלק או נאפת ושכחו כבר ליטול ממנה חלה, כה"ג ודאי מהני צירוף סל לכ"ע בחלת ח"ל = חוץ לארץ = הכי איתא בתוס' פ"ק דנידה, הנראה לע"ד כתבתי.

חידושי תורה – הערות – פירושים – ופסקים

בית חדש

יורה דעה הלכות חלה סימן שכה

בית יוסף

א שתי עיסות וכו'. משנה ר"ק פרק ד' דחלה: ומ"ש ואם אינן נדבקים והם בסל וכו'. משנה פרק שני דחלה פליגי בה תנא קמא ורבי אליעזר ואיפסיקא הלכתא בפרק אלו עוברין (דף מח ב) כרבי אליעזר דהסל מרפן אף לאחר שנאפה ולא כתנא קמא דמאריך נשיכה דוקא. ודין המינין שמצטרפין

נתבאר בסימן הקודם (עמ' רלו - רחל):

ב ומ"ש ואם נתנם על לוח וכו'. בעיא דלח איפשיטא בפרק אלו עוברין ופסק הרמב"ם בחלה לאוריינתא לחומרא דלריך להפריש ובחלה של דבריהם לקולא לאינו רריך להפריש מיהו נראה לאפילו בחלה לאוריינתא דלריך להפריש

אין לו לברך כיון דספק הוא ספק ברכות להקל אבל בחלה של דבריהם אין רריך להפריש כלל:

ג ומ"ש רבינו לכן כשמצטרף בכלי וכו'. מלשון רבינו משמע לאפילו מקצתה תוך הכלי ומקצתה למעלה מדפני הכלי אין הכלי מצטרף שהרי כתב רריך שלא יאמר ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי ודלח כמו שהבין בית יוסף מדברי רבינו דבמקצתה תוך הכלי אף על פי שמקצתה למעלה מדפני הכלי מצטרפת דלח משמע הכי מלשון רבינו אלח כדפירשתי אבל בסמ"ג בשם ר"י כתב דכשיש דופנים לכלי אפילו כל העיסה או המנה למעלה מדפני הכלי מצטרפין ומציאו בית יוסף ולפע"ד נראה בפלוגתא דרבוותא אף על גב דעכשיו כל חלה היא מדבריהם רריך להפריש אפילו כל העיסה למעלה מדפני הכלי אבל לענין ברכה אין לברך אלח אם כן כל העיסה תוך דפני הכלי שלא יאמר ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי דספק ברכות להקל:

ומ"ש לכן כשמצטרף בכלי צריך שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי. כן משמע מהאזי בעיא דסלקא בתיקו ומשמע דהיינו לומר שלא יחא כל הכזר או כל העיסה למעלה מדפני הכלי אבל אם קצתה תוך הכלי אף על פי שמקצתה למעלה מדפני הכלי מצטרפת ובסמ"ג (שם רג ע"ג) משמע דלדעת ר"י שאף על פי שכל העיסה או המנה למעלה מדפני הכלי מצטרפין שכתב ר"ל כשנותנין המנות בכלי רריך שיהיו כולם בתוך דפני הכלי וכו' דהא איבעיא לן טבלא שאין לה לזבז מהו וכו' אבל לאומר ר"י דעל כרחק לא מיבעיא לן אלח בטבלא שאין לה לזבז אבל יש לה לזבז אפילו בגדשה מצטרף והטעם משום דהוי כאויר בית שמאריך וכדגרסין בפרק (כל שעה) ואלו עוברין ירושלמי (ה"ג): ומ"ש ואם מכסה הפת במפה חשיב כמו בלי לצרף. כן כתב סמ"ק (סי' רמו הגהות הר"ק אות א): כתב הרמב"ם בפרק ו' (ה"ז) היו הככרות נושכות זו בזו ונתקבצו מן הכל שיעור חלה חייבים בחלה אף על פי שאינם בסל. וכתב הרשב"א בפסקי חלה שלו (שער ב) שנראה שהוא מפרש עד שישכרו דמתניתין אפילו לאחר אפייה וסבר דלא צעין צירוף סל אלח כבענין שאינם נושכות זו בזו וצדק הציתן ולענין מה שכתב שנראה שהוא מפרש עד שישכרו דמתניתין אפילו לאחר אפייה תמיהני שאיני יודע מה נשיכה שיקד אחר גמר אפייה ועוד שאיני רואה הוכחה דבריו לומר שיהא סבור כן לא כאן ולא בפירושו ורריך להעביר הקולמוס על וכך הם דבריו ועד כאן (וכך הם דבריו בפירוש המשנה פ"ב דחלה):

פרישה

(א) ואם אינן נדבקים והן בסל. כ"ל דוקא נמי שראוי להצטרף אבל שני מינין שאינן ראויין להצטרף על ידי נשיכה קל וחומר בסל אינן מצטרפין וק"ל. מורי ורבי (מהרש"ל בביאורו לטור סי' שדז): (ב) שום דבר למעלה מדפני הכלי. ר"ל שלא יחא כל הכזר או כל העיסה למעלה מדפני הכלי אבל אם קצת בתוך הכלי אפילו אם מקצתה למעלה מדפני הכלי מצטרפת. בית יוסף ורמ"א (ס"א):

דרישה

ואן שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור אם נוגעות וכו'. ואם היה צעיסה אחד כשיעור ושכת ליטול ממנה חלה עד לאחר אפייה ועשה ממנה פת הרבה אינו רריך צירוף סל כמ"ש לעיל באורח חיים סימן תנ"ז (עמ' תלז):

דרכי משה

(א) וכן משמע בתרומת הדשן סימן קפ"ט בשם החוספות דאין לסמוך על הצירוף סל אלח כשלש כשיעור עיסה ונחלק אבל אם לש עיסה שאין בה כשיעור אין לצרף אלח על ידי נגיעה. וצ"ע כמה שכתב דצירוף סל לא מהני אלח כשלש עיסה כשיעור ונחלק דאם כן אפילו צירוף סל לא רריך דהא לא צעין מן המוקף כמו שכתבתי לעיל (סי' סג) דהא חלת חוזה לארץ אוכל ואחר כך מפריש ואפשר דהתוספות חולקין בזה וע"ש:

בית חדש

(18)

א מצטרפים כו'. ודוקא שהם של אדם אחד אבל לא של שתי נשים כדבסימן שאח"ז: **ב על טבלא כו'.** זהו צעיר ללא איפסטה וכתב המחבר בסתם שאין מצטרפין כיון דזמן הזה כל חלה דרבנן וכללעיל סימן שכ"ג אזלינן לקולא: **ג ולכן בשמצרפם כו'.** אטבלא קאי דכשכל הככר או העיסה למעלה מדופני הכלי הוי דומיא לטבלא דאין מצטרף: **ד שיהא כל ככר כו'.** למעלה מדופני הכלי הא מקלחתה בפנים מצטרף ללא הוי דומיא לטבלא וכמ"ס צ"י והצ"ח חולק בדבר ע"פ: **ה ויש מי שאומר כו'.** לא ידעתי למה כתבו צ"ס יס מי שאומר שהרי אין חולק בדבר וגם הטור נקט סתמא האי דינא ומיהי"ל בהלכות פסח כתב דאם אין לו הכלי שמחזיק את כולה יניחנה במפה ויכסה המפה גם כן עליהם ונקרא צירוף הגון: **ו אם**

א א [א] שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור אם נוגעות זו בזו [ב] (א) ג עד שנדבקים מעט זו בזו א מצטרפים ג אם הם ממין הראוי להצטרף כפי מה שנתבאר בסימן שכ"ד [ג] ואם אינם נדבקים והם בסל אחד ג הסל מצרפן [ד] ואפילו אחר שנאפה ונעשה פת ה [ה] ואם נתנם ב על טבלא שאין לה (ו) לבזבז אינם מצטרפים: **הגה ג** [ו] ולכן כשמלפס בכלי יזהר שלא ילא שום דבר למעלה מדופני הכלי [ז] (ב) דהיינו ד שיהא כל ככר אחד או עיסה למעלה מדופני הכלי (טור) ה ויש מי שאומר שאם מכסה הפת במפה חשוב כמו כלי לצרפן: **ב** ו [ח] אם יש בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מזו על זו אין צריך לא צירוף כלי ולא נגיעה אלא כיון ששתייהן לפניו מפרישין מזו על זו:

יש בכל כו'. ונראה דב' עיסות אחת יס זה כשיעור ואחת אין זה כשיעור דינן כב' עיסות שיש בכל א' מהן כשיעור לאפילו נגיעה לא צעיר אלא שיהו סמוכות ומפריש מן העיסה שיש זה כשיעור שיעור חלה וגם מפריש עוד ממנה אחד ממ"ח על העיסה שאין זה כשיעור ולא צריך צירוף סל וכיסוי וכללעיל סי' שכ"ד (סי"א), ב"ח:

באר הגולה

א לשון הטור ממשנה ריש פ"ד דחלה: **ב** כפירוש המפרשים: **ג** שם במשנה מין במינו: **ד** משנה ד' פ"ב דחלה וכו': **ה** בעיא בפסחים מ"ה ע"ב ולא נפשטא (ולחומרא) [ולקולא]: **ו** (פ) פ"י שפה: **ז** טור וכו' הסמ"ק: **ז** שם מדברי אביו הרא"ש בהלכות חלה ושם כתב רק שיהיו סמוכות זו לזו בפניו עכ"ל ובדאי שכן הדין כמ"ש המחבר לעיל סוף סי' שכ"ג שאין ניטלת אלא מן המוקף וציינתיו שם:

באר היטב

(א) שנדבקים. בתי"כ דנשיכה היינו שמודבק כ"כ שכספירדו יתלסן אחת מחצרתה מעט מצטרפים ודוקא אם הם של אדם אחד אבל לא של צ' נשים כדבסימן שאח"ז: **ב** טבלא. זהו צעיר צ"ס ולא איפסטה וכיון דבזה"ל כל חלה דרבנן אזלינן לקולא. ש"ך: **ג** למעלה. הא אם מקלחתו בפנים מצטרף ללא הוי דומיא לטבלא והצ"ח חולק בדבר עכ"ל הש"ך: **ד** שאומר. כ' הש"ך לא ידעתי למה כתבו

רבי עקיבא איגר

סעיף א (סעיף א') הסל מצטרף. והיינו ג"כ דוקא במינו. ע' במשכנתי זהב (א"ח רס"י תנ"ז):

בית הלל

יחד לכתחלה בשעת הפרשת חלה כדאיתא באו"ח בש"ע בסימן תנ"ז [סעיף א] ז"ל, מפני שצריך לדקדק בשיעור העיסה שלא להרבות בה משום חשש חימוץ ומוטב שימעט בה, לכן טוב לקרב העיסות יחד בשעת הפרשת חלה שישקו זו את זו דשמא יש בהם [אחת] שלא היה (בשיעור) [בה שיעור] וכו', וק"ל:

בית מאיר

ונגיעה וכן הנקה"כ משיג על סעיף זה. וע"ש בתשובה הנ"ל כי כבר כתבתי להדושי למס' פסחים בלשון זה והמשך הרש"ל בקושייתו השני' על הטור לשיטתו דוקא א"י ליישב כי בל"ז דברי הטור צ"ע דהצריך ליקח שיעור חלה וגם צ"ס וקשה ממ"נ אי דלא בעי צ"ס או דלא בעי שיעור חלה דהא הטור פ"י דלא כרש"י כ"א כשיטתי' דבשני עיסות כשיעור א"צ צ"ס ודוק: [ש"ך ס"ק ו] עיין ש"ך ס"ס זה מה שמביא בשם הב"ח ומסיים וכללעיל סי' שכ"ד. והם דברים מופלאים כי עיין לעיל במה שפירשתי הפרישה דשם איירי שהשאור בא מעיסה שהי' בו כשיעור ושפיר אבל הכא עיסה זו שאין בו כשיעור ממ"נ או יאכלנו בלא חלה דהא לא נתחייב אלא שרוצה לצאת בידי האיסור של הפקעת חלה. ומה יועיל מה שמפריש עליו מן המחויב כיון שלא מצטרף בכלי ונשאר פטור ואדרבא איסור עבד שמפריש מן החיוב על הפיטור:

א אם נוגעות זו בזו עד שנדבקים מעט מזו בזו מצטרפין אם הם ממין הראוי להצטרף וכו'. והנה משמע מלשונו שכתב אם נוגעות היינו שאירע כך, אבל לכתחלה אין צריך לעשות כן לקרב העיסות יחד לחייב בחלה. ואם רוצה לעשות עיסה גדולה כדי לחייב בחלה צריך לעשות יותר מכשיעור חלה, שלא יצמצם בשיעורו, שלא יהיה ברכה לבטלה. אבל בעיסות של מצות בפסח יותר טוב לעשות בצימצום משום חשש חימוץ, ולקרב העיסות

[שו"ע סעיף ב] אין צריך צירוף סל ולא נגיעה. זה מהטור בשם הרא"ש הלכות חלה ותימה דלעיל סי' שכ"ד סעי' י"ב מצריך הרא"ש בתשו' והטור והש"ע לעשות עיסה מחמשת רבעים שהוא עיסה המחויב בפני עצמו וכדי לפטור הככרות שנתערבו שנמי נתחייבו. מ"מ מצריך צירוף כלי כדי להפריש מן המוקף. ומה שיש בהדרישה תי' המהרש"ל בס' שכ"ד על דין הנ"ל זה עולה לקושייתו ד"ל דוקא היכא דלא בעינן הצירוף סל כי אם למיעבד מן המוקף שפיר יצטרך עיסה אף עם ככרות. משא"כ עיסה פחות מכשיעור שהצירוף יפעל החוב בזה לא מצרפינן עיסה עם ככר. ואפשר חשוב כמו מקפיד על מגעו דטומאה וטהרה ודוק. ומזה מוכח דלא כדעת הש"ך בנקה"כ סי' שכ"ו ע"ש ודוק. [אבל אין זה עולה ליישב האופן דשם סי' שכ"ד בדככרות למה מצריך צירוף סל] והרש"ל בתשו' סי' נ"ח כתב על לשון הש"ע דהכא ואנן לא נהגינן הכי אלא כמו שפסק רש"י שצ"ס

ביאור הגר"א

כמו אין מקיפין שתי חציות וכמ"ס רמ"א בס"פ כ"ס ואם הם סתומים אפי' נגיעה לא מהני וכמ"ס בפ"ג דמ"ס עד שלא גפן כו' וכ"פ הרמב"ם וס"ע בסי' ש"ל סכ"ו וכמ"ס בחוספתא פ"ג דתרומות פירות המפוזרים כו' ר"ל כיון שהם בלא כלי שקי תבואה כו' כיון שהם בכלי אם היו בהקיפה אחת ר"ל נוגעין זה לזה כנ"ל אין מקיפין כו' לפי שהחציות אף על גב שנוגעין להדדי אעפ"כ יש למעלה חלל טפח ואסור ב"ט וכן חציות שלא כו' וג"כ בהקיפה אלא דסתמם כשסדורין במרתף הן בהקיפה משסתם כו' וז"ל בסכ"ה כי"ד כו' בבית אחר אבל בלא"ה הבית מרתף. ובירושמי ספ"ג דמ"ס עד שלא גפן כו' ב"א יפתח כו' דב"ס פליג על הכל ואמר דאפי' עד שלא גפן כגפן דמי ואמר בירושלמי שם א"ר חנינא וקשיא על דב"ס מה בינה לחמשה שקין בגורן שמה אין תורמין ומעשרין מזה על זה ובספ"ב דחלה על מתני' ונותן פחות מכביצה כו' פריך ואין הבית מרתף ומשני דבר שהוא מקפיד על תערובתן אין הבית מרתף ואין מקפיד על תערובתן הבית מרתף עיסה טמאה ועיסה טהורה עשו כדבר שהוא מקפיד על תערובתן ובספ"ה הגיה הכלי מרתף וזכננס הגיה וכן"ל וכן בירושלמי דפ"ג דפסחים ויטליכנה לאור בית אור בית מרתף ואין קרקע בית מרתף ומשני דבר שמקפיד על תערובתן אין הבית מרתף דבר שאינו מקפיד על תערובתן הבית מרתף. ויאל לנו עוד מזה דבר שמקפיד על תערובתן כמו שאין מרתפין לחלה כמ"ס בר"ס ש"ו כד אין מפרשין מזה על זה אלא בנגיעה כמ"ס בספ"ב ונותן פחות כו' שיטול מן המוקף ומשם משמע ג"כ דמוקף דוקא נגיעה אלא דא"ל לזה אלא בכה"ג ובירושמי פ"ב דתרומות כל בית הגאות אחד כל בית הגרנות אחד תני אר"י והוא שתהא תופסת הגורן באמצע ע"כ חטים אפי' קטן ואפי' תזן ר' חגי בעי קומי ר' יוסי היה טמא באמצע א"ל והיינו גושו ר"ל וי זה הוא חיבור שיהא גוש אחד בעון קומי ר' יוסי היה מפה באמצע אחר לון והיינו חמשה שקין בגורן דתני חמשה שקין בגורן אין תורמין ומעשרין מזה על זה ור"ל בשאין נוגעין זה בזה ונראה שהגריסא הנכונה תורמין ומעשרין כמ"ס בחוספתא וכמו שפריך בפשיטות בספ"ג דמ"ס ומציא ראייה שאין השקין מפסיקין ומשמע מיירושלמי הנ"ל שצריך שיהיו סמוכות אף בלא כלי וליתא דל"ק הירושלמי אלא שלא יהיה הפסק ביניהם בזמן אחר וז"ל שתהא תופסת כו' ר"ל בתפיסה אחת ובהיא דפ"ח דחולין (ק"ז ב') וכן אף בכלי אחד צריך שלא יהא הפסק ביניהם בדבר אחר וכמ"ס הרי שהביא מינין הרבה בקופה וכרוב מלמעלן וכרוב מלמטן ודבר א' באמצע אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה הדא דתימא כשאין שם חלל אבל אם יש שם חלל תורמין ומעשרין מזה על זה ובחוספתא פ"ג דתרומות ר' יוסי אומר כל בית הגרנות תפוסה אחת כי"ד גת א' לשתי בורות שתי גיתות לבזר א' שתי גיתות לשתי בורות בזמן שכולם תפוסה א' תורמין ומעשרין מזה על זה כו' אין כולם תפוסה אחת אין תורמין ומעשרין מזה על זה כו' היה מלקט כפי ידו ומניח בגינה תורם מאחת על הכל הביא מין אחר ביניהן תורם מכל אחד ואחד הביא ממנינים הרבה בקופה כרוב מלמעלה וכרוב מלמטה ומין אחר באמצע לא יתרום מן העליון לתחתון אלא"כ הקיף. והיה לאור הבית פי' בשה"ת דוקא באור ממנו וזה אין לו שחר דכ"ס אם מונה אלא לאפוקי אם הן מונחין בגומא בקרקע הבית אין מרתפין עד שיהו מונחין לאור:

[א] שתי כו'. פ"ב מתני' ד' וכת"ק דר"א ל"פ את"ק אלא מוסקי כמ"ס אף כו'. [ב] עד שנדבקו כו'. ער"ס שם העושה כו' כדתינא בחוספתא דטהרות כו'. [ג] ואם אינם כו'. כר"א דאפסיק כו' חתיה בפ"ג דפסחים (מ"ח ב') ובפ"א דנדה ואף שצירושלמי שם אמרין ר' יונה ר' חייא ב"ס ר' יוחנן ר' יוסי ר' חיימי ב"ס ר' יוחנן והוא שנסכו אית תני תני הסל מרתף ואין התנור מרתף ואית תני תני התנור מרתף ואין הסל מרתף א"ר יוחנן נשכו כאן וכאן מרתף לא נשכו כאן וכאן אינו מרתף מתני' כגון אלון ריפתא דבבל מ"מ בגמ' דפסחים לא מסקינן הכי וכמ"ס הא איתמר עלה כו' וס"ל לרב יוסף ואביי כן כו' חתיה נקטינן ועתוס' שם ד"ה לא שנו כו' וכ"כ הר"ס ופ"ז אף לר' חנינא מ"מ א"א שיחלוקו בגירסא אלא דס"ל סל מרתף ולא נשיכה אבל מדברי הרמב"ם וטור וס"פ שפסקו גס כת"ק נראה דגרסי אף הרודה ול"פ את"ק ונשיכה דר"א היינו בסל וז"ל אף כו' דלח"ק עד שישכו בעודן עיסה ור"א אומר אף כו' ור' חנינא אומר דא"ל בזה כלל נשיכה. ומ"מ נגיעה בעי אף בסל לר"א כמ"ס בסמ"ג וכ"כ הר"ס שם להדיא ע"ס ב"ס ד"כ הר"ס במתני' שם ועי"ל כו' ואף שסתר זה ממ"ס הסל מרתף ול"ק מחברין וכמ"ס במנחות כ"ד א' כבר סתר שם דא"ל דהא לריב"ל אף נשיכה צריך ול"ק לדידה דקתני מרתף ור' חנינא ל"פ אלא דא"ל נשיכה ואי אפי' נגיעה לא בעי מאי אפי' כעכין בלא נגיעה אפי' בככרות של בבל ליתא לנשיכה וז"ל ברפ"ד ונגעו זה בזה אף על גב דנגיעה לבד אינה כלום ואי משום ת"ק לבד הל"ל ונשכו אלא משום ר"א ג"כ וכן בפ"ב שם העושה כו' ונגעו כו' דלכאורה ונגעו מיותר דהל"ל ונשכו חייבים דממילא שמעינן דדוקא נשיכה אלא משום ר"א דר"א ל"פ אלא אמ"ס עד שישכו. ולענין תנור פסק הרמב"ם דאין מרתפין דלא כר"י וכן נראה מדקאמר שם וסל הלכה כר"א ול"ק הלכה כר"י ג"כ ואף שהרשב"א חולק ע"ז ועב"י דברי הרמב"ם עיקר ואף שצירושלמי הנ"ל א"ר יוחנן נשכו כאן וכאן מרתף לא בא אלא לפרש דבריהם דנשכו דוקא פליגי אבל כיון דק"ל כר"א לבד בתנור אפי' נשכו לא: [ד] ואפי' אחר כו'. כמ"ס אף הרודה כו'. [ה] ואם נתנם כו'. בעיא דלא איפשיטא וכ' הרמב"ם הוא ספק ואם החלה מדבריהם הוא פטור וכבר נבאר בסי' ש"כ ס"ב שחלה מדבריהם עתה ע"ס: [ו] ורבן כו'. טור: [ז] דהיינו כו'. כן פי' ב"י ודבריו נכונים לדירוף סל הוא כמו נשיכה עיסות ובעיסות אפי' נשכו רק קתה וכן לריב"ל דקאמר אף לר"א דוקא נשכות אפי' קתה. והסמ"ג לא ס"ל כ"ז ואמר דלא קפיד אלא אלבזזז אבל כל ש"ל תוך אפי' כולן למעלה ל"ל בזה לאור כלי מרתף כמו אור בית צירושלמי פ"ג דפסחים ועמ"ס ב"ס: [ח] אם יש כו'. כ"כ הר"ס והטור. וזדן זה נסתבר גאוני עולם עתוס' דנדה ז' א' ד"ה ומקפת כו' והר"ס שם במתני' ד' ותוס' דפסחים מ"ו ב' סד"ה הואיל ור"א ומרדכי שם ובספ"ה האריך בזה מאד ע"ס ומ"מ דברי הר"ס הן עיקר ומתני' דפ"ג דמ"ס מסייעתו עד שלא גפן כו' וכ"כ הר"ס שם ע"ס ומ"ס בספ"ב ונותן פחות כו' כדי שיטול כו' כבר כ' צירושלמי שם משום דמקפיד על תערובתן וכמ"ס למטה ואדרבה משם ראייה וכן היה דפרק בתרא דטבול יום ודפ"ק דנדה דמקפת כו' ג"כ משום זה ודלא כתוס' הנ"ל וכ"כ הר"ס והר"ס וספ"ה והנה אבאר דג' דינים בזה אם הם בלא כלי כלל א"ל אפי' נגיעה ואפי' רחוקים הבית מרתף ואם הם בחור כלי ופתוחים מלמעלה צריכין הקפה והוא קירוב ונגיעה כלים אלהדי וזה מן המוקף

ט"ז ונקודת הכסף

שולחן ערוך סימן שכ"ו סעיף א'

א שתי עיסות שיש בשתייהן שיעור החייב בחלה ואין באחת מהן כשיעור ונגעו זו בזו [א] ונשכו זו את זו א אם היו של שנים אפילו הם ממין אחד ב פטורים מן החלה [ב] שסתם שנים מקפידים ואם ידוע שאינם מקפידים על עירוב העיסות הרי אלו מצטרפות (ותלמידים הלומדים לפני רב סתמא אינם מקפידים) (מרדכי פרק כל הבשר) [ג] היו שניהם של איש אחד אם היו ממין אחד כפי מה שנתבאר בסימן שכ"ד מצטרפין וחייבים בחלה ואם משני מינים היו אין מצטרפין שסתם אחד אינו מקפיד ואם היה מקפיד [ד] שלא תגע עיסה זו בזו ולא תתערב אפי' היו מין אחד אין מצטרפות ואם האחת פת קיבר והאחת פת נאה אפילו הן של אדם אחד מסתמא מקפיד ואינו מצטרף: הגה: וה"ה שתי עיסות שיש באחת כרכום ובשנית אין בה (א) וכל זה שאין שיעור בכל אחת ג [ה] אבל אם יש בהן שיעור מפריש מאחת על חבירתה אם הן של אדם אחד (ת"ה סימן קכ"ט /קפ"ט/):

ט"ז ס"ק א'

(א) * וכל זה שאין שיעור בכל אחת. פירוש אז אין מצטרפות אפילו על ידי נגיעה או נשיכה אבל אם יש שיעור מפריש אחד על חבירו כו' פירוש ע"י נגיעה ונשיכה ואף על גב דבסוף סי' שכ"ה פסק כיון ששתיהן לפניו מפריש מזו על זו ואין צריכין נשיכה ואפילו צירוף סל שאני הכא דהוי דבר שמקפיד עליו וכן מצוה ב"ה סי' ק"ץ וראיה ברורה מן תלמוד ערוך בשתי עיסות אחת טהורה ואחת טמאה דהוי דבר המקפיד צריך דוקא חוט בלע לחברם ועל כן כתב דהא למצוה ב"ד דדבר המקפיד אין מצטרף אפי' על ידי נשיכה היינו אם אין בכל אחד כשיעור חלה אין צדיקו להחשיבה כעיסה אחת לחיובה בחלה ורמ"א שכ' כאן מפריש מאחד על חבירו ולא זכר נשיכה היינו דסמך על מ"ש בתחלת הסי' שמייירי בנשכו ומ"מ גרס מכשול לפני בעל הלבוש ובמחלה מכבדו סגג מאד בזה שכ' בד"א שצריך נשיכה כשאין בכל אחד שיעור חלה ורואה לזרפם אבל אם יש בכל אחד שיעור חלה אף על פי שאחד פת כרכום ובשני אין בו מפריש מאחד על חבירו אם הם של אדם אחד אפילו בלא נשיכה אלא שהם לפניו דהא ממין אחד הם עכ"ל טעה בתרתי דכ' באין שיעור מהני צירוף על ידי נשיכה וביש שיעור לא צריך נשיכה וחשיב שהן יש שיעור הוא כאותו של סוף הסי' שלפני זה ולא היא דכאן מייירי דבר המקפיד ועל כן דבר שאין בו שיעור לא מהני נשיכה לזרפה לשיעור חלה וביש שיעור מהני נשיכה שיפרוש מאחד על חבירו ובלי ספק לא עיין בעל הלבוש במקור הדיון וזה גרס לו שכתב כן:

נקודת הכסף

דבריו משמע דמתניתין דשתי עיסות מייירי בנשיכה, וגם משמע מפשט דבריו דנגיעה לא מהני אפילו בסל, והא ליחא. ועוד נראה דהכא אפילו נגיעה ואפילו צירוף סל לא צריך, דאי לא חימא הכי אלא דכיון דהוא מקפיד לא מהני צירוף סל לענין מוקף כשיש בכל עיסה כשיעור, אם כן קשה על הטור ושו"ע שכתבו סתמא בסוף סימן שכ"ה דאם יש בכל אחד מהן כשיעור אין צריך אפילו צירוף סל רק ששתיהן לפניו, ולא חילקו בין מקפיד או לא וכמו שחילקו מיד אחר כך בסימן שכ"ו לענין צירוף, והיה להם לכתוב דהיינו דוקא באינו מקפיד, אבל במקפיד אפילו צירוף סל לא מהני. ומכל שכן שיקשה כן על רמ"א שכתב כאן בסימן שכ"ו בסתם דכשיש באחד מהן כשיעור מפריש מאחד על חבירו, ולא פירש דהיינו על ידי נגיעה או נשיכה דוקא, וכן כל האחרונים העתיקו כך דבריו בסתם ואין אחד שעלה על דעתו לבאר זה. וכן קשה על רבינו ירוחם נחיצ כ"א חלק ג' וקעת, או דפסק שם בשם ר"י ברבי יודא וריב"א דלענין מוקף אין צריך אפילו סל ולא מפליג בין מקפיד או לא, ואחר כך לקמן [שם ע"ג] לענין צירוף מפליג בהכי. וכן

וט"ז ס"ק א' [ו] ובמחילה מכבדו סגג מאד בזה. השיג על העטרת זהב, ולפענ"ד נראים דברי העטרת זהב נכונים ואמתים וברורים וגם דעת התרומת הדשן כן וכמו שאבאר. ולפי שיתבאר כמה חלוקים ודניים אמתים מתוך דברי על כן מוכרח אני להאריך קצת. דמה שרצה הבעל ט"ז לומר דבמקפיד דכרכום וכהאי גוונא צריך נשיכה לענין מוקף, לא דק, דאפילו לעיסה טהורה וטמאה הא במתניתין דטהורה וטמאה חנון סוף פרק [שני] לחלה ונותן פחות מכביצה באמצע כו', משמע דנגיעה סגי ואין צריך נשיכה. וכן מוכח להדיא בש"ס בסוטה דף למ"ד [ע"א – ב] דהך מתניתין איירי בנגיעה, וכן הוא להדיא בתוספות פרק אלו עוברין [פסחים] דף מ"ו ע"ב [סוף ד"ה הואיל (הראשון)] ובספר התרומה סימן פ"ב ובר"ש פרק ב' לחלה משנה ד' [ד"ה אף] ובתרומת הדשן סימן קפ"ט דנגיעה לחוד מהני בעיסה טמאה וטהורה ואין צריך נשיכה, וכן משמע להדיא באשר"י [ה"ק] בהלכות חלה [סימן ד] ובשאר פוסקים. ואפשר הא דמנריך נשיכה היינו אם אין בסל, ומתניתין והפוסקים דסגי בנגיעה היינו כשהן בסל, אבל מפשט

משמע להדיא דעת הרמב"ם [בכורים ז, א – ב] שלא חילק במקפיד אלא גבי צירוף. אלא ודאי סבירא להו לכל הנך רבנותא דלענין מוקף אין חילוק בין מקפיד או לא, וטעם נכון יס בדבר, דדוקא לענין צירוף יס לחלק בהכי דהא עיקר חיובא הוא לאנו רואין כאלו הן עיסה אחת מצורפין יחד, והרי הוא מקפיד עליהן לצרפם יחד, אבל לענין מוקף שמפריש מאחד על חברו אין צריך שיהיו מצורפים יחד. וכן מצוה להדיא דעת ר"א ממיז בספר יראים סימן קפ"ג [יראים השלם סימן קמח] ומציאו המרדכי פרק אלו עוברין שם [רמז תקטו], וכן הוא דעת התוספות פרק קמא דנדה דף ז' ע"א וד' [ומקפת], וכן כתבו ספר התרומה סימן פ"א ורבינו שמשון בפירוש המשניות בפרק ב' דחלה משנה ד' [שם] בשנויא קמא לידה, וכן כתב האגודה בפרק אלו עוברין [סימן מה] בשם יס גאונים, אם כן הרי כל הני רבנותא סבירא להו דלענין מוקף אין לחלק בין מקפיד או לא, ולענין צירוף על כרחך כולי עלמא מודי דיש לחלק בין מקפיד או לא וכדאיתא במתניתין ריש פרק ד' דחלה ובירושלמי [שם פ"ב הלכה ג] ור"ש [פ"ב הג"ל] ובכל הפוסקים. ועוד נראה לי דאפילו מאן דמחלק גס במוקף במקפיד היינו דוקא בטומאה וטהרה דחשיב מקפיד טובא, מה שאין כן בעלמא, דהא לא הוצרכו לחילוק זה אלא לתרץ הך דעיסה טהורה וטמאה, ואם כן י"ל דוקא התם אבל בעלמא לא. ונראה לי ברור דגם דעת הרא"ש כן, ומה שכתב [ה"ק הג"ל] טהורה וטמאה שאני כדאיתא בירושלמי דהאי פירקא דבר שהוא מקפיד על תערובתו אין הכלי מצרף, עיסה טהורה וטמאה עשו אותו כדבר המקפיד על תערובתו כו', התם הוא המקפיד על תערובתו טובא משום דמיד שיגעו אפילו לא יתערבו מטמא העיסה, והלכך דוקא בטמאה וטהרה י"ל לזרין נגיעה דודאי מסתמא לאו כנוגעים דמי. וכן משמע לשון ספר התרומה סימן פ"ב בשנויא בתרא שכתב התם כיון דמקפיד על נגיעתו מפני הטומאה לא יועיל צירוף סל, וכן משמע בירושלמי דמסכת חלה דקאמר דבר שהוא מקפיד על תערובתו כו'. והיינו דקאמר הרא"ש טהורה וטמאה שאני כדאיתא בירושלמי כו', ולא קאמר בקיטור התם שאני כדקאמר בירושלמי כו', אלא ר"ל דדוקא כיון שהוא טהורה וטמאה שאני. ולפי זה נראה דהטור ושו"ע ורבינו ירוחם ושאר אחרונים קיימי בשיטת הרא"ש ואפילו הכי לא חילקו בזה, דהא טומאה וטהרה אין נוהג ביניהם. מיהו ה"ר פרץ בהגהת סמ"ק סימן רמ"ו [אות א] כתב גבי מוקף ובלבד שלא יקפיד כו', ולא הזכיר עיסה טמאה, ונראה לי דדומיא דעיסה טמאה קאמר דהיינו דמקפיד טובא אפילו אנגיעה. והפוסקים דמציאם ראייה מעיסה טהורה וטמאה לענין מוקף סבירא להו דאפילו בטמאה וטהרה דמקפיד על נגיעתו לא שייך לחלק לענין מוקף. ונראה לי ברור שגם דעת התרומה הדשן סימן קפ"ט כן, וכך הם המשך דבריו, שאלה, אשה לשה שחי עיסות באחת עירצה כרכוס ובאחת לא עירצה ואין צו ולא צו שיעור חלה, יס לצרפם על ידי נשיכה כדי ליטול מהן חלה או לא. תשובה, יראה לכאורה מתוך דברי הגאונים דיש לצרפם על ידי נשיכה, דבגליון בתוספות פרק קמא

דנדה [שם] וסמ"ג [עשין קמא רב, ז] וספר התרומה [שם] [בשנויא בתרא] ואשר"י בהלכות חלה [שם] ומרדכי פרק אלו עוברין [שם] מתרצים הא דלא מהני צירוף סל בעיסה טהורה וטמאה לענין מוקף אלא צריך נגיעה היינו משום דמקפיד על תערובתו כו', והשתא מוכח מהך שנויא דחבור על ידי נגיעה וכל שכן על ידי נשיכה מהני, עכ"ל. ר"ל, נהי דהתם גרע טפי כיון שהוא טומאה וטהרה ומקפיד אפילו על נגיעתו וכדפרישית, מכל מקום מוכח מכאן כל שכן, דהתם מהני נגיעה או נשיכה, כל שכן הכא בכרכוס, והשתא סלקא דעתא דתרומת הדשן דמוקף וצירוף שוין הן ואם כן כיון דלענין מוקף מהני נגיעה דמקפיד הוא הדין לענין צירוף. ואחר כך כתב אמנם בסימני אשר"י וצו"ד [טור כאן] כתבו בהדיא דדבר המקפיד על תערובתו לא מהני לא נגיעה ולא נשיכה, וכן מוכח מדברי אשר"י בהלכות חלה [סימן י] וכן מצאתי בפירוש משניות דרבינו שמשון במסכת חלה פרק ד' [משנה א], ונראה לחלק היכא דבתרומתו יס שיעור חלה אף על גב דמקפיד על תערובתו מהני נשיכה או נגיעה כדי לפטור אחת את חברתה דחשיב שפיר מן המוקף בהכי, ובהא איירי הך דעיסה טמאה וטהרה דבתרומתו יס שיעור חלה, אבל הא דלמרינן לעיל דלא מהני נשיכה בדבר המקפיד איירי שאין בכל אחד שיעור חלה ובאים לצרפה כדי לחייבה בחלה, עכ"ל. השתא בא בעל תרומת הדשן להוכיח דיש חילוק בין מוקף לצירוף, ובצירוף אפילו במקפיד דכרכוס שהוא אינו כמפני טומאה וטהרה לא מהני נגיעה ונשיכה, דאם לא כן קשיא דהא בהרא"ש [טור כתבו בהדיא גבי צירוף דאפילו נשיכה לא מהני אפילו באחד פת קיבר ואחד פת נאה, ואם כן קשה מכאן כל שכן דהתם בטומאה וטהרה דמקפיד אפילו אנגיעה מהני נגיעה וכל שכן במקפיד דפת קיבר ופת נאה וכהאי גוונא, אלא ודאי צריך לומר דדוקא לענין צירוף לא מהני נגיעה ונשיכה אבל לענין מוקף מהני נגיעה, דמוקף עדיף מצירוף, והלכך בעיסה טהורה וטמאה מהני נגיעה אף על גב דמקפיד, אבל במקפיד דעלמא כגון פת קיבר ופת נאה או כרכוס לענין מוקף לא צריך אפילו נגיעה, ואם כן לענין השאלה שהיתה לענין צירוף לא מהני נשיכה. ואחר כך מציא בתרומת הדשן שם דברי ר"א ממיז ור"ש בשנויא קמא ותוספות דפרק קמא דנדה הג"ל דאין מחלקין אפילו בעיסה טמאה וטהרה לענין מוקף בין מקפיד או לא, ומפלפל שם ומסיק דלענין שאלתו לא מהני נשיכה. כך הם המשך דברי בעל תרומת הדשן שם שלא בא לפלפל רק לענין שאלתו שהיתה לענין צירוף אי מהני, אבל לענין מוקף במקפיד דכרכוס לא כתב לזרין נשיכה, וי"ל כדפרישית. ומכל מקום יהיה איך שיהיה קשה לי על מה שכתב בתרומת הדשן שם בסוף דבריו וז"ל, והשתא בנדון דידן דודאי מקפיד אהערובת הוא דאין הכרכוס מספיק בחזותו וטעמא לשחי העיסות, ורוב הדעות סברי דיש לחלק כו' ועכ"ל, למה כתב רוב הדעות, הא בנדון דידה כל הדעות סבירא להו הכי דלענין צירוף יס לחלק בין מקפיד או לא וכמתניתין וירושלמי ריש פרק ד' דחלה, ולא פליגי הדעות אלא לענין מוקף, אבל לענין צירוף כולי עלמא מודי. והשתא עלו דברי

העטרת זהב כהוגן, והיינו שכתב הרב רמ"א בסתם אבל אם יש בהם כשיעור מפריש מאחד על חצירו כו'. וכל זה ברור. אלא אי קשיא הא קשיא אגוף הדין דמוקף אפילו באינו מקפיד דפסק בשו"ע סוף סימן שכ"ה כדעת הטור והרא"ש דאין צריך לא נגיעה ולא צירוף סל, והיינו על פי מה שדחה בב"י וס"ס ד"ה ואם יש דברי ספר התרומה סימן פ"ב מקמיה דברי הרא"ש והרשב"א בפסקי חלה שלו וס"ע צו והרמב"ם. ולפענ"ד ז"ע בדבר, דהא דעת הסמ"ג עשין קמ"א דף ר"ב ע"ד בשם ר"י דלענין מוקף צריך צירוף סל בלא נגיעה, וכן כתבו תוספות בפרק אלו עוברין [הג"ל] בשם ר"י, ואף על גב דכתבו שם בשמו דצריך אפילו נגיעה וכן דעת התוספות בפרק קמא דנדה [הג"ל] וכן דעת הרוקח סימן שכ"ט וד"ה הסל והוא סותר לדברי סמ"ג בשם ר"י, וצריך לומר דתרי ר"י נינהו, מכל מקום מדברי כולם מבואר דעל כל פנים צריך צירוף סל, וכך כתב ה"ר פרץ בהגהת סמ"ק סימן רמ"ו [ס"ס] וגם בתשובת מיימוני להלכות זרעים [סימן יב] כתב כדברי ספר התרומה, אם כן אדרבה הרי כל הנך רבוחא פליגי על הרא"ש ורבים נינהו, והראיה שהביא הרא"ש מהקננים של יין [ומעשר שני פ"ג משנה יב] וכן מחמשה [שקין] שהיו בגורן [ירושלמי] שם הלכה ו[אינה ראייה, דעיסה שאני וכמו שכתב הר"ש בפרק (ב) [ג] דמעשר שני [ס"ס ד"ה בית שמאין]. ומה שכתב הב"י [הג"ל] שכן משמע דעת הרמב"ם, לא ידעתי שום משמעות, ואדרבה י"ל דסבירא ליה כר"י שבתוספות פרק אלו עוברין דצריך אפילו נגיעה ואין מחלק בין עיסה טהורה לטמאה, וסבירא ליה הא דקחני במתניתין [חלה פ"ב משנה ח] ועיסה טמאה היינו לאשמועינן דאפילו בטמאה שרי בכהאי גוונא, אי נמי לאשמועינן דמותר לגרום טומאה לחולין, ועל כן כתב הרמב"ם בסוף פרק ז' מהלכות בכורים [הלכה יב] וז"ל, ומותר לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל לפיכך שתי עיסות אחת טמאה ואחת טהורה נוטל כדי חלת שתיהם מעיסה שלא הורמה חלתה ונוחנה באמצע סמוך לעיסה טהורה ומושך מן הטמאה לטהורה [כדי ביצה] כדי לתרום מן המוקף, עכ"ל. ואף על גב ד"ל דדוקא בהך דטמאה מצריך נגיעה, מכל מקום מאן מוכח. ועוד, דנהי בעלמא לא מצריך נגיעה דלמא צירוף סל בעי, ובאמת פשט דבריו משמע דלענין לתרום מן המוקף אין חילוק בין טהורה לטמאה ובכל גוני צריך נגיעה בעיסה. ומה שכתב הרמב"ם בפרק ג' מהלכות תרומות דין

י"ח בשתי מגורות שצבית אחד או שתי חציות תורם מאחד על חצירו, נמי אין ראייה וכמו שכתבתי לעיל דעיסה שאני. ומה שכתב בב"י [הג"ל] שכן כתב הרשב"א בפסקי חלה שלו [ס"ס] אין צירוף הספר על כן לא אוכל להשיב עליו בזה. מיהו רבינו ירוחם [ס"ס] כתב בשם ר"י ברבי יהודה וריב"א כהרא"ש, וכך כתב בהג"ה בתשובת מיימוני שם [סימן יג] בשם ריב"א, וכן משמע דעת הר"ן בסוף פרק אלו עוברין [פסחים יד, א ד"ה גמ'], וכן דעת הברטנורה פרק ב' דחלה משנה ד' [ד"ה הסל]. ומכל מקום נבאר בדברי התוספות פרק אלו עוברין בשם ר"י דצירוף סל כשאין שיעור בעיסה אחת היינו שיעורו בסל, וכך כתב הסמ"ג [ס"ס] בשם ר"י, וכן כתב ה"ר פרץ בהגהת סמ"ק [ס"ס], וכך כתב בספר התרומה סימן פ"ב, וכן כתב הר"ש בפירוש המשנה פרק ב' דחלה משנה ד' לחד שניא, וכן כתב הברטנורה שם, וכן כתב הרא"ש בהלכות חלה סימן ד'. ומעתה מה שכתב הב"י [ס"ס ד"ה ומ"ש ואם] על הטור ומדברי הסמ"ג בשם ר"י נראה דצירוף סל לא מהני אלא אם כן נוגעים זה בזה, אינו מדוקדק, דנראה מלשון דלהטור אין צריך נגיעה, וזה אינו, דאם כן יהיה הטור נגד הרא"ש וכל הפוסקים הג"ל, אלא אדרבה נראה לומר מדכתב הטור ואם אינו נדבקין [דהיינו נשיכה] והם בסל הסל מצרפן ולא כתב רבוחא יותר דאפילו אינו נוגעות כלל הסל מצרפן, אלמא דדוקא קאמר דבאינו נדבקין אלא נוגעין זה בזה הוא דהסל מצרפן. ואפשר דהכי קאמר, ומדברי הסמ"ג בשם ר"י נראה כן להדיא יותר מבואר מצדברי הטור, ודוחק. ועוד דאם כן לא הוי ליה לכתוב כן בשם הסמ"ג בשם ר"י לחוד, שהרי הוא מבואר בהרא"ש וכל הפוסקים הנזכרים. העולה מכל זה, שתי עיסות שאין באחת מהן כשיעור ויש בשתייהן כשיעור ואינו מקפיד עליהן אם יתערבו זה עם זה בענין דמהני צירוף סל, צריך שיעורו זה בזה בסל. ואם יש בכל אחת מהן כשיעור ורובה להפריש מאחד על חצרו אין צריך לא נגיעה ולא סל, רק ששתיהן לפניו, ויש חולקין דצריך סל בלא נגיעה. ולענין מוקף אין חילוק בין הוא מקפיד על העיסות שלא יתערבו זה בזה או אינו מקפיד, רק אם הוא מקפיד הרבה אפילו על נגיעתן כגון שאחת טהורה ואחת טמאה וכיוצא בזה. ודוקא בעיסה, אבל בשאר דברים אין צריך במוקף אפילו סל:

חידושי תורה – הערות – פירושים – ופסקים

(ג) אין מודדין קמה ביום טוב. ומכאן נ"ל דין דעת הפוסקים דלא כר"ן שכתב דמוח וכתב מהרי"ל (שם ע"ב סי' יט) דמודד מערב יום טוב ויצורו בסדין או יניח עומר תוך המדה ויש יתנו תוך הספל שלש ב' שמה עדיין משקה טופח עליהן. כתב מהרא"י בתרומת הדשן (ח"א) סימן קכ"ד דלשון קמה ביום טוב כשישן עיסה בפסח למצות ולפעמים הוסיפו מים בקמה יותר מן הראוי אסור להוסיף או ג"כ קמה לתוך הלישה כדי שיהא העיסה כראוי. אלא אם כן הוא אפשר בלי שהיות העיסה טוב ללשון עור עיסה אחת קטנה מגיבול קשה ויש לפי ערך וישיא אותו עם עיסה המלוכלחת שנתוסף בו מים ויקבלו זה מזה לחלוחית ויבשות עד שיגיעו שניהם למידה בינונית. כתוב במהרי"ל (ע"ב ע"ה סי' ל) שבבית מהרי"ש סי' רפב) היו נוהגים להדית בצונן לכל הכלים שעושים בהן המצות הן הערבות שלשים בהן הן העצים שעורכים ומגלגלים בהן הפת הן העצים שדוקרין בהן וכן נראה לי דבית עדיף טפי ממה שנהגו ברוב המקומות לגרור בוכובות הכלים כי דבר קשה הוא בעיני לטוהר על ידי גרידה זו כי אם היה נקב או גומא בתוך הכלים אי אפשר לטוהר בגרידה לכן נראה לי דעדיף טפי על ידי הדחה מיד אחר הלישה ויהיה לנגבן היטב קודם הלישה השנית וכמו שנהג מהר"ש ואי אישר חילי אבטל מנהג הגרידה.

תנו לקרב העיסות יחד וכו'. עין שו"ת דעה קטנה ע"ה כמנהגו לזכור שגטע עיסות זו מזו שידבק מעט מזו מזו.

הכל נכחד היסק ואם היה לש יותר לא יהיה אפשר שכולם יהיו נאפות נכחד היסק והיו נאפרים מקצת המנות מונחות עד שיחזרו ויחממו למחר וישקיהו זו נתמלכו קמחן אכל לדין דלופין שלוש ולרבע עיסות נכחד היסק של תנור גדול דחמונו רב עדיף טפי שלוש הרבה ביחד כדי שיהיו עסוקים בעיסה תמיד ובגמר עשיית כל המנות שימם יחד בתנור משא"כ אם לא ילוג עיסות קטנות כשעור חלה ועיסה ראשונה ושנייה יהיו נעשות מלומותיה מיד ויהיו מונחות בלי עסק עד יצואו עוד עיסות ועשו מהם מנות כדי שישמנו כל המנות ביחד בתנור איכא חשש חמון נראשונה ושנייה שהיו מונחות בלי עסק: **ג** וכו' ולא הווינו לו תנור. כי כ' במדרי' לשם (סי' פ"ה) דק"ה ושאר גאונים המחמיר דבכר וכמנזר דיותר טוב ללוג פחות וכו' וי"ל דהסמ"ק כתב טוב ללוג פחות והסל או כלי אחר מנרנן לחלה ע"ש בסמ"ק (רכ"א) [רכ"ב] (ע"ב) (ל) אכל הסמ"ק (לפניו ע"ה ע"ה) הביא דברי הרמב"ם (מ"ח פ"ה ה"ג) דלש עשה עיסה יותר על שיעור חלה הפת מותרת וכן נהגין באשכנזי לכתחלה עכ"ל וכו' כהנאה שמימיו (ח"א) כ"ס כמה גדולים וזכרונם כתב הכל לפי הענין וכפי שהיו לו בני אדם שיעורוהו ללוג אם מעט

הרבה ולפע"ד עוררים רבים אינם מזילים אלא בשעת עשיית המנות ואם אלא האשה שלשה יחידות אין ידיו מספיקות להסתפק בעיסה כזולה שלא יא' חוץ לידיה קצת ואיכא חשש חמון זה טעם דברי הרב רבינו יונה שכתב לדעת הגאונים אין ללוג לכתחלה יותר מזה השיעור וזה נמי טעמו של מהר"ם שהיה נוהג שלא ללוג יותר משיעור חלה דעיקר קפידא בשעת לישא דאף על פי דיש לו עוררים רבים בתקין ועשיית המנהג לאחר לישא סוף סוף איכא חשש חמון בשעת הלישה כדפירשמי והמחמיר לנהוג כמהר"ם תע"ב וכן היא מסקנת הרא"ש ורבינו ועיין במ"ש בס"ד בסמ"ק תנ"ט:

תנו א מפני שצריך לזקק וכו'. כי כ' בס"ת בסמ"ק פ"ה וסימן פ"ב ונראה דאין לזנוי לומר דאם אין צדן שיעור ה"ל ספק ברכה נצטלה דהא כיון שכתב ומוטב שיעמעט זה וכמו שנהגו למיפ"ל קפידא קפידא משום חשש חמון כדאיתא בפרק אלו עובדין וכו' וא"ל ליעול חלה ואלא מדין סוף ועוד דה"ל לתקן ליעול חלה בלא ברכה אלא י"ל שמה יצואו אח"כ לדין צירוף דתחמיונו בחלה ואלכלס עצבנו בלא הפרשת חלה וכו' הרא"ש בפרק דביצה (סי' י"ג):

ב וכו' ש' טוב לקרב העיסות יחד וכו'. היינו לומר שיהיו נשכות זו עם זו וה"ה צירוף כל נמי סגי למאי דקיי"ל כרא"ה (חלה פ"ב מ"ד) דאף הכל מנרנן כמו נשיכה וכן פירש הר"ש רפ"ד דחלה. ואם מכסה הפת במפה חזקתו כמו כלי לנרסם כמ"ש בסמ"ק סימן (רכ"א) [רכ"ב] (ע"ב) ול' הבהת ה"ק אות י' וכן נהגין: **ו** וכו' ולא לא הפריש מן העיסות וכו'. לכאורה משמע מלשון רבינו דצירוף כל מהני אפילו אינן נוגעין גם ב"ד סימן

ק' לערב שמי מדות ביחד ולקטף אותם בידיים עכ"ל ואע"פ שהם טוענין נעמילה אפילו עיסה גדולה כמה אינה מתחממת לא טענה היא דל"ל למה להם שלא ללוג יותר מעשרון ועוד דלחך קטיוף דעמילה מקטפין בידיים ואיכא למיחש שלא תבוא לדי חמון אם היא יותר מנשיעור (ד'):

ג אין מודדין קמה ב"ט ללוג וכו'. ש' פסח שאסור ללוג יותר מעשרון וכו'. בס"פ אין לדין (פ"ה) אפילו רב ושמואל אם מודדת אשה ב"ט קמה ללוג וכתבו התוספות דאפילו מאן דשרי היינו לדידהו שהיו נותנין חלה לכהן הילכך שרי למדוד כדי שמתול חלה בעין יפה אכל אלו שאלו נותנין חלה לכהן אלא שורפין אותה אין למדוד אלא י"ל לנשיעור מאומה שיהיה צריך כשיעור מפני הברכה וכן בפסח נמי י"ל ליהרר מלמעט ב"ט מלמדות ואיך לעשות פחות מנשיעור ולא ימודד במדה ששעור למדוד בחול במלמדות אלא יפחות או יוסף אם המדה קטנה: **ו** וכו' (פ"ה ט"ו) כתב הר"י (פ"ה ט"ה) והרמב"ם (ד"ט פ"ד ה"ב) והעיקר (ח"א ה"ג ד"ע קמ"ב) פסקו כמאן דאסר למדוד קמה ב"ט וכן וזכירות הגשמי של למדוד במדה שמודדין זה בחול אלא פוחתות או מוסיפות ואף למתירין היינו דוקא צימיהם שהיו נותנין אחד מ"ד חלה (חלה פ"ב מ"ד) וטעם זה לא שייך האידנא ומיהו בפסח שאין לשין יותר מעשרון וגם אין לפחות משיעור חלה אפשר שדומה לגמול חלה בעין יפה למתירין עכ"ל ורבינו לא ספק על זה להחמיר בלמי חמון אמר הרא"ש כן אלא לדעת המתירין למדוד קמה ב"ט אלא לא לדעת האוסרין וכו' והרמב"ם והעיקר פסקו בדעת האוסרין אין להחמיר ועוד דכיון דאפילו לדעת המתירין לא אמר הרא"ש כן בודאי אלא בדרך אפשר אין לסמוך על זה להחמיר וכו' ר"י ב"ד (ח"א ה"ג ד"ע קמ"ב) בפסח יש מתירין למדוד ויש אוסרים וכן נראה עיקר עכ"ל וכן דעת הגה"מ שכתב בהלכות י"ט בפ"ד (ה"ב פ"ד ד"ע קמ"ב) בליל י"ט של פסח שצריך לעשות ג' מנות של מנחה וצריך לעשות שיעור חלה לא ימודד אלא ללוג ב' פעמים וכל פעם שיש יותר מחלי מדה אכל הר"ן כתב פסק הר"י דאסור למדוד קמה ביום טוב ומיהו מסתברא דלדוקר הפסח שהאשה נריכה למדוד לא גרע מתבטלן לנחמיה (ד'):

תנו א מפני שצריך לזקק וכו'. במקום שאין בהו בעיר אם מותר לטלטל החלה ב"ט: **א** מפני שצריך לזקק בשיעור העיסה של להרבות זה מפני חשש חמון ומוטב שיעמעט זה לכן טוב לקרב העיסות יחד. דבריהם שפוט"ס הם זה שכתב טוב לקרב העיסות יחד היינו שגטע עיסות זו מזו עד שידבק מעט מזו מזו וכן סימן ע"ה בספר י"ד פסח ע"ה: **ו** וכו' ולא לא הפריש מן העיסות יתנם כול וכו'. בפרק אלו עובדין (מ"ה) אמר רב יוסף הני גשי דין נהוג למיפ"ל קפידא קפידא לפסחא א"ל אבי מאי דעתין לחומרם חומרם דחמי לדי קולא הוא דקא מפקא ליה מדי חלה א"ל דעבדן כר"ה דתניא ר"ה אומר הכרדה ונתן ללס הכל מנרנן א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כר"ה וכתב סה"ת (סי' פ"ה) על זה ואם אינו עושה רק (מלך) [מלך] א' טוב יותר ללוג כמות השיעור בריח כדי ליעול חלה בצירוף בלי ספק וגם יוכל

דרכי משה

(א) ואין המנהג כדבריו וכ"כ ב"י דלכתחלה יש לכל בעל נפש ליהרר אבל בדעיבר אפילו עשה במודד אין לאסור: (ד) ובהר"ן פרק כ"ש דף ר"ה ע"ב דרדקא אסור ללוג יותר מנשיעור אבל לאפות שרי אפילו הרבה ביחד ובלבד בו ואם הוא יותר מלחם בציצים או שש אין לחוש: (ה) וכתב מהרי"ל דמודד מע"ש ויצורו בסדין או יניח עומר תוך המדה ולא יתנו תוך הספל שלש בו שמה עדיין משקה טופח עליהן ועוד כתב מהרי"ל שבבית מהר"ש היו נוהגין להדית

פרישה

(א) וכו' אלהיה. עיין מ"ש ב"י בשם ר"י: (ד) ואלא ירבה ע"י עשרון. כתב רמ"א וה"ל נהוג: (ה) טוב לקרב העיסות וכו'. פירוש שגטע העיסות זו מזו עד שנדבק מעט זו מזו וכן כתב רבי' בעור י"ד בסמ"ק ע"ה:

(25)

ג משנה פסחם מ"ו וכו' חלכות פסחם
הפסחים: חלכות פסח פסח:

אשל אברהם

ג] תחילה: ואל דקדקת הוא וא"ש
גלו מ"מ האל וכו' דע משכנע
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

דגול מרובה

ה' לא ידעו מ"מ האל וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

חנת סופר

תנו כנסת מ"מ ח' חלכות
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

מתמקין: ד. לא ידעו מ"מ האל וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

קצת ידעו מ"מ האל וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

על הכל ע"כ. וק"ל דהא היה ע"כ
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

ההיב

אלה קרבלת קרין גליה נמהרין: וי"ל
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

ביאור הנ"א

לקח פ' ח' וי"ל דהא היה ע"כ
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

חק עיב

תמנע ע"כ ד"ר ש"ק: ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

הכבדת שלמה

תנו כנסת מ"מ ח' חלכות
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

תנו כנסת מ"מ ח' חלכות
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

מחצית השקל

שנים כשעור מ"מ ח' חלכות
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

אלה קרבלת קרין גליה נמהרין: וי"ל
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש
והע' נגלה: ח"י: כנסת לנשים
מותר: כנס מ' מ' מ' מ' מ' מ'
וא"ש: כנסת מ' מ' מ' מ' מ' מ'
אלה המטות וכו' ואל דקדקת
המטות: לא ידעו מ"מ האל
וכו' ואל דקדקת הוא וא"ש

ביאור הגר"א

גב דבכורות ל' א' אמרו חלת ח"ל אוכל כו' וע"ש בחוס' ד"ה אוכל אוכל בחוס' דנהד ז' א' ד"ה ומקפת כ' דוקא בעיסה שנילושה ביחד והיתה כבר מחוברת הקילו בחלת ח"ל וכ"כ ב"ה בי"ד סי' שכג ס"א דוקא כו' ואם לקח כו' או כו' ואם. והביא הרא"ש ראייה מפ"ג דחלה הגוטל שאור מעיסה כו' כיוצא בו יצא מסיק כו' אם יש לו פרנסה כו' וז"ל ואם מכיר כו' ואם לאו כו' וז"ל לריד ליקח כו' ושם בחוספתא דחלה פ"ב ה"ז מביא קמח ממקום אחר כו' וז"ל או ילוש עיסה כו'.

פרי מגדים

אשל אברהם

א. טוב. עיין מ"א. בכפל למה. ואינו נכון ג"כ, דאין להניח רגע בלי עסק כבסימן תנ"ט [סעיף ב]. רק אחד יעריך ויגלגל ואחד יקח חלה, אליה רבה [ס"ק ב] וחק יעקב [ס"ק ב] וגו'. והפסיק בשיחה חוזר ומבדל, כבסימן י"ט ביורה דעה, ולא דמי לסימן תל"ב אם שח באמצע דעיקה דאין חוזר, דחיובא לסיים הבדיקה, עיין חק יעקב שם [ס"ק ח]. שאלה, חלה חמוצה שנפלה לתבשיל מהו, ועיין חק יעקב [ס"ק ג]. הגה בערב פסח עד הלילה אם במינה צעי ק"א למצה אפוייה ולאינה מינה שקים, עיין יורה דעה [סימון] שכ"ג סעיף א' [בהגה], ואם החמוצה תחלה ואח"כ קרא לה חלה אף אם נאמר לאיסור חל על איסור לקוברו בין רשעים גמורים ביצמות ל"ג [ע"ב] רק דאין לוקה ב', אפילו הכי לא שייך כאן איסור חלה, דאין כאן נתינה לכהן, דאסור בהנאה. ובפסחים ל"ג א' דלחמין במחומר, צעיין ראשית ששיריה נכרין, זהו לר' יוסי הגלילי [שם כה, ב] דחמץ מותר בהנאה, מה שאין כן לדין אין זה חלה כלל, אף חלת האור כהאי גוונא, ובפסח במשנה אסור, דאף אם נימא דאין איסור חל כלל על איסור חמץ הוא כולל, עיין מה שכתבתי בפתיחה ולהלכות פסחון דריש הספר וחי"ג פרק ד אות יא. וחליטה עיין סימן תנ"ד במ"א [ס"ק ד] וחק יעקב [ס"ק ד]. ועיין מה שכתוב אי"ה באות ב' במה שכתב [פ"ר] טוב לקרב: **ב. ראב.** עיין מ"א. ומה שכתב המחבר ויותר נכון ע"י צירוף סל, היינו מפני המהירות אי אפשר לשהות ולקרב עיסה אל עיסה וגם ישאר קצת פנוי, לכן יניח בסל אח"כ. ומה שכתב המחבר טוב לקרב, אם מפני הברכה היה לו לומר שמא אין בכל אחת שיעור חלה, אללא אף שיש באחת שיעור חלה ובאחרים לית ויבדל על אחת כבאות א' מכל מקום חיישין שאח"כ ע"י צירוף סל יתחייבו השאר ואוכל טבל, כי מה שנתן תחלה לאו כלום דפטור היה, עיין ט"ז [ס"ק ב], ועיין לבוש [סעיף א]. וסל מנרף כיון שהיה רגע שם, אף נטל מחובה נתחייב בחלה, וזה פשוט. ועיין דרכי משה [אות א] צירוף כלי דווקא של אדם אחד ומין אחד, הא לאו הכי אין הכלי מנרף, ועיין מה שכתבתי בט"ז [אות א]. אם אפשר למדוד בנמצוס ומעט יותר אין כל כך קפידא, עיין ב"י [ד"ה ומ"ש], א"כ טוב ליקח חלה מעיסה מלנרף בסל, ועיין דרכי משה [שם]. ופסחים מ"ח ב' הגי נשי כו', י"ל בפסח מיירי דלא היו רואין למדוד, עיין חק יעקב [ס"ק ה': ג. לא. עיין מ"א. עיין ט"ז [ס"ק ב] וה', ושם פירשנו די"ל דמקום הכי לא כתב הרא"ש הקפה, דאין לריד נגיעה, כי אם שתייה לפניו סגי, יע"ש. ומה שכתב דהטור סובר דיעבד דווקא, והוא דשמואל, ביום טוב דאי אפשר צעיין אחר. ומה שכתב דהא חולק על רש"י, היינו לריד ששיריה ניכרים, ועיין יורה דעה [סימון] שכ"ג סעיף א' בהג"ה ששיריה ניכרים הא לאו הכי הוא טבל, וממילא כיון לריד לשייר מעט יותר ומפריש על המותר, אותו המעט עם החלה יהיו מוקפים. ושם מבואר החילוק בין ב' עיסות דאף בחלת חוזה לארץ לריד להיות מן המוקף לעיסה א'. ודע חלת חוזה לארץ שנילוש מערב יום טוב ושכח ליטול חלה ונטל ביום טוב אי יש להתיר לאכול השאר הכל דיעבד, או נאמר דהוה כמעט פירות דלא יאכל בו ביום, אפשר תליא במחלוקת רש"י [ד"ה אוכל והולך] ותוספות [ד"ה גלגל] בינה ט' א' אי הוה מתקן בחלת חוזה

(סעיף א) מפני כו' ומוטב. כמ"ש שם הגי נשי לידן כו': לכן כו' שיקר. כמ"ש בחלה העוסה עיסתו קבצים ונגעו זה בזה פטורין מן החלה עד שישקכו: ואם א"א. עמ"א וכן אמרו בירושלמי פ"ב דחלה: שיתן כו'. שם דעבדן כר"א כו': והוה הדריך כו'. מפני חשש חימוץ וכ"מ בגמ' דקאמר דעבדן כר"א כו': ואם היה כו' ואפילו. כמ"ש עד שלא גפן תורם מאחת על הכל. רק שהיה שתייה לפניו כמ"ש בי"ד בסי' שכ"ה ס"ב וכמ"ש ספ"ב דחלה ובנהד ז' א' דבעי מן המוקף ואף על

משבצות זהב

(א) טוב. עיין ט"ז. ועיין חק יעקב אות ד' שחוטכין משניהם יחד וע"י כן נדבק העיסה יחד אף בעיסה קשה. ועיין יורה דעה שם דווקא מין במינו, יע"ש בסימן שכ"ה בט"ז וס"ד [ס"ק א'] ובסימן שכ"ד בט"ז [ס"ק ב']. ויראה הוא הדין צירוף כלי, דווקא ממין אחד, הא ב' מינים לא, וכל שכן הוא מעיסה, דהא לתנא קמא [חלה] פרק ב' משנה ד' הסל אין מנרף. ומיהו י"ל בעיסה מקפיד הוא, מה שאין כן בצירוף סל אחר אפיה ואין נוגעת מנרף משמע אף באינו מינו מנרף, ועיין ר"ש [שם] פרק ד' משנה א' משמע צירוף סל נמי צעיין מינו, ודוחק לומר למאן דאמר צעיין נשיכה. עיין משנה ד' פרק ב', יע"ש וי"ע. והר"ע ברטנורא שם פירש מין במינו צירוף סל. ושוב ראיתי בכסף משנה פרק ששי מהלכות בכורים הלכה י"ז בשם הרשב"א ז"ל [פסקי חלה שער ב] דבסל נמי מין במינו דווקא, ויראה ממה שכתב הר"ע ברטנורא שם מטמאה וטהורה, יע"ש. וכלי שאין לבדל ספק הוא, עיין ר"מ פרק ו' מהלכות בכורים הלכה י"ז, וחלת חוזה לארץ דרבנן ספק לקולא, והוא הדין עתה בחלת ארץ ישראל, עיין כסף משנה שם [הלכה טז] וביוורה דעה [סימון] שכ"ב בש"ד [ס"ק ד]. ואם הגיה מנחם בסל ועליונות אינן במחיצות הסל, ספק הוא כבסימן שכ"ה סעיף א' בהג"ה ובש"ד [ס"ק ג' ד' וט"ז] [ס"ק ב'], ואם לקח מעליונות חלה על כל הסל לכאורה ספק דרבנן לקולא, דבעיא שמא טבלה שאין לבדל מנרף הכל עליונות ותחתונות יחד ומחויב על חיוב לקח. וחכם אחד אמר לי דאין ספק מוציא מידי וודאי, כי כבר נתחייבו תחתונות בצירוף סל, וספק אם הופרש מחיוב עליהם. והנה בשושנת העמקים [כלל יא ד"ה ואיכא] כתבנו דיש אומרים בדרבנן ספק מוציא מידי וודאי, עיין במקוואות [פ"ב משנה א] טמא שירד לטבול, ועיין יורה דעה [סימון] ק"י [שפתי דעת דיני ספק ספיקא אות כ ד"ה וראיתי, ובמחודשים אות ו]. והנה י"ל ספק חזקה איסור דרבנן לחומרא בספק מעשה לא בספק צעיא ופולגותא דרבנותא, כי בשביל החזקה לא ישתנה הדין, דמהאי טעמא בשהה מיעוט סימנים, עיין יורה דעה [שפתי דעת שם אות כה, ובמחודשים אות ד] וכאן אין להאריך. ונראה ליטול מהתחתונות בלא ברכה, וי"ע כי שמא יבוא להפריש על מקום אחר. ומכסה במפה היינו יניחם במפה וישים מפה זו ג"כ על המנחה, ואם מונח בטבלא ולמעלה במפה לא, עיין ש"ד [סימון] שכ"ה [ס"ק ה'], והיינו בחדא מפה מלמטה ולמעלה ואף שצאמצע קצת מגולות מנרפות הכל, כיון שמלדדין מכוסין: (ב) דשמא. עיין ט"ז. כלל כוונתו, דלש ב' עיסות ובכל אחת כשיעור, לריד להקיא זה אל זה קצת סמוכים שיפריש מאחד על חבירו, מה שאין כן כשאין בכל אחת שיעור חלה וע"י צירוף כלי הוא דנתחייבו, אין לריד מן המוקף. א"כ משום הכי לא הזכירו כאן מוקף. והתוספות באלו עוברין מ"ו ב' ד"ה הואיל, דבסל צעי נגיעה, היינו כשיש בכל אחת שיעור חלה דבעי מוקף, אז לריד סל ונגיעה, דלא כהרא"ש דמוקף לחוד סגי. אי נמי, התוספות נמי סוברים דאין לריד סל, כי אם הכי פירוש, דסל לא מהני ובעי נמי נגיעה. וזה בחלת חוזה לארץ דמדרבנן, אז יש חילוק בין יס בכל אחת שיעור חלה לריד הקפה שיפריש מאחד על הכל, ובין כשאין בכל אחת שיעור חלה כי אם בצירוף אז אין לריד הקפה, ומשום הכי חלת

פרי מגדים

משבצות זהב

חולצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש שהיה מעיסה אחת, ועיין חק יעקב אות ז'. ומחלת חולצה לארץ לאוכל ואח"כ מפריש לא חיישין לאשתלי, דזכור הוא, מה שאין כן שפירש מכל עיסה לבדו וקמא יא בהם שאין חייב בחלה ולא הוא הפרשה ואח"כ בסל יתחייבו ולא יפריש ויאכל טבל. ועיין בפירוש הר"ע ברטנורא פרק ז' דחלה משנה ד' הקפה אין כריך נגיעה, ומכל מקום טמאה וטהורה בעי נגיעה, ומשמע אף שיש בכל אחת כשיעור, ומשמע באין בכל אחת כשיעור בעי סל ונגיעה ממך לכירוף שיעור חלה, ועיין חוספות יוס טוב סס, והבן. ועיין ר"ס סס, ואי"ה בלחות ה' יבואר עוד: (ג) ואם. עיין ט"ז. בד"ה משמע דחלת חולצה לארץ לכתחלה ראוי ליטול חלה, והיה לא דשמואל בביצה ט' מייירי ביום טוב ושבט שאי אפשר להפריש, אוכל ומפריש למחר. והט"ז פירש לכתחלה נמי רשאי לאכול ואח"כ מפריש, רק הואיל ויודע בשעה שמתחיל לאכול ויש בעיסה כשיעור חלה מ"ג ביצים הוא כאילו הפריש חלה בלחותה שעה כשנתן דעתו לכך שיאכל ויפריש לאחר מכן, מה שאין כן שכתב דעתו להתחיל לאכול וסבור שאין כריך ליתן חלה וכדומה, הוא אמינא כשזכר אח"כ דעת שאכל קצת ואין בו שיעור מ"ג ביצים שיכרך בסל עם אחרים דווקא, קא משמע לן דאין כריך בחלת חולצה לארץ, מה שאין כן חלת ארץ ישראל כהאי גוונא בשכח ואכל טבל וזכר אח"כ כשאין דעת שיעור חלה כריך לכרך אחרת עמה. וז"ע כעת מנא ליה הא: (ד) אידי. עיין ט"ז. דכולנו טמאים ואסור לאכול חלה בטומאה, וגם החלה טמאה. ואם יש כהן קטן, עיין [אשכנזי] בלחות ו'. ואף בטלטול אסור, דהוא מוקצה: (ה) ואידי. עיין ט"ז. ולקורפה או להאכילה לכלבים קודם שתחמיץ, אין מצטרף קדשים ביום טוב, עיין רש"י ביצה כ"ז ז' ד"ה חלה. ולקורפה ולזרורות לרוח נמי ביעור הוא. ועוד, דמוקצה הוא ואסור בטלטול. ולבטל קודם שתחמיץ, אין שלו והכנה אין בידו, אליה רבה [ס"ק] ה' בשם כל בו [סימן מח ט, צ]. וקשה, יתן לכהן והכנה יבטלו. ומה שכתב לענין הקפה בחלת חולצה לארץ, עיין בלחות ז' וג', ואי"ה במ"א [אות] ג' יבואר עוד. והנה חלת חולצה לארץ קיימא לן דלא בעי ממוקף, הא חלת ארץ ישראל בעינן מוקף אף בזמן הזה, ומוקף היינו סמוד לא נגיעה ממך, והוא דעיסה טהורה וטמאה [חלה פ"ז משנה ח] שאני, דמקפיד שלא יגעו זה בזה משום הכי בעי חוטב צנץ ביניהם, ועיין בפירוש הר"ע ברטנורא פרק ז' דחלה [סוף] משנה ד'. והוא דמשנה ח' תירץ בירושלמי [חלה פ"ז הלכה ג] דטמאה וטהורה מקפיד, יע"ש. ועיין שו"ת הרשב"א ז"ל [ח"א סימן] תתל"ד, הביאו הפרי חדש כאן [אות א' ד"ה ומ"ש והסל] וביוורה דעה [שו"ע סימן] ש"כ סעיף ז', דמוקף סמוכים ואין כריך נגיעה, הן חלת ארץ ישראל או חולצה לארץ ביש בכל עיסה שיעור חלה לכריך גם בחולצה לארץ מוקף כבסימן ש"ג בהג"ה, כל זמן "שקורא" שתייה (בבית) [בבית] אחת ספיר דמי. ויש לעיין עיסה עם כרכוס ואחד בלא כרכוס או פת קיבץ ופת נאה שמקפיד על תערובתן, י"ל דבעי נגיעה ממש כמו טמאה וטהורה, אבל בש"ד יורה דעה [סימן] ש"כ ו"ס"ק ג' כתב ביש בכל אחד שיעור חלה כרכוס ולכן אין כריך נגיעה, כי אם שתייה לפניו, וז"ע. ועיין תרומת הדשן [סימן] קפ"ט. ומין ושאינו מין אין נותנין חלה מזה על זה, כמבואר ביוורה דעה [סימן] ש"כ סעיף ז':

אשל אברהם

לארץ או לאו, והבן. ועיין סימן תק"ו [סעיף ג] ואי"ה סס [אשכנזי] אברהם אות י' יבואר עוד:

שערי תשובה

(ג) בסל. ועבה"ט וע' בשו"ת בית אפרים סימן מ"ד מצות שאופין ואין בכל עיסה שיעור חלה ונתחייבו ע"י צירוף סל ושוב בשעת הפרשה לא היו נוגעין יחד רק היו חלוקים לב' צבירים אף ע"פ שלקח מאחד חלה על הכל יש לו לכתחלה להפריש חלה גם מצבור השני בלא ברכה ע"ש וע"ש מ"ש על דברי מהרש"ל דמצריך ליטול מצה שלימה לחלה ואין המנהג כן וכמ"ש בח"י ג"כ ובפרט בחלת ח"ל שפיר דמי אף בפרוסה ע"ש ועיין מ"ש בחלק יו"ד ללמד זכות על מה שנוהגים אחר אפיית המצות מחלקים לחלקים ונוטלים כמה נשים כ"א חלה בפ"ע וכן המנהג באפיית החלות של שבת ע"ש וע' לעיל ריש סי' תמ"ד בע"פ שחל בשבת ושכח להפריש חלת לחם חמץ מה דינו ע"ש ובכנ"י ס"ס כ"ג כ' שבשנת תפ"ז חל ע"פ בשבת ודרשתי בשבת שלפניו שלשבת הבאה יזהיר כ"א לאשתו ליקח חלה כי טעם שאין אנו נוהגין לעשות האמור במשנה דבמה מדליקין שלשה דברים צריך אדם לומר כו' עשרתם כו' משום דחלת ח"ל יש לה תקנה שאוכל' משייר משא"כ בע"פ שחל בשבת אין תקנה ע"ש ועיין לעיל סי' תמ"ד דיש תיקון בדיעבד מ"מ לכתחלה מיהת יש לזוהר בזה: (7) לא צריך. עבה"ט שהביא מהלבוש עיין בלא"י זוטא וא"ר על דברי הלבוש בזה ובפמ"א ח"א סי' צ"ו / ח"ב סי' קע"ז / כתב שט"ס בלבוש וצ"ל יקח פרוסה קטנה מן הבצוצה וישמור אותה לחה"מ ויברך להפריש חלה ושורפה בחה"מ ע"ש:

יד אפרים

סעיף א (ט"ז ס"ק ב) מיהו נראה לי דאם נתונה לסל בעינן כו', כצ"ל: (מג"א ס"ק ג) לחלק בין ב' עיסות וקשה דהא הרא"ש פרק ג' דפסחים כו' ונראה לי לחלק כו', כצ"ל. ר"ל, דמה שכתב הרא"ש דבעי הקפה בעלמא כדי לתרום מן המוקף, היינו מה שמפריש לשם חלה יהיה מוקף על השיריים שלה, דהא אף באוכל והולך בעי שיריים שיפריש מהם, ולשיריים אלו שצריך שתהא החלה שהוא מפריש מוקף להם. אלא שלשון הטור שכתב יקרב כל הככרות יחד צריך עיון. ועיין בט"ז ס"ק ה': סעיף ב (ט"ז ס"ק ה) להפריש חלה עד אחר אפייה כו' הרי דלא מייירי כו', כצ"ל: (שם) דלא סבירא ליה הא דכתב הרא"ש פרק קמא דביצה כו', כצ"ל: (שם) ס"ק ו' מפני שראוי לו. גרסא זו אינה מובנת. ועיין בב"ח [ד"ה אבל במקום] דלהך גירסא דגרס גדול שראה קרי וטבל, יש לגרוס או ע"י שיבטלנה ברוב, ע"ש:

לבושי שרד

סעיף א (ט"ז ס"ק א) וא"כ כל שעיסה נילוש בקשה, כצ"ל: (שם ס"ק ב) רק שחייבת על ידי צירוף, כצ"ל: (מג"א ס"ק ג) דהא בטור יורה דעה כתב, כצ"ל: (שם) וכתב לחלק בין ב' עיסות וקשה דהא הרא"ש פרק ג' דפסחים וכו', כצ"ל: סעיף ב (ט"ז ס"ק ה) ובאמת יש להקשות כן גם על הרא"ש שכתב בפרק אלו עוברין דביש שיעור חלה אין צריך צירוף, כצ"ל: (שם) דבפרק אלו עוברין מייירי שיש שם וכו', כצ"ל:

תַּנּוּ דִּין הַנִּהְגָּת הַחֲלָה בַּעֲסַת מִצֵּה. וּבִי סְעִיפִים:

א. *מִפְּנֵי שְׁצִרְיָה לְדַקְדָּק בְּשַׁעוֹר הָעֶסָה (א) שְׁלֹא ⁶לְהַרְבוֹת בֵּה מְשׁוּם חֲשַׁשׁ חֲמוּץ [*N] וּמוּטָב שְׂיִמְעַט בֵּה, לְכֵן טוֹב ³(ב) לְקַרֵּב הָעֲסוֹת יַחַד בְּשַׁעַת הַפֶּרֶשֶׁת חֲלָה (ג) *שִׂישְׁקוּ זֶה בְּזֶה, (ד) דְּשֻׁמָּא יֵשׁ בֵּהם שְׁלֹא הָיָה בֵּה בְּשַׁעוֹר. (ה) *וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לְהַפְרִישׁ חֲלָה בַּעֲדָה עֶסָה מִפְּנֵי הַמְּהִירוּת, יִפְרִישְׁנָה (ו) אַחֵר אֶפְיָה מִיָּד, [*B] שְׂיִתֵּן כָּל הַמִּצּוֹת ⁸(ז) בְּסֵל [*G] וְהִסֵּל מִצְרָפָם לְחֲלָה, וְזֶהוּ הַדְּרָךְ הַיּוֹתֵר נָכוֹן.

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

(א) בְּסֵל. עֵינֵי בְּאֵר הַיִּטָּב. וְעֵינֵי בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן מֵד, מִצּוֹת שְׁאוּפִין וְאִין כָּכָל עֶסָה שְׁעוֹר חֲלָה וְנִתְחַיְבוּ עַל יְדֵי צִרוּף סֵל וְשׁוּב בְּשַׁעַת הַפֶּרֶשָׁה לֹא הָיוּ נִגְעִין יַחַד רַק הָיוּ חֲלוּקִים לְשֵׁנִי צְבוּרִים, אֵף עַל פִּי שְׁלֹחַן מֵאֲחָד חֲלָה עַל הַכֹּל יֵשׁ לוֹ לְכַתְחֲלָה לְהַפְרִישׁ חֲלָה גַם מִצְבוּר הַשֵּׁנִי כְּלֵא בְּרָקָה, עֵינֵי שֶׁם. וְעֵינֵי שֶׁם מֵה שִׁכְתָּב עַל דְּבָרֵי מְהַרְשָׁ"ל דְּמַצְרִיף לְטַל מִצָּה שְׁלֵמָה לְחֲלָה וְאִין הַמְּנַהֵג כֵּן, וְכִמּוֹ שִׁכְתָּב בְּחָק יִצְחָק גַּם כֵּן, וּבִפְרָט בְּחֵלֶת חוּץ לְאֶרֶץ שְׁפִיר דְּמִי אֵף בְּפִרוּסָה, עֵינֵי שֶׁם. וְעֵינֵי מֵה שִׁכְתָּב בְּחֵלֶק יוֹרָה דְּעָה לְלַמֵּד זְכוּת עַל מֵה שְׁנוֹהֲגִים אַחֵר אֶפְיָת הַמִּצּוֹת מִחֲלָקִים לְחֲלָקִים וְנוֹטִילִים כְּמֵה נָשִׁים כָּל אַחַת חֲלָה בְּפִנֵּי עֲצָמָה, וְכֵן הַמְּנַהֵג בְּאֶפְיָת הַחֲלֹת שֶׁל שִׁכְתָּב, עֵינֵי שֶׁם. וְעֵינֵי לְעִיל רִישׁ סִימָן תַּמֵּד בְּעֶרֶב פֶּסַח שִׁחֵל בְּשִׁכְתָּב וְשִׁכְח לְהַפְרִישׁ חֲלָה לְחֵם חֲמִץ מֵה דִּינוֹ, עֵינֵי שֶׁם. וּבִכְנֶסֶת יְחֻזְקָאֵל סוּף סִימָן כֵּן כְּתִיב, שִׁבְשֹׁנֶת תַּפְ"ז חֵל עֶרֶב פֶּסַח בְּשִׁכְתָּב וְדִרְשָׁתִי בְּשִׁכְתָּב שֶׁלְפָנָיו שֶׁלְשִׁכְתָּב הַבָּאָה נִזְהָר כָּל אַחֵר לֹאשְׁתּוֹ לִקַּח חֲלָה, כִּי טַעַם שְׁאִין אֲנוּ נִזְהָגִין לַעֲשׂוֹת הָאִמּוֹר בְּמִשְׁנֵה דְּבָמָה מְדִילִיקִין שֶׁלֹּשָׁה דְּכִרִים צָרִיף אֲדָם לֹמֵר כִּי עֲשִׂיתָם

אַחַת לְכָלֵן אִם לֹא הִפְסִיק בִּינֵיהֶם בְּשִׁיחָה שְׁלֹא מַעֲנִין הַלִּישָׁה. וְעַכְשָׁו נִהְגוּ עַל פִּי הָרֵב

בְּאֵר הַלְבָּה

יֵשׁ כְּמֵה מְקָלִין, בְּיֻדָּא יֵשׁ לְסַמֵּךְ עֲלֵיהֶם, כֵּן נִרְאָה לְעֵנִיּוֹת דְּעָתִי. וְעֵינֵי בְּפִרֵי חֲדָשׁ שְׁחֹלֵק עַל הַרְמָ"א וּמַסְכִּים לְהַמְחַבֵּר לְהַקֵּל בְּדִיעֲבָד:

תַּנּוּ א [*N] וּמוּטָב שְׂיִמְעַט בֵּה. עֵינֵי בְּחָק יִצְחָק, וְהַעֲתִיקָתִי לְעִיל בְּסִימָן תַּנּוּ בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה סְעִיף קָטָן ז, דָּאִם אִין לוֹ רַק עֶסָה אַחַת טוֹב שְׁלֹא לְצַמֵּם כְּדִי שְׁלֹא לְהַפְקִיעַ מִחֲלָה, וְהוּא מְסַפֵּר הַתְרוּמָה, וְעֵינֵי שֶׁם בְּשַׁעַר הַצִּיּוֹן:

[*B] שְׂיִתֵּן כָּל הַמִּצּוֹת בְּסֵל. וְטַבְלָא שְׁאִין לֵה לְכַוְּבוּ, כְּגוֹן שְׁלֹחַן, סִפֵּק הוּא, וְעַל כֵּן כְּשִׁמְצָרָפָם בְּכָלִי יִזְהָר שְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם דְּבָר לְמַעֲלָה מִדְּפִנֵּי הַכִּלִּי, כֵּן אִיתָא בִּיּוֹרָה דְּעָה סִימָן שְׁכָה סְעִיף א בְּהַגְ"ה, וְאִם יֵצֵא צָרִיף לְכַסּוֹתָם בְּמִפָּה וְאַחֲרֵיהֶם, וּבְדִיעֲבָד אִם לֹא כִסֵּם וְלָקַח מְעַלְיוֹנוֹת חֲלָה עַל כָּל הַסֵּל, מִסְתַּפֵּק הַפְּרִי מְגִדִּים אִם מִהֲנִי. וְלְעֵנִיּוֹת דְּעָתִי נִרְאָה דָּאִין לְהַחֲמִיר בְּדִיעֲבָד, אַחֲרֵי דְבָלָאוּ הָכִי דַּעַת הַסֵּמ"ג לְהַקֵּל דָּאִין צָרִיף כְּסוּי, דְּאִוִּיר כְּלִי מִצְרָפָן כִּיּוֹן שֶׁהַכִּלִּי יֵשׁ לֵה תוֹךְ, אֵף מֵה שְׂיוּצָא לְמַעֲלָה כְּמִנְחָה לְמִטָּה דְּמִיָּא, וְהוּבָא דְּעָתוֹ בְּהַגְ"ה א שֶׁם, עֵינֵי שֶׁם: [G] וְהִסֵּל מִצְרָפָם לְחֲלָה. וְהוּא הַדִּין עַל יְדֵי כְּסוּי מִפָּה, וְהִינוּ שְׂנִיחָם בְּמִפָּה וְיִשִּׁים מִפָּה זֶה גַם כֵּן עַל הַמִּצּוֹת מִלְּמַעֲלָה, וְאֵף שְׁבָאֲמַצֵּעַ קֶצֶת מְגִלּוֹת מִצְרָפּוֹת הַכֵּל, כִּיּוֹן שְׁמַצְדִּין מְכַסִּין, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַפְּרִי מְגִדִּים, וְהוּא נִזְכָּר מִשְׁ"ךְ יוֹרָה דְּעָה שֶׁם בְּשֶׁם מְהַרְשָׁ"ל, וְסֵם הַפְּרִי מְגִדִּים, דְּלִפִּי זֶה אִם מִנְחָה בְּטַבְלָא וְלְמַעֲלָה בְּמִפָּה, לֹא, וְלְעֵנִיּוֹת דְּעָתִי יֵשׁ לְעֵינֵי בְּעֶקֶר הַדִּין, דְּבִסְמ"ק מִשְׁמַע דִּסְתָּם כְּסוּי גַם כֵּן מִהֲנִי, עֵינֵי שֶׁם, וְכֵן בְּמַחֲצִית הַשִּׁקָּל מִשְׁמַע גַּם כֵּן דְּעַל יְדֵי סֵתָם כְּסוּי מִהֲנִי, וְצָרִיף עֵינֵי לְמַעֲשֶׂה, אֲכֵן בְּכָלִי שִׁישׁ לוֹ תוֹךְ רַק שְׁהַמִּצּוֹת בּוֹלְטִין לְמַעֲלָה, כְּזֶה וְדָא נִרְאָה דִּישׁ לְהַקֵּל עַל יְדֵי סֵתָם כְּסוּי אַחֲרֵי דְּבִסְמ"ג מְקַל לְגַמְרִי, וְכִנ"ל. וְדַע, דָּאִם נִימָא דִּסְתָּם כְּסוּי מִפָּה מִהֲנִי לְצָרָף, הוּא הַדִּין אִם כְּפָה כְּלִי עַל הַמִּצּוֹת מִהֲנִי גַם כֵּן לְצָרָף, אֲכֵן לִפִּי זֶה הָא דְּאִמּוֹר ר' אֱלִיעֶזֶר אֵף הַרְוָה וְנוֹתֵן לְסֵל וְכוּ' הוּא לֹא דְּרָקָא דְּהוּא הַדִּין אִם כְּפָה הַסֵּל עֲלֵיהֶם:

(ה) וְאִם אֵי אֶפְשָׁר וְכוּ'. דָּאִם אֶפְשָׁר, דְּכַתִּיב, רִאשִׁית עֲרִיסְתִּיכֶם, הָרִי דְּעַקֵּר מִצְוָתָה לְכַתְחֲלָה הוּא בְּשַׁעַת שְׁהִיא עֶסָה עֲדִין: (ו) אַחֵר אֶפְיָה מִיָּד שְׂיִתֵּן וְכוּ'. וְאֵף בְּחֵלֶת חוּץ לְאֶרֶץ כֵּן, וְאֵף עַל גִּב דְּבַחֲלֵת חוּץ לְאֶרֶץ קִימָא לָן דְּאִוֹכֵל וְהוֹלֵךְ וּמִשְׁמִיר קֶצֶת לְחֲלָה. "הִינוּ, בְּעֶסָה אַחַת גְּדוּלָה אֵף עַל גִּב שְׁנַתְחַלְקָה אַחֵר כְּךָ לְכִמְהָ כְּפִרוֹת, כִּיּוֹן שְׁתַּחֲלָתָן הָיוּ מִחֲבִירִין מַעֲסָה אַחַת הַקְלוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ דְּלֹא בְּעֵינֵי מְקָף וּמִחֲבֵר בְּשַׁעַת הַפֶּרֶשָׁה, מֵה שְׁאִין כֵּן כָּאֵן שְׁהֵם מַעֲסוֹת מִחֲלָקוֹת, אֵף שְׁהֵיוּ מִנְחָסִים פַּעַם אַחַת בְּסֵל, מְקַל מְקוֹם לֹא הָיוּ כְּחִבּוּר גָּמוֹר לְהַקֵּל לְאֹכֵל קֶדֶם הַפֶּרֶשָׁה. וְאֶפְלוּ אִם הָיָה בְּכָל עֶסָה בְּשַׁעוֹר חֲלָה, גַּם כֵּן בְּעֵינֵי שְׂיִהִיָּה מִן הַמְּקָף בְּשַׁעַת הַפֶּרֶשָׁה כִּיּוֹן שְׁאִינֶם מַעֲסָה אַחַת, וְכִמּוֹ שִׁכְתָּב בִּיּוֹרָה דְּעָה סִימָן שְׁכָה סְעִיף א בְּהַגְ"ה: (ז) בְּסֵל. וְאִם סֵל גְּדוּל,

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

תַּנּוּ א א. אַחֲרֵיהֶם: ב. וְיֵשׁ שְׁנוֹהֲגִין שְׁחֹתְכִין מִשְׁתֵּי הָעֲסוֹת בִּיחָד, וְלִכְאוּרָה הוּא לְמוֹתָה, וְכַתִּבּ בְּחָק יִצְחָק שְׁאֶפְשָׁר הַשֵּׁם מְשׁוּם שְׁלִפְצִמִּים הָעֲסוֹת קָשׁוֹת וְאִינִים נִדְּבָקִים הִיטָּב, וְעַל יְדֵי חֲזֹק הַחֲחוּךְ מִשְׁנֵיהֶם בִּיחָד נִדְּבָקִים אִין בִּיחָד: ג. לְבוֹשׁ וְשָׂאֵר אַחֲרֵיהֶם: ד. ט"ז בְּשֶׁם הַרְמָ"א: ה. דְּרַכִּי מִשְׁה, וְהַעֲתִיקָה הָאֲחֵרִיּוֹת: ו. מִגֵּן אֲבָרָה וְשָׂאֵר אַחֲרֵיהֶם: ז. בֵּית יוֹסֵף וְשָׂאֵר אַחֲרֵיהֶם: ח. חֵק יִצְחָק:

הגה ואם היה בו שיעור חלה (ח) ושכח להפריש, יפריש (ט) אחר כך, (י) ואפלו צורף סל (יב) לא צריך. ואם לקח ממקצת העסות וממקצת לא לקח ונתערבו, צריך לקח חלה (יא) מכל אחת ואחת, או ילוש עסה אחרת (יב) ויקח ממנה גם כן על אותן שנתערבו, (יג) ואם מפיר מצה אחת שתיבת בחלה, נוטל ממנה על האחרות (הגהות מיימוני פרק ג ומדרכי ריש פרק אלו עוברין ובית יוסף בשם תוספות פרק קמא דביצה): **ב. הלש עסה ביום טוב של פסח**

ג משנה פסחים מו ובר' אליעזר הסקמת הפוסקים.

באר היטב

להפריש מכל עסה ועסה אשה אחרת ומכרבת לעצמה. ולענין הכרבה אין חלוק בין פסח לשאר ימות השנה, דרכי משה ושו"י יורה דעה סימן שכת, עין שם. ובדרישה יורה דעה שם כתב טעם להנהיגין לומר בפסח תרומה חלה מצה מן העסה, עין שם, וגם נתן טעם למה שנהגין לעשותה החלה תחלה כעין מצה ואחר כך משליכה לאור, ומסיים שם שבבית מהרש"ל נהגו לשדפה בלי תקון, וכן כתב משה משה. ואם נפלה שהורה שמתר בהנהגה או לקנמו עד אחר פסח, עין שם: **7. לא צריך.** אבל צריך שיהיו שניהם מנחים לפניו, אף דקנמו לן חלת חוץ לארץ אוכל והולך ואחר כך מפריש, מכל מקום לכתחלה כפי שיהא מן המקף, מגן אברהם. וחק יעקב כתב, דאין צריך מן המקף, דחלת חוץ לארץ אוכל והולך ואחר כך מפריש ועין אחרונים. כתב במגיד משנה ומנהגים ולבוש, אם שכח להפריש מן העסות של מצת המצוה יכול להמתיך עד הלילה כדי שניחם בן שלמות על הקערה, וכשיבצע מצה השניה לשנים לשמור חציה לאפיקומן, אז יניח השתי מצות השלמות ושני השכרים בכלי לצירפם ויכסם, ויקח פרוסה קטנה מן הבצועה, ומכרף להפריש חלה, וישמר לחל המועד. [מתר להנות בעת שרפתה, מהרי"ל, אלא שסיים ומכל מקום נכון לעשות מדוירה בפני עצמו]. ושו"פין בחל המועד. ונראה לי, שטוב יותר שיבצע ממנה תחלה פרוסה קטנה מיד ביום, שמא יחזור וישכח, דהא בלאו הכי יבצענה בלא ברכה, עכ"ל. וכתב חק יעקב, וכן ראוי לנהג שלא להמתיך עד הלילה, דהא בלאו הכי עסה שגלושה מערב יום טוב אסור להפריש ממנו ביום טוב,

שערי תשובה

כו' משום דחלת חוץ לארץ יש לה תקנה שאוכל ומשיר, מה שאין כן בערב פסח שחל בשבת אין תקנה, עין שם, וענין לעיל סימן תמד דנש תקון בדיעבד מכל מקום לכתחלה מיהת יש לזהר בזה: **(ב) לא צריך.** עין באר היטב שהביא מהלבוש, ועין באלה זוטא ואלה רבה על דברי הלבוש בזה ובפנים מאירות חלק א סימן צו כתב ששעות סופר בלבוש וצריך לומר יקח פרוסה קטנה מן הבצועה וישמר אותה לחל המועד ויכרף להפריש חלה

החלה לתוך התבשיל ורומח הנה מלבד דין תערובות חלה שנתבאר ביו"ד דעה סימן שכד, יש לדון בזה דין אסור חמץ, עין סימן תנז סעיף ג. והחק יעקב בשם חמיו כתב, שהורה שמתר בהנהגה או לקנמו עד אחר פסח, עין שם: **7. לא צריך.** אבל צריך שיהיו שניהם מנחים לפניו, אף דקנמו לן חלת חוץ לארץ אוכל והולך ואחר כך מפריש, מכל מקום לכתחלה כפי שיהא מן המקף, מגן אברהם. וחק יעקב כתב, דאין צריך מן המקף, דחלת חוץ לארץ אוכל והולך ואחר כך מפריש ועין אחרונים. כתב במגיד משנה ומנהגים ולבוש, אם שכח להפריש מן העסות של מצת המצוה יכול להמתיך עד הלילה כדי שניחם בן שלמות על הקערה, וכשיבצע מצה השניה לשנים לשמור חציה לאפיקומן, אז יניח השתי מצות השלמות ושני השכרים בכלי לצירפם ויכסם, ויקח פרוסה קטנה מן הבצועה, ומכרף להפריש חלה, וישמר לחל המועד. [מתר להנות בעת שרפתה, מהרי"ל, אלא שסיים ומכל מקום נכון לעשות מדוירה בפני עצמו]. ושו"פין בחל המועד. ונראה לי, שטוב יותר שיבצע ממנה תחלה פרוסה קטנה מיד ביום, שמא יחזור וישכח, דהא בלאו הכי יבצענה בלא ברכה, עכ"ל. וכתב חק יעקב, וכן ראוי לנהג שלא להמתיך עד הלילה, דהא בלאו הכי עסה שגלושה מערב יום טוב אסור להפריש ממנו ביום טוב,

משנה ברורה

כמה "אחרונים דמתר להפריש חלה" ביום טוב, אבל אם נצטרפו בכלי קדם יום טוב, או שהיה בכל עסה שיעור חלה, שאז בא החיוב חלה קדם יום טוב, אסור להפריש חלה ביום טוב, אלא אם מנכר מצותיה של כל עסה ועסה בפני עצמה, מתר לאכל כל מצותיה של העסה ולשיר מאחת ממצותיה מעט על סמך שיפריש ממנה בחל המועד מעט לשם חלה וישרפנה, **כא** אבל אם נתערבו המצות, צריך לשיר מכל מצה ומצה מעט, ואחר יום טוב יצורף כל החתיכות בכלי אחד ויקח חלה מן חתיכה אחת, (דהינו שיפריש ממנה מעט) **כב** על כן, או שיעשה באופן זה, שילוש ויאפה עסה קטנה פחות מכשעור ביום טוב ויצרפם עם המצות בסל אחד כדי שיתחייב בחלה, ואחר כך יכול להפריש מעסה זו על כלם, כיון דחיוב של עסה זו בא עתה ביום טוב, רשאי להפריש ממנה ביום טוב, **כג** ואפלו לא היה בכל עסה כשעור, ונצטרפו כל המצות בכלי אחד קדם יום טוב, גם כן נכון לעשות תקנה זו. ולכתחלה כל שהזכר קדם לילה **כד** יפריש תכף חלה, ולא יניח להפריש ביום טוב: **(יא) מכל אחת ואחת.** דאם יקח מאחת, יש לחוש שמא זו מאותה שכבר נפטר, ואם כן הוי לה מן הפטור על החיוב: **(יב) ויקח ממנה וכו'.** רוצה לומר, **כד** שיכון בהפרכתו לפטור את כל העסות החיבות, וצריך שיהיו כלן מנחין לפניו בבית אחד, וכנ"ל בסעיף קטן ז: **(יג) ואם מפיר וכו'.** רוצה לומר, שהיא מעסה שלא הפרש עדן חלתה ממנה:

צריך **ט** לקרנם שיגעו זה בזה, אכן אם יש בכל עסה שיעור חלה דפסק הרמ"א לקמה דאין צריך צורף סל, הוא הדין נגיעה להדדי לא צריך, בין כשהם מנחים בסל **כא** בין כשהם מנחים בבית, דהבית מצרפן ויכול להפריש מזה על זה. וזהו דוקא כשהם מנחים בלא כלים, **כב** אבל אם הם מנחים בכלים צריך לקרב הכלים להדדי, ויהיו פתוחים למעלה [דאם הם סתומים, **כג** אפלו הם מקרבים לא מהני], וכל זה כשיש בכל עסה שיעור חלה, אבל אם אין בכל עסה שיעור חלה וצריכין לצורף **כד** אין להקל, אף שהכלים פתוחים ומקרבים להדדי, אלא אם כן יניחם בתוך סל אחד, או שיכסה עליהם במפה, ועין באור הלכה (אות ב-ג): **(ח) ושכח להפריש.** רוצה לומר, **ט** בעודה עסה, דלכתחלה נכון יותר להפריש מן העסה וכדלעיל בסעיף קטן ה: **(ט) אחר כך.** רוצה לומר, אחר האפיה: **(י) ואפלו צורף סל וכו'.** כיון שיש בכל אחת כשעור, יוכל להפריש ממצות עסה אחת על הכל, **טו** ורק בעיניו שיהיה הפל מנח לפניו "בבית, וכדלעיל בסעיף קטן ז, ואם לא היה לו כי אם עסה אחת, אף שנתחלקה לכמה מצות, כיון שגלושה מתחלה ביחד יכול להפריש מאחת על שאר המצות אף שאינם לפניו, דבכגון זה אין צריך מן המקף בחלת חוץ לארץ, וכדלעיל בסעיף קטן ו עין שם. אם שכח להפריש חלה בערב יום טוב ונזכר ביום טוב, אם לא היה שיעור חלה בכל עסה ונצטרפו בכלי ביחד ביום טוב, דאז בא חיוב החלה ביום טוב, דעת

שער הציזן

כפרוש דברי הרא"ש, והחק יעקב חולק עליו בסעיף קטן ו, והבאר היטב ריש סעיף קטן ה, ערב הקברים: **יז.** עין ביו"ד דעה שם בהג"א: **יח.** חק יעקב, והעמיקו הגר"ז מקור חיים, ובאלה רבה מפקפק עליו וכן בבגדי נשע: **יט.** דהרי כאלו נלוש ביום טוב, ואם חל יום ראשון של פסח בשבת לא שיק זה ופיר מנחים: **כ.** פוסקים, וכן יעשה בכל עסה ועסה: **כא.** מקור חיים, ודבריו נובעין מדברי התוספות ביצה דף ט, ובבית מאיר מפקפק על דבריהם, ודעתו דצריך אחר הפסח להפריש חלה בפני עצמה מכל חתיכה ששיר, דהינו שצריך בסל אחד כל החתיכות עם השלמות שיש לו ויקח מכל פרוסה חתיכה לחלה ויכרף פטרו כל השלמות שלפניו, אף כיון שיש מקלן עוד יותר, ודכיון שנוצרו די אם משיר בן חתיכה אחת לפי ש ממנה אחר כך, די לנו אם נחמיר בדעת התוספות: **כב.** ואם יש לו גם שלמות, יכון בהפרכתו לפטור גם אותם ורק שיהיו מנחין יחד לפניו: **כג.** כן משמע מקור חיים, ואף דבט"ז מקל בזה דהוי כעסה אחת, חק יעקב חולק עליו: **כד.** אחרונים: **כה.** הגר"ז:

ט. ב"ח והגר"א ביו"ד דעה סימן שכת, וכן הסכים חק יעקב למעשה, ואף דבט"ז חק בזה, מכל מקום לכתחלה בודאי נכון לנהג כן: **י.** מקור חיים: **יא.** הגר"א שם: **יב.** שם: **יג.** דהו לא מקרי מקף, ודוקא לכתחלה, אבל בדיעבד אפלו כל כלי מנח בבית אחר והפריש מזה על זה מהני כיון שיש בכל עסה כשעור, דענין מקף הוא רק מצוה לכתחלה, כבבאר ביו"ד דעה סימן שכת: **יד.** דמה שהפלים מקרבים להדדי לא עדיף מנגיעה, ונגיעה בלא צורף סל לא מהני, דהא בעיני דוקא עד שישקו זו בזו אבל לא בנגיעה בעלמא, ומה שמתפסקים התוספות אם מהני נגיעה בלא צורף סל, הנינו רק לענין דין מקף, אבל לענין צורף היקא דלא היה כשעור, פשוט דלא מהני: **טו.** דרכי משה: **טז.** הגר"א בקאן, וביותר ביו"ד דעה סימן שכת סעיף ב, עין שם, וכן הסכים חק יעקב בסעיף קטן ו, לחלק בין עסה אחת לשתי עסות, וכדעת הב"ח, אלא דבפרוש דברי הרמ"א אינם שווין דמהגר"א משמע שפירשו בשתי עסות ומפריש מאחת על חברו, ומחק יעקב בסעיף קטן ח, משמע שפירשו בעסה אחת שנתחלקה לכמה מצות, ובריא אינם מחלמין, ועין במגו אברהם

ערוך השולחן יורה דעה סימן שכה

לה לבזבז אינם מצטרפים עכ"ל כלומר ופטורה מן החלה [וזהו כוונת הש"ך סק"ב]:

סעיף ה וכתב רבינו הרמ"א דלכן כשמצטרפים בכלי יזהר שלא יצא שום דבר למעלה מדופני הכלי דהיינו שיהא כל ככר אחד או עיסה למעלה מדופני הכלי עכ"ל כלומר אבל אם מקצת הככר או העיסה בתוך הכלי ומקצתו חוץ לכלי מותר דומיא דנשיכה דכשנשך במקצתו מותר וה"נ בצירוף סל די במקצתו וכשם שמהני צירוף סל כמו כן אם מכסה כל הפת במפה הוה כצירוף כלי אף שמונחים על הארץ או על השלחן דהמפה מצרפן ככלי ויש שמצריך גם מפה למטה [פמ"ג בא"ח סי' תנ"ז] ומלשון הטור לא משמע כן וגם אין שום טעם בזה ומלשון הש"ך סק"ה אין ראי':

סעיף ו וכל זה הוא כשאין באחד מהם שיעור חלה אבל אם ה' בכל אחד שיעור חלה ורוצה לצרפן ליטול חלה אחת מכולם א"צ לא צירוף כלי ולא נגיעה אלא כיון ששתיהן לפניו מפרישין מזו על זו ורק שיהא סמוכות זל"ז דגם בתרומה הדין כן וזה נקרא מן המוקף וה"ה אם אחת יש בה כשיעור והשנית אין בה כשיעור ג"כ הדין כן שא"צ צירוף סל ולא נגיעה אלא סמוכות זל"ז ומפריש מאותה שיש בה שיעור ועולה על שתיהן [ב"ח וש"ך סק"ו] ודע דצירוף סל לא מהני אלא ממין אחד או ממינים המצטרפים זל"ז כמו נשיכה [הגר"א סק"ה כתב דבלא כלי א"צ מוקף כלל ובכלי צריך מוקף ועי' נקה"כ סי' שכ"ו ודו"ק]:

סעיף ז לפי מה שנתבאר בפסח שאין בכל עיסה כשיעור צריך צירוף סל לחלה ואם שכח ליטול חלה קודם הפסח אוכל בלא חלה כדין חלת ח"ל שאוכל והולך ואח"כ מפריש ומשייר מכל מצה חתיכה ובמוצאי יום טוב מניח כל החתיכות אצל כל המצות בצירוף סל או בפריסת סדין ונוטל חלה בברכה ואף על גב דהא דאוכל ואח"כ מפריש זהו בעיסה הנלווה יחד ולא בשתי עיסות דבשתי עיסות וודאי צריך מוקף כמבואר בראשונים מ"מ בזה שמשיר מכל מצה הוה כאלו כל העיסה עדיין בשלימות כיון שיש ממקצת

סעיף א שתי עיסות שאין בכל אחת כשיעור וכשיצטרפו יהיה שיעור אם נוגעות זו בזו עד שנדבקים מעט זו בזו באופן שכשירצה להפרידן יתלוש אחת מחבירתה מעט עיסה זה מקרי נשיכה ומצטרפין כשהם ממין אחד או מהמינים שמצטרפין זל"ז כפי מה שנתבאר בסי' שכ"ד דהיינו החטים מצטרפין לכוסמין וכוסמין מצטרף עם הכל ושעורין מצטרף עם הכל לבד עם החטים ושיפון עם שעורים וכוסמין ולא עם שבולת שועל וחטים ושבולת שועל עם שעורים וכוסמין ולא עם חטים ושיפון ולהרמב"ם שבולת שועל ושיפון וכוסמין מצטרפין אבל שני מינים אין מצטרפין בנשיכה אלא בלישה ביחד:

סעיף ב וה"ה אם באחת יש שיעור ובהשנית אין שיעור מצטרפת בנישוך וכבר כתבנו בסי' הקודם סעי' ל"ב דנראה דדווקא כשיש בשניהם כשיעור מצטרף ע"י נישוך אבל אם אין כשיעור אלא שאחת באה מעיסה החייבת בחלה ונשכה לה אחרת אין הנישוך עושה שגם היא תחייב בחלה מפני שנתנשכה להחייבת דבמה תתחייב כיון שאין כאן שיעור ע"ש:

סעיף ג קיי"ל כר"א דאמר בפ"ב דחלה [מ"ד] דהרודה ונותן לסל הסל מצרפן לחלה [פסחים מ"ח ב] ולכן אף אם אפה עיסה שאין בה שיעור חלה ואח"כ אפה עוד עיסה שאין בה שיעור ונתנם בסל אחד מצטרפין יחד לחלה וכתבו הסמ"ג כעשין [קמ"א] והרא"ש בה' חלה [סי' ד'] דמ"מ נגיעה זל"ז צריך גם בסל ע"ש [וכ"כ הב"י והגר"א סק"ג] ויש מי שחולק בזה ואינו עיקר [עי' ט"ז א"ח סי' תנ"ז סק"ב]:

סעיף ד ודווקא בכלי שיש לה דפנות אבל אם נתנם על טבלא שאין לה לבזבז אינם מצטרפים דתוך כלי בעינן [זהו בעיא בגמ' פסחים מ"ח ב] ולא איפשטא ולפ"ז יש שכתבו דבחלת ח"ל דרבנן מותר בדיעבד דספיקא דרבנן לקולא וההיתר הוא שאינו מצטרף וא"צ הפרשה כלל וזהו דעת הרמב"ם בפ"ז שכתב דאם הוא חלה מדבריהם פטורה וכ"כ הטור וזהו כוונת רבינו הב"י שכתב ואם נתנם על טבלא שאין

העיסה לפניו במוצאי יום טוב וזהו מוקף ומפריש אחת על כולן [עי' ט"ז ומג"א בא"ח סי' תנ"ז שהקשו דברי הרא"ש מביצה לפסחים ול"ק כלל דבפסחים מיירי הרא"ש בעיסה אחת שמצרף לה עוד עיסה וכמ"ש שם בקיצור פסקי הרא"ש ובביצה מיירי בעיסה אחת בלבד וכמ"ש הח"י שם והט"ז עצמו בסק"ה כתב כן בתירוץ השני ע"ש ודו"ק וכן מה שבשלו מהמצה קניידלא"ך או חרעמזלא"ך שלא ניטל מהם חלה יניח מכל אחת מעט דא"א בענין אחר ובחלת ח"ל יש לסמוך על זה בשעת הדחק אם יתקלקלו עד מוצאי יום טוב ואם לא יתקלקלו טוב להניחם עד מוצאי יום טוב ולצרפם להמצה]:

סעיף ח ויש להסתפק אם צירוף ס"ל עושה ממש כנלוש ביחד אם לאו ונ"מ במצה אם נצטרפו כולם בכלי אחת אם נאמר דהוי כנלוש ביחד א"כ א"צ להפריש מכל מצה כמ"ש אלא אוכל כולם ומניח מצה אחת ובאמת יש מהגדולים הסוברים כן [פר"ח בא"ח שם] ולפ"ז נצטרך לומר דזה שמבואר בתוס' וראשונים להניח חתיכה מכל מצה זהו כשלא נצטרפו כולם בכלי אחת אלא בשני כלים או דצירוף סל אינו עושה רק חיוב לחלה אבל לא חשיב כנלוש ביחד

וצריך לשייר מכל מצה כמ"ש וכן עיקר לדינא וראיה ברורה לזה דצירוף סל אינו כלישה ביחד שהרי בלישה כל המינים מצטרפין זל"ז ובצירוף סל אינו אלא במינו כמו בנשיכה כמו שנתבאר [גם המק"ח שם סק"א השיג על הפר"ח ע"ש ומ"ש המגן האלף בסק"ד המה דברים תמוהים ע"ש ומה שהביא זה מהב"י ליתא כן בב"י ומ"ש הב"י כשלא נצטרפו זהו על דברי המרדכי שכתב התקנה לאפות ולא תקנת להניח מכל אחת משום דמיירי כשלא נצטרפו והעיקר לדינא כהמק"ח וכמ"ש ומוכח כן בתוס' וכל הראשונים ודו"ק]:

סעיף ט ואם הניח המצה בשני כלים ולקח חלה מכלי אחת ומאחת לא לקח פשיטא שאין לזה שום תקנה אלא באפייה עיסה חדשה דבכאן א"א להפריש מכלי שניה דילמא יטול החלה מאותה הנלוש ביחד עם החלה שהפריש מכלי הראשונה וכבר נתפטרה והוי מפטור על החיוב אך אם נטל מהכלי הראשונה ממצה אחת יש תקנה שיטול ממספר מצות מכלי השניה באופן שתהיה אחת יתר מכפי מה שאופין מעיסה אחת ועוד נתבאר בא"ח שם:

ערוך השולחן אורח חיים סימן תנז

לאכול מכל אחת שהרי פטורין מן החלה אבל לאחר שנתנן בכלי אחת או כיסן בסדין אסור לו לאכול מהן עד שיפריש חלה וכלל גדול הוא דזה שחלת חוץ לארץ א"צ היקף זהו רק כשנלושו בעיסה אחת:

סעיף ד ולפ"ז אצלינו שאין אופן שיעור חלה בכל עיסה יזהרו מאד לצרפן כולן בכלי אחת ולא בשני כלים ואם אין נכנסין בכלי אחת יסמוך השני כלים זל"ז ויפרוש סדין על שני הכלים ויטול חלה אחת על הכל ויזהרו ליטול חלה מיד ולא להניח עד ערב פסח דשמא ישכח וביו"ט אסור להפריש וגם שלא יבא לידי קלקול וכך עושים הנשים הצנועות:

סעיף ה ולפ"ז אם אירע שחלקו המצות בשני כלים ונטלו חלה מכלי אחת ומהשנית לא נטלו אותה הכלי אין לה תקנה משום דא"א לו להפריש מהכלי השניה דשמא יטול מאותה עיסה שנטל בכלי הראשונה והרי היא פטורה כיון שנטל מאותה עיסה ונמצא שמפריש מן הפטור על החיוב אמנם אם נטל בראשונה רק ממצה אחת יש לזה תקנה והיינו שיטול מן השנייה מכמה מצות באופן שיש בהן אחת שוודאי אינה מעיסה הראשונה כגון שמכל עיסה יוצא עשרה מצות יקח מאחד עשר מצות וכן כל כיוצא בזה אבל אם נטל מכמה מצות אין לשניה תקנה עד שיאפה עוד עיסה קטנה ויצרפה בתוך כלי השנייה ותתחייב בחלה ויטול ממנה על כל הכלי השנייה:

סעיף ו אמנם אם ירצה ליקח מכל מצה ומצה פשוט הוא שא"צ לאפות עיסה חדשה וכן הדין אם אפו הרבה עיסות וממקצתן נטלו חלה וממקצתן לא נטלו ואח"כ נתערבו כולן דא"א להפריש מאחד או משנים או יותר דשמא יפריש מאותן שכבר ניטלו חלתן ומפריש מן הפטור על החיוב דג"כ נצרך לכל התקנות שנתבארו ובה אין חילוק בין היה בכל אחת שיעור חלה או לא היה וזהו שכתב רבינו הרמ"א ואם לקח ממקצת העיסות וממקצת לא לקח ונתערבו צריך ליקח חלה מכל אחד ואחד או ילוש עיסה אחרת ויקח ממנו ג"כ על אותן שנתערבו ואם מכיר מצה אחת שחייבת בחלה נוטל ממנה על האחרות עכ"ל ופשוט הוא:

סעיף א כיון שאסור לאפות יותר משיעור חלה וממילא דאופן מעט פחות ואם כן אין בכל עיסה שיעור חלה ואסור לפרוש ממנה חלה ושמא תאמר נפריש בלא ברכה מפני הספק אך גם זה א"א דשמא אח"כ יתן מצה שמכמה עיסות לתוך כלי אחת והכלי יצרפן לחלה ויתחייבו מדינא בחלה והוא יסבור שכבר לקח חלה ואם לא היה בכל אחת כשיעור הרי החלה שנטל אינו כלום ונמצא שיאכל טבל ולכן אין להפריש מכל עיסה בפ"ע וכיצד יעשה אם יש הרבה עוסקים ועושים כמה עיסות יקח שתי עיסות וידבקם זו בזו במקצת כדין המבואר ביו"ד סי' שכ"ה ואם העיסות קשים יניח קצה האחת על קצה השנית ויחתוך משתיים חלה ויברך וישליכה לתנור אמנם זהו דבר רחוק להפריש מן העיסה כי הזמן בהול שמא תתחמץ העיסה ולכן אף שלכתחלה מצוה להפריש מן העיסה מ"מ במצה נהגו כל ישראל להפריש אחר האפייה מהטעם שנתבאר:

סעיף ב וכיצד יעשה יתן כמה עיסות כלומר המצות האפויות מכמה עיסות לתוך סל אחד או לתוך שאר כלי שיש לה אוגניים והכי קיי"ל דהסל מצרפן לחלה כמו לישה ויטול חלה ממצה אחת ויצא על כולן ויזהר שלא יצאו מאוגני הכלי דאלו שיצאו אין הסל מצרפן אא"כ נתן עליהם סדין מלמעלה שהסדין תקיף כל המצות וזהו ג"כ כמו צירוף כלי ובנתינת סדין א"צ לכלי וכן אפילו אם היה בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מאחת על כולן יכול לעשות כן ובכה"ג א"צ אפילו צירוף כלי אלא שיהיו סמוכות זו לזו ואף על גב דחלת חוץ לארץ א"צ הקפה דקיי"ל חלת חוץ לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש זהו בעיסה אחת אבל לא בשני עיסות:

סעיף ג ונמצא לפ"ז ג' מדרגות אם יש בעיסה כשיעור חלה ואפאה יכול לאכול ואח"כ יפריש וזהו בחוץ לארץ ולא בארץ ישראל כמ"ש ביו"ד שם ואם היו שני עיסות או יותר ורוצה להפריש מאחת על כולן אסור לו לאכול עד שיפריש תחלה ומסמיך כל המצות זל"ז ומפריש מאחת על כולן וא"צ צירוף כלי ואם אין בכל עיסה כשיעור חלה צריך צירוף כלי או כיסוי סדין כמ"ש וקודם שמצרפן בכלי אחת מותר לו

סעיף ז ולכן כשגובין מצות מכל בעלי הבתים קודם הפסח שיש שכבר הפרישו חלה ויש שעדיין לא הפרישו מפני שיש ממתינין עד ערב פסח ממילא שא"ל להפריש חלה מהנקבצות דשמא יפריש מאותן שכבר נפטרו והוה מפריש מן הפטור על החיוב ולכן בהכרח לאפות עוד עיסה ולצרפה לכל המצות וליטול ממנה על כולן וכן המנהג פשוט אצלינו כשמקבצין מצות למעוה חטים מכל בעלי הבתים שנים וג' מצות:

סעיף ח ודע שיש מי שסובר שכשם דבעיסה אחת אוכל והולך ואח"כ מפריש כמו כן בעיסות שלא היה בכל אחת כשיעור ונתחייבו על ידי צירוף סל גם כן אוכל והולך ואחר כך מפריש דצירוף סל הוה ממש כלישה אחת [הגר"ז סעיף י' בשם ב"ח ופר"ח] ויש חולקין בזה וס"ל דבזה אסור לאכול קודם הפרשה וצריך לתרום דווקא מן המוקף ורק בנלוש יחד א"צ מן המוקף ולא כשנצטרפו ע"י צירוף סל [שם בשם ח"י] וכן נראה עיקר שכן משמע מתוס' וראשונים דצירוף סל אינו מועיל רק לחייבן בחלה ולא דליהוי ממש כעיסה אחת לענין אוכל והולך ואח"כ מפריש:

סעיף ט והנה כששכחו ליטול חלה קודם הפסח וביו"ט הא אסור ליטול חלה אם נתחייב בחלה קודם יום טוב כמ"ש בס"י תק"ו ולכן אם הצירוף סל היה ביום טוב ולא מקודם היה מותר ליטול חלה ביום טוב כיון דהחיוב בא ביום טוב כשלא היתה בכל עיסה כשיעור חלה ועד יום טוב היו מפוזרים וביו"ט הניחום בכלי אחת אך דבר זה לא שכיח ועל פי רוב אחר האפייה מניחים אותם בכלי אחת וא"כ נתחייבו מעיו"ט וכיצד יאכל ביום טוב לפי דיעה אחרונה שבסעיף הקודם דמה שע"י צירוף סל לא אמרינן אוכל והולך ואח"כ מפריש ואפילו לפי דיעה ראשונה אינו אלא כשכל המצות הונחו בכלי אחת אבל אם חלקן בשני כלים גם לדיעה זו אין תקנה שיאכל ביום טוב מכלי אחת ובמוצאי יום טוב יסמך כלי לכלי ויכסן בסדין ויטול חלה דשמא יטול אז מהכלי השניה והיא לא פטרה את מה שאכלו שהרי לא היו בכלי אחת אך בזה יש ליזהר שיטלו חלה מהכלי שאכלו ביום טוב אמנם כבר כתבנו שהעיקר כדיעה אחרונה:

סעיף י ולכן התקנה לזה שיאכלו ביום טוב מצות שלימות ולהניח מקצת מכל מצה ולא דווקא שלימות אלא כלומר חתיכות גדולות ולשייר מעט מכל חתיכה ובמוצאי יום טוב להניח השוירים בתוך כל המצות

שיהיו כולם בכלי אחת או בכיסוי סדין ויטול חלה מן השוירים וממילא דזהו כחלת חוץ לארץ שאוכל והולך ואח"כ מפריש כיון שמשיר מכל מצה שאוכל ואין חובה ליטול דווקא מן השוירים אלא דעדיף יותר כשיטול מן השוירים:

סעיף יא האמנם מה נעשה להמצה הכתושה לאכול ממנה ביום טוב שהרי יש בה מכמה עיסות ושמא מה שיאכל יהיה מעיסה אחת שיאכלנה כולה וכשיטול במוצאי יום טוב חלה הלא לא תפטור את מה שאכלו ביום טוב מן הכתושין ולאפות עיסה ביום טוב ולצרפה כמ"ש אין אנו מורגלים בזה לאפות מצה בפסח עצמו ואצל ההמון הוה זה כדבר תמוה ולכן אם ביכולתו לשאול על יום טוב מצה כתושה משכנו ושישלם לו בחול המועד כשיטול חלה מה טוב ואם לאו בהכרח שיאכל ולשייר גם מהכתושים ולצרפן במוצאי יום טוב להמצות ויטול מכולן חלה אחת ואף על פי שיש חשש שכתבנו שמא יאכל מעיסה אחת אמנם בהכרח צריך לסמוך על סברת יש בילה בדבר דק והוה כל הכתושין כחתיכה אחת [כנלע"ד]:

סעיף יב ודע שיש מחלוקת בצירוף סל אם צריך שיגעו המצות להדדי או אפילו מונחים מפורדים שאין נוגעין זה בזה והמנהג הפשוט שכולם נוגעים זה בזה אך מעיקר הדין נראה שא"צ נגיעה וזהו כשאין בכל אחת כשיעור אבל אם יש במקצתן שיעור חלה צריכין נגיעה מדינא [עי' ח"י סק"ז] ואין חילוק בברכת החלה בין פסח לכל ימות השנה ותמיד מברכין אקב"ו להפריש חלה ויש שבפסח מברכין להפריש תרומת חלה ואין המנהג כן אצלינו [עמג"א סק"א בשם דרישה]:

סעיף יג הלש עיסה ביום טוב של פסח כיצד יעשה בהפרשת חלה דאם יפריש מהעיסה הלא אסור לו לאפות ביום טוב מפני שאינה ראויה לאכילה לכהן שכולנו בחזקת טמאים בזמן הזה ולשרוף החלה ג"כ אסור ביום טוב שאין שורפין קדשים ביום טוב ולהניחה כך תחמיץ ולפיכך לא יפריש חלה מהעיסה עד אחר האפייה שהרי ביכולתו ליטול חלה מעט מכל אחת וממילא דכולם מותרים באפייה ואז אם אפילו אח"כ יטול חלה שלימה לחלה על כל הפת לית לן בה [רש"י מ"ו. ד"ה עד שתאפה] ואם שכח וקרא לה שם בעודה עיסה יטילנה לצונן שלא תחמיץ ויעמדו המים במרתף [עמג"א סק"ו שכתב צ"ע אם יש לסמוך על

זה בזמן הזה ותמה עליו הח"י בסקי"א]:

סעיף יד וכתב רבינו הרמ"א בסעיף ב' דאם יש כהן קטן שלא ראה קרי או גדול שטבל לקריו מותר לאפות החלה בשבילו וי"א שאין מאכילין חלה בזמן הזה לשום כהן עכ"ל וביאור הדברים הוא ביו"ד סי'

שכ"ב ואין אנו עושין כן לכן אין להאריך בזה עוד כתב די"א שמותר ביום טוב ללוש פחות מכשיעור כדי לפטור עצמו מן החלה עכ"ל ואין אנו אופין ביום טוב:

[illegible]

הכנים עפר לכסות בו
גלגל
בו צוואה אמרי במערכב פליגי בה ר' יוסי בר חמאי
נכבא בריה דרב יוסף בר תמוא ור' זירא חד אמר כווי
אמר כוי אינו כצוואה תסתיים דרבא הוא דאמר
יאמר רבא הכנים עפר לכסות בו צוואה מותר לכנ
צפור אסור לכסות בו צוואה תסתיים רמי בריה דרב
שעמא דלא מבסין גזירה משום התרת חלבו
שמי בחול אמרי לנקר חצרו הוא צריך שחט באש
בא לימלך מאי איבא למימר אלא בחול א"א
לזיה רבנן זיל טרח וכסי ביום טוב אי מספקא
זיל טרח וכסי תני רבי זירא לא כוי בלבד אמר
בהמה חיה ועוף ונתערבו דמן זה בזה אסור לכסות
יוסי בר יאסיניא לא שנו אלא שאין יכול לכסותו ב
לכסותו בדקירה אחת מותר פשיטא מהו דתימא נ
שתי דקירות קמ"ל אמר רבא ישחט צפור מערב יו"ט

יפור. שיש לו לשחוט ביום טוב דמיון שהמינו נספק כל שכן
ביום טוב. מאי עממא דס' נפור ודאי היה לו שישחטנו ויהא זרי
ודאי וכל נספק: 'מועד לבסות בו זואה' כיון דלזמניה אומניה דר
ימי ז' ע' צבירי: 'הו הרי הוא זואה' המניע עפר לבסות בו ז' או
המניע עפר לבסות זואה אסור לבסות בו דס' כדי לנגיז
ידבא הוא דאמר. זואה כספק וכי מותר בזמנא זואה: דאמר רב
אסור לבסות בו זואה. אלמא ספק הוא: משום הפרס חלבו. לאי
הרואה אומר לא מפני שטעון כסאי אלא כדי לנקר חלבו ומסכה:
וי שיש לו כיו ויהא למכמיס אס' גריד לבסותו ויכול ויהא
זיה הוא דהא מנכרו ליה כסאי: אלא לא גריסין: כחול אי נמי
נמיה ודאית דמימר אמר אי נמי מספקא להו לרבנן אי חיה אי
זרי. חזן מנכסין ביום טוב דדין הוא שזאן יסבורה שנה בהמה
זרי. דאיכא דין טעון כסאי אפי' הכי אין מספקא משום דקא טרח נה
זחור ביו"ט. דהיה לו לבסות מנכסיו וזי ומשום אמנויני משום

ם שחמו אין מכסין
 ודישא) בדאית ליה
 כה אפר כירה מוכן
 ק לספק מאי מעמא
 ודאי נמי קא עביד
 נא הכא נמי כדר'
 שטעמא דלמא עביד
 משום כתישה ודאי
 תי עשה ודתי את לא
 'אית עשה ודתי את לא
 בצרעת א"נ סדין
 מעקר לאו קא מוקים
 דקא מעקר לאו לא
 קשיא דבהרי דכתיש
 יום טוב "עשה ולא
 דוחה את לא תעשה
 אפר כירה דעתו
 ואודא רבא לטעמיה
 פר לככות בו צואה
 צפור דם צפור אסור
 ורבליא אמרי אפילו
 דם צפור מותר לככות
 ו' זירא ואמרי לה
 הרי הוא כצואה וחד
 הרי הוא כצואה
 דם צפור דם צפור דם
 אמר רבי היינו
 ו הכי אפילו בחול
 מאי איכא למימר
 נמי] מספקא אמרי
 מי אמרי ליה רבנן
 אלא אפילו שחט
 ביום טוב אמר רבי
 יקירה אחת אבל יכול
 דקירה אחת אמו
 אין מכסין אותו כיו"ט
 גלגל

אז: אסור לכסות בו נזא
כמו חבל הצואה ספק ה
אז חזק קריו ודלחי: הכרע
ה מותא לכסות בו דם כיו
ה ספק נגזי ודלי זלזות
הכנים עפר לכסות בו זלזות
שמה לכסיה אחי למימר
הגרסין וליטעמדי מאז
ורסין לו שערך כמי: מלא
ספקא הוא כו: כלומר צר
אמה אמרי ליה זיל טרח וס
זיל וטרח טרחא דלא מנחה
בשל צמח: פשטא. דהא
טוח טוח טוח ליכא דקרא

זר בשלח אין שוחטין דרישא אינטערין
 ו' משום כבוד יום טוב בלא כקור אלא
 לית לא חזק מהני לכסות מאי אינטערין
 מכסין פסק מבעיא אלא שמת מינה
 גדליה ליה לדגני דהאי ומכסין
 ואשמועינן דספק לא וקשה לן אמאי
 איש מכסין אי כדרי וקשה אי בנאפר
 הכירה: מוכן לודאי ויזון מוכן לספק.
 קא ס"ד קאמר אע"פ דעמינה

צוהר, תורכאלא אמר, כי
 ופשוטה היא, רמי הרי
 דרב יצחק אמר, בוי ביה
 טעמא דלא מסיקין, שאם
 גזירה מפני הדין, וזה
 תיחזי לו לפסות דה הכי
 בייט, הרהרא אומדן דה
 חיה חיה ותיחזי חילוב, וזה
 חאמר בחזר נמי, בחזר
 ליכא לפרוש בהיא
 מילתא דאמר ספק הכא
 ובפני דאמר סבור רבנן
 טרם וכה, אבל בייט
 ספק דלא אמרו לא
 וכסה שפצה, הבאה
 עבידיה, הליכא לא
 גזירין כסוי דה הכי
 בחזר, תני ר' חייא לא
 בלבד אמר, אלא שחזר
 בהמה חיה וצפור תיביר
 וכן אמר לכולהו תיביר
 ואם יליכא לכנסת לא
 של אלו בדיקה אחת
 מותר, דלא גזירין דה
 אחד אתר שני דקדורות.
 אמר רבה שחזר ציפור
 מערב ויהי, ופשוט ויהי
 כסוי חיה וצפור, ויהי
 שכל דבר (שאי)
 [שואשאר] לו לעשותו
 מערב ויהי טוב ולא שאם
 אלא וזהא אתר שני טעם

ותקיים עמו חסד עמו זה כשהוא
 כותב עובר בלא והשעה אינו מקיים
 עד שיכסה: עשה ולא תעשה הוא.
 דמכבי (ויקרא כג) ביום הראשון שנחמון
 דמשמע שבות: ואין דעמו לספק.
 הלכך אסור מוקף איכא והוא הדין
 לדרב יהודה: ואזלא רבא לטעמיה.
 דאמר מי שדעמו לודאי לא רמי
 אנפשיה לאמומי למידי דספק:
 הכנים עפר לכסות בו זאבה. ביום
 טוב שיש לו חינוק וירא שמא יטיל
 רעי ביוצט לפניו: מותר לילכסות דם
 אם יש לו חינוק קטן והטיל זאבה
 אם יאירע במקום המאוס לו ודעמו
 אמרי. בסנהדרין (דף י"ז) מפרש דהוא
 דהוה זה ספק: וחד אמר אינו כלוא.
 מינוק שמיא וקרוצה למימיס
 ה מותר לכסות בו דם לפור דם לפור
 יה הוא: בחול אמרי לנקר חלרו כו'.
 גרסין בלא לימלך מאי איכא למימר.
 מינוק שמיא וקרוצה למימיס
 ל זה שהורוהו לכסות לא מחזיק ליה
 י כו': אמרי ליה גר: לא כוי בלדב
 ואפילו בצאפ הכירה: אלא אפי' שטט
 אל טרם בצביל צמהה מידי: אין מכסין
 ח מכה בלא לא מחסר לפור צבילי:
 ח מכה בלא לא מחסר לפור צבילי:

א. בתרא דברה"י פליגי אבל ברה"ר דנרי תכל אסור. ב. פ"י

מסורת הש"ס
(א) דף לו. ב) ס"א בעיסה ג) י"ג שהוא יכול:

ב"ה (א) תי' אע"פ נמחק: (ב) נ"ב היינו: (ג) ז"ל
תנאי: (ד) ומהא נמי משמע דלאו כז"ל:

א גראה מזדברי רציתו דמיייר היבא שיש לו עפר מוכן דבא לרדידיה לא מני לנשותו לכתחילה אלא"כ י"ו לו עפר מוכן כדלעיל וכן הוא דעת מ"י והטור היבא דוקא דברי מ"י והשיב עליהם וג"ל דלא יוכלו לנשותו בדקריה אחת כיון ששחת כבר מותר אחילו אין לו עפר מוכן רק שיהיה לו דקר ועון מבעי' אהמם אל תטעם הוא משהו טרחה או אפשר לפרש כן:

[illegible]

לשון ריא"ז נגלה עיסה מערב יו"ט מפרס ממנה
חלה ציו"ט לפי שחלה לר"ך להאכילה זו ביום לכתן
כד"א בחלת חו"ל עשירה נאכלת שאם רצה אוכל והלך
ואח"כ מפרס חלל נאכל ח"י שהיא נאכלת ואינו יכול
לאכול בלא הפרעה בחרת מפרס ציו"ט כמבואר
בקונטרס הרמזות:

ראי ספק הוא לא כוו מטרחי רבנן וכו'. לאו למימר
לדדין יהא אסיר לאטרוחי בשביל ספק מצות כסוי

[illegible]

משום התרת חלבו שמעי' ממכלא דהא דאמר רב
לספק בין לודאי הוא מוכן ומותר לכסות בו אפיל
היא ספק כרב

אמר רבה שחט צפור מערב יו"ט וכו'. כתב עלה כדכתיבנא בהלכות א' ואדרבה אפא מסתברא ד לאפרושי ממנה חלה מפרשינן ויהיבין (3) חלת א דקיימא לן כשמואל דאמר הולך ואוכל ואח"כ מ

קודם שחיטה אכל יש לו עפר כיון דבשעת שחיטה
וכיון ששחט מודים שיחפור בדקר ויכסה ויהיו סי
צר מדמניין הילכך ב"ה אסרי לעולם לשחוט אלא
והימא לן ב"ה דלחמי לא י

[illegible]

(.U-:Π) 8

הוא וטעון כיסוי והוא

יכול לכסותו ביו"ט בדקדקתם שחזר
מכסין דמו ביו"ט דשמי' בבתיה הוה
מכסין עמי' ואפי' למחר מרצח דיליה.
אין אתה יודע מה הוא: לא כיו בלגד אמרו. דלמן
אין אתה יודע מהו דלמן דלמן אפי' יבסור
בגדו בבתיה הוה: לא אפי' שטע יו"ט
אין אתה יודע שטען כסוף אפי' אין
משום דרודה שני כלל בבתיה: אין
אפס' ידעו יו"ט. דיהוה לו לכסות מעיני'
אומיטע שמחתה ביו"ט לילת דקדקתם
מכסין דמא לא מתקבץ בשר דאחריה:
לו עיסק מעיני' מתקבץ ממנה חתמה
אפי' דמקן אלו קו משר' שטת אין
מכסין. ומה שנתנו ומתעשרת ביו"ט והא' נמי
ידיעה דמי: אין מפריש דיו"ט. ללא
דיו"ט להפריש חלה חלה עיסקא שנתגלה
אין אלו וזה לו להפריש מעיני':
אין חילוק בין הפולס שפוקר
דגורקן סולס שפוקר אלו סולס של
יהוה וזה עליה דאפי' אסור בלגדו בגמרה
שם שמה דרביה' להטעו חז"ל

מתני' ב"ש אומרים אין מוליכין את הסולם משוכך לשוכך אבל ממנו האידנא כגון עיסה לאפרושי ממנה חלה מפרשינן ויהבינן לכהן; ואפילו ליתנם לכהן בו ביום והני מילי דטבילי מאיתמול אבל פירי דטבילי

יצילא מחמתאסא אסור להפרשהה דרשיי מתקן אצל הכל בבלת ח"ל עסקינן שאינה טעובת וכדלמחר בגמ'
 אית לה למנקט כרבה דלע"ג דאמר סתמא אסורא מהלך לא הוה אהדנא דכיון דרשאי לאכול ב' הצטרומה בגמ'
 דברי הרב אלפסי ו"ל דכיון דרבה אמר סתמא בגלל עיניה מעיית"ש שמעתי דלפני בבלת המלך קאמר
 נטקין אותו ציו"ט היינו משי' דלא מימנע משום שמחת יו"ט דבדי שרהי מותר לאכולו אע"פ שלא כסה
 ויכול לאכול ממנו מפרשים ממנה הלחה ורבה נמי דהוא בתלה דמלך ממחר דגמ' אילינא דלחזה דשעולא
 ממנה ציו"ט בגמ' (דף ע"ג) חלת חר"ה אוכלא ודוהך ואח"כ מפרשי דגמ' ולינה ולינה מה תורה
 ההלכה בדין צדירות ההדילין אמר ונוגה אלף בלחור וזולת וסוחר כל הפת ומשייך כתיב חלה ומפרשי
 אין צריך להפריש מן המוקף בבלת חולה לאכל אכל שי משי צריך להניח לבסוף יותר משיעור
 ש' אוסרים אין מוסיפין את האוכל משוובר ש' אוסר. סולס המיוחד לכך ויניכר שהוא של שוובר טעמא
 גמ' הוא צריך ודרי הוא עושה מללסה ציו"ט וצ"ה ממתיין משום דשבונו מוכיח עליו כלומר שבונו
 כן בדין חתני' אחריו. בבלת שוובר עשמו שכן דרי ליהוי צו מחיטות הרבה קין לכל זוג זוג וחולן קין
 דר דאמי עלה דלא ממני' ולשכא בבלת אמר הכי מחתוקת ברה"י דצ"ה אית להו דרי דרי יסודה
 משום מראית העין אפי' בחדרי חדרים אסור וצ"ה לית להו אצל ברה"י דברי הכל אסור והרב
 שהיה פסק בפי' חבית ופי' מקדש"ה כח דלמך ר"י אמר דר הלך ק"ל כרחיק אמר צ"ה אפילו
 נמי הוו אסרי אלף ודא בכל ענין שרור: **אבל** רבינו נסים גאון ו"ל כ' ליתא דלרבי משום דלשכתן
 וטע' (ד' מה) אמר דשטות אלס דבגומא בתליו ובשוקא לא יעשה קין פמטי שהוא מחקה את הימין
 בצרכא בצועד ואחרון עם המת בחצר אלמא דיקא בחצר אצל ברה"י אסור והיינו דלא כרז וצפרק
 שקשים ממעטן ברבנו צייננא ואינו חושש ופסקינן לה הכס אלמא ליתא דרז ולפי זה קי"ל כלישנא
 ו"ה דברי הכל אסור: **ומיהו** לא להירא דרזא הנהו לא קשיין לרב דאס אימא דקשיין הוה
 קיין צ"כ דע"ג (דף ע"ג) גבי תפסורו לא מעות צפני ע"ג לא ישמה וטעלו והיא דפרק השטות
 בתליוני משי שרואה אותו לא יבא לומר שהוא מחקה את הימין דלדבריה אומר לנקך תליוני הוה
 י לא ידענא מאי פירכא דהתם כי עמיד לה עם המת בחצר ליכא למיחש למראית העין שהכל

[illegible]

הה' לית בה משום טבל הילכך מסתברא וטעמי' טפי עדיף ובעיסת חוצה לארץ נאמרו כל הדברים הללו האמורים כן:

אסוריה אין מוילנ'ן און טערעס וכו' דרמפיק ה'ת"ק כ"ט שבט כ"ד ב"ר יהודה א"ר אבא דאמר ל' דק'מס אשארן
בכ"מ'מ' בראית הענין בחדר' דחורים אוכרי' אילנע וכו' דרמפון תרנא' בתמא' כמא' אשארן
פלוגתא דמתי' ב'רשות חורין בן ברשות הרבים ולר' אבא ד' אפי' במבטכס שבו' י' ב'הה קאמר אחת
שנאה' לנו אשאר' הלכ' כ"ר יהודה א"ר ב' היכל' ב'רשות הרבים אשאר' לישנא' דר'ב חנן ב'
אפי' ובהו' סולם' של עלייה קיטל' ל' לאיסרו' מעובד' דבני' ב'ר' חייא אילנע' תרנא' אשארן:

[illegible]

דשמואל מנה לה נתינתו' אלז כרז אפליז כזל ארז ישראל' אלז רבתי גדולז זכרתי לזכרה שמושת
מסוגינז דברקז מפרזי' אלז ופז' שז לתמקנז קזל דרזס' קזל ורז' סז' שמושת מחלחולז אלז כפרי דשניז
הזידנז מפרז' (מפוזז חז' מפרז'נז וזכירז וזכרז וזכרז כרזז קזל ז' מחלחולז נז' גולז דשניז
שמזי' תזרזז שולז' הכרזמז לזמל אלז כפרי דשניז מפרז'נז וזכירז' דקדוקז חז' מלחמז נחלזז מ' נחלזז מ'
ז' טעילז שולז' וזכמז קז' ז' שולזז כפרי דשניז אלז חזק' נשחלחולז חז' מפרז'נז חז' מ' ז' כפרי דשניז
נחלזז וזכרז שמושת מפרז'נז אלז'ז וזכרז ז' ז' חזרז שולז' שז' קרז שז' שז'זרז לזרז וזמחז'ז מוז
דלחלחלז כזכרז דשמושת:

יצוד שמה יאמרם און מווייזן אה הפועל וכו' גזרם לון שאין אלם וצדקה אמר דר' **אמר** כותב אלם מכאן איה נרמז איהם הלכס מדקאן תעקשין מיניה דרין קון און אלם יאצדקין ואלם תנא איה זאגה דלחורב תהא וזהם ואלם יתעורר דלרבי מרדכא דרבי קושאב דר' מוין לן להנמי' קון ברשומה דרביס בן ברשומה הויה ריב שמה יאמרם עשר רחלם עין' און דרבי' מרדכא שומעין ברשומה עין ופסעם עין' משמע אלם שומעין מרדכא עשר רחלם איה ורבי' קון עין גולה איה דרורו עין' רבינו עמרם ז"ל

//

הוא בתרא מסייע ליה לאביה דשמואל ומהדר לאוקומיה מנחיה דשמואל באביה ומפרש טעמיה אלמא הלכתא כוותיה ולא כרבה דפליג עילויה:

ם לאלמר : ׀ וקורה לאים

יג. [דף ט ע"א] גלגל עיסה מערב יו"ט מפריש ממנה חלה ביו"ט אצוה דשמואל אמר
אפי' גלגל עיסה מערב יו"ט איז מפריש ממנה ביו"ט. טעמא דרבה

[ט] כיון דקיימא לן [מ] תרומת חוזה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש לא מחזי כמתקנו כיון דיכול לאכול בלא הפרשה ואפי' הכי אסר אצוה דשמואל כדמפרש רבא [א] מי לא

מורה שמואל וכו' * (ו) ופסק ה"ר אלפסי
לכאורה שמואל. גרסינן בפי משילין פירות
(דף לו.) ואלה מגביהין תרומות ומעשרות
בדקו"ט ופסקי למסד לכן בן דיוס מביא
לדעביל מאתמול אבל פירי דעבילי האידנא
[ב] כגון עיסה שנלושה ביו"ט לפארושי
וממנה חלה מפרישין וייהנא לכן.
[ג] ולמה דפרישית טעמיה דרבה [ד] ארן
אמר רביה דרבה דוקא בתנא' לן קאמר
אבל בא"י שצריך להפריש לרוב אכילה
והביא דפרק משילין (דף לו.)
אמאור. והביא קאי ויחייבי בא"י. [ה] ורבינו מנחם
לפסק דרבה דהוא בתנאה. [ו] ויש פוסקים
דרבינו ר' בני מחבבין אלא לרוב אכילה
אמאור.

דשמואל. וגם ה"ר צריך בעל התרומות פסק לקולא. ורבינו חייא פסק בשם רש"י דמה שאוכל ומשייר החלה [1] הוי בכלל אין מגביהין תרומות ומעשרות ומעשה צא לפני רש"י

קרובן נתנאל

[illegible]

(1) וַיִּסַּח הַיִּיאוֹ"כ בְּמַדְבַּח הַשְּׂמֹאל וְכֹה' וְהוֹסֵפֹת פֶּסֶקוֹ כִּרְצוֹ וּבְמִזְבֵּחַ דְּרֵבָה אִירִי אֶפְיִלוֹ בְּנֵי" וְאִפִּי"ה שְׂרִי וְהָא דְּפֶרֶק מִשְׁלִינִי לֹא הוֹכִירוּ. אֲבָל גִּזְדִּיל אֶל לֹא ס'ל לְמוֹס' לְאוֹחַת גִּירָסָא. אֲבָל דַּעַת הַרְמִיז' דְּרֵבָה אִירִי

(א) "בַּיּוֹם הַזֶּה יִיטַל יִשְׂרָאֵל אֶת הַאֲבִיבִים מֵעַל הַר הַשֵּׁנִי" (י"ז לוי' כ"ד); (ב) כְּחֹסֶפֶס מִי שֶׁלֹּא יִשְׁמַח בְּיָמֵי הַחַיִּים וְיִשְׁמַח בְּיָמֵי הַבְּרִיָּה (י"ח לוי' כ"ד); (ג) אִי אֶתְּחִיל וְאֶתְּחִיל לִפְנֵי ה' (י"ט לוי' כ"ד); (ד) לִחְנוּם דַּקָּה, דְּרַבָּא חֲרִיף לְשׁוּנֵי אַתְּיָקָר דִּינָא, אֲמַאי מְקָרִי מְגִבֵּי חֶלֶת חוּץ לְאַרְץ מַחְמָקָא וְהָאֵל מִיֵּס אֲמַר בְּשֵׁם רַשִּׁי י' לֵאמֹר גִּם מַה שֶׁמִּשְׁמִיר הַחֶלֶת אֲסֹבֵר. (ל"א לוי' כ"ד)

פ"ג ו' המפשיט את הבתחה לא ירגיל ביום"ו. ונראה מדברי רבינו של שאלנו
מפשיט בענין שנהול' כל הכשר מרגל' חזק ומותר ואע"פ של עומד
הקוף שלם מלפניו ומאחוריו כמו שנהגים היום שער' אף צו' עומד מולו וזו' של עומד
מלפניו ואדר' בה כשהוא שלם מלפניו ומאחוריו הוא יותר נוח להפשיט וז"ל ממה שפירש
ב' העור המרובץ (ענין ק"ג). אלא דתנן
המרגיל כולו חסור וכו' :

ד' המפשיים עוד בהמה ביו"ט ובו: פ"ק דיו"ט (דף י"א). משנה ב"ש אומרים אין נומקין את העור לפני הדיוקין ולא יצביהו אלא"כ יש עמו בשר וצ"ב מחירין ואמרו בגמרא טעמא דהתירו כן משום מחלחלו כדי שלא ימונע משמחת יו"ט:

מותר למלוח ובו: שם חנא ושנין שמוחלין עליו בשר לללי אמר ר' חיי לא שנו אלא לללי

בירו. ובלבד שלא יזינו ממקומו אלא ישראל שם מסובך
כשאר צמר הצואר. אבל בעוף לא ימרוט מפני שהוא
דרכו ונמצא תולש ביום טוב: ד' המפשיט עור בהמה ביום טוב לא ימלחנו שזה עיבוד
הוא ונמצא עושה מלאכה שלא לצורך אכילה. אבל נותנו לפני בית הדריסה כדי שידרסו
עליו ולא יפסד. *ולא התירו דבר זה אלא מפני שמחת יום טוב כדי שלא ימנע מלשחוט.
ומותר למלוח בשר לצלי על גבי העור. ומערימים בדבר זה. כיצד מולח מעט בשר מכאן
ומעט מכאן עד שימלח העור כולו: ה' במה דברים אמורים במולח לצלי שאינו צריך
מלח הרבה אבל לקדירה אסור למלוח על העור. וכן אין מולחין את החלבים ואין מהפכין
בהן ואין [א] שוטחין אותן ברוח על גבי יתדות מפני שאינן ראויין לאכילה: ו' המפשיט
בית הבהמה לא ירגיל ביום טוב. כיצד הוא המרגיל זה המוציא כל בשר מרגל אחת כדי
שיוציא כל העור שלם ולא יקרע. מפני שמורה בהפשט זה מורה גדול ואין בו צורך
למועד. וכן אסור לעשות בית יד בבשר והוא שיעשה בסכין שלא יעשה כדרך שהוא
עושה בחול. ומותר לעשות סימן בבשר: ז' ימולגין את הראש ואת הרגלים ומהבהבין
אותן באור. אבל אין מופלין אותן בסיד ובחרסית ולא באדמה ואין גוזזין אותן במספרים.
י"ב וכן אין גוזזין את הירק בתספורת שלו אבל מתקנין את האוכל שיש בו קוצים כגון קוגרם
ועכביות בתספורת: ח' ימותר ללוש עיסה גדולה
י"ד ביום טוב. *והלש עיסה מערב יום טוב אינו מפריש
ממנה חלה [א] ביום טוב. ואם לשה ביום טוב מפריש
ממנה חלה ונותנה לכהן. ואם היתה עיסה ממאה או
ממנה מעט מעט לא ימולגין אותה וימלאו את המעט

טוב אלא לאכול וזו לשרפה עומדת. וכן אין שורפין אותה ביום טוב שאין שורפין קדשים שנממאו ביום טוב. ששריפת קדשים שנממאו מצות עשה שנאמר באש ישרף ועשית מלאכה שאינה לצורך אכילה וכיוצא בהן עשה ולא תעשה ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה:

א טוֹר סִי' חל"ט סמ"ג שס: ב שס: ג טוֹר סִי' ת"ק סמ"ג שס: ד שס: ה טוֹר סִי' תק"י: ו טוֹר סִי' תק"ז סמ"ג שס: **כיצד**

שאל המיירי לחלוג כל צמח אלא ראש ורגלים בלבד א"ע ש' שמחבין לאכול עורה של צמח לפי שאין עושין אלא המפזקין ביותר ואסרו לעשות זה כדרך שאסרו לגמור את הכלים ועוד שגראה יותר כמעשה חול. ויש מורי הוראה שאמרו שלא אמרו ראש ורגלים בלבד אלא שצדו צהויה ולזה הדעת נטעה, עכ"ל: וכן אין גוזזין דירב וכו'. בצרימא הנזכרת אין גוזזין את הירק כבספורם שלו אבל מתקנין את הסוגם ואת העצמות:

ה ומוֹתֵר לַחֹשׁ עֵינָהּ וכו'. פרק י"ט שחל (דף כ"ג:). תניא צ"ש אומרין אין עושין פה עצה ביו"ט וכו' מהמירין מאי פה עצה פה מרובה ואמאי קרי ליה פה עצה משום דנפישא בלישא: והלש עינה עשוי"ט וכו'. פ"ק (דף ט'). אמר רבה לנגל עיסק עשוי"ט מפריש ממנה חלה ביו"ט ואכזה דשעולא פליג ופקק בהלכות כחזהו דשעולא ויש חולקין והוא דעת ההשגות וכבר הכריע הרשב"א וכו' דכדרי ההלכות. ומ"ש רבינו ונותנה לכהן כבר מנואר פ' ה' מהל' כזורים ושאר מתנות שהיוה שגנוגין כדן ידן אלהה והחלוק שצין אלהה שיראל וחיל' ונותנה לה אינה נמתה לכהן אלא בחל' ההשגה' וכו'. ומכאן ההשגה' א"ל שחל אמרו ויהי פריש אלא בשגנוגה לגלוג העיסק והלשעו לגמרי מעשיו"ט אלא כח גמר הלשעו היה ביו"ט מפריש ממנה ביו"ט כיוון הזה שכל העיסקה טומאה מחמת ומהר"ק צוה: ומ"ש היתה עינה בטמאה וכו'. פרק אלו עוצרין (פסחים מ"ו). אלא כדמפרשין חלה בטומאה ביו"ט פירוש של פסח ר' אליעזר אומר לא מקרא לה שם עד שתאפה וכן פסקו בהלכות ושם מנואר שאי אפשר לשרוף אותה ביו"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט כמו שמתבאר פ' במה מדליקין (דף כ"ג:). וגם כן אי אפשר להאפה לפי שאין ראויה לאכילה. ופשוט הוא ששאר יו"ט שמפרישה ומניחה והעבר. ודע שאין חלה טמאה עומדת לשרפה אלא בדרך אלא בחל' א"ל איכא הכן קטן או גדול שטבל לקריי אכול אכזה לפי שאינה אכזרה לנאי טומאה העיסקה עליו מגופו. וכן מנואר פרק מהמירין מהלכות חלה בבאור וכן כחזו בהלכות פרק אלו עוצרין. והבינו ו"ל אלא בהן אכזה ודעו שהיורה והאפה בחלה שאינה לחויה לחלה:

אין

משנה למלך

כִּנָּף הוּא מִשּׁוֹם דְּלוּחִיז לִיה מִנְּקָף. וְיִמָּה שְׁלָל הַמִּדּוּר רִבְעִי עֲשׂוּף מִשּׁוֹם מִלְּחָסָה שְׁחִינָה לְרִיכָה
פ"ג ג ובלבד שלא יזינוו במקומו וכו' (ח"ה בדברי הרב המחבר פ"א מהלכות מעילה דין קנ"א):

ליתן הטעם משום דאין החלישה הכרח ליעשות קודם השחיטה כמ"ש ה"ה ז"ל ועוד עיין שם הטעם בבית יוסף:

ה' בד"א במלחם לצלי שאיתא צריך מליחה הרבה וכו'. מה שלא כתב רצינו ז"ל ללוי כעין קדמה הוא משום דנכלל בדבריו כמה שכתב שאינו צריך מלח הרבה מפני דאיתו רחוי לאכילה ואע"ג דעור לפני הדורסן אינו רחוי לאכילה הרי מירוי בגמרא דחוי למחא עליה ולא חשש רצינו ז"ל לתח טעם לתלח מהכא להחם:

[illegible]

לחם משנה

כנף הוא משום דלוחיב ליה מכנף. ומה שלא החיר רבינו בעוף משום מלאכה שאינה צריכה לנחת דהוא מותר לרחמיה משום שמחת י"ט רמז חסד נוחל ואינו צריך אלא לנחתה יצא

ליתן המעם משום דאין התלישה הכרח ליעשות קודם ה

ה בד"א במולח לצלי שאינה צריך מליחה הרבה וכו'. מה שלא כתב רבינו ז"ל לל
לאכילה ואע"ג דעור לפני הדורסן אינו ראוי לאכילה הרי תירצו בגמרא דחוי

ז' בגון קונדס ועכביות בתפפורת. הטעם בגמרא (שם דף ל"ז.) מפני שיש טורה במיקון לנודך הומה מני שלל לנודך וניה דשכא איכא משום לכס ולא לכומי אבל לא מש' לדיכא טעמא דהואיל דלא שייך דשכא לומר טעמא דהואיל משום פלאקור בגמרא קרא. ויכולא בזה כמח רש"י ז"ל בפסוק אין

הגהות מיימוניות

הרמב"ם ז"ל אלא שהוסף אף בתלשית הצמר לאוסר אא"כ אינו מתכוין לחלוש אבל במתכוין אסור וזהו סוגיה הראשׁ ילׁ ע"כׁ [ג] ח. כדאיתא תנא דאמר אין אׁל תלכה כן ויהיושׁ כן ואלו סמיך שדמעתא עׁשׁ, עׁכׁ: ח. [ד] כן שעה פׁכׁ נדמלית חׁ/י כׁשׁ אומרים אין אופין פת עבה ביוׁשׁ ובׁ/י מתירין, עׁכׁ: ה. **כאבה** שדמואל ולא כרבא דשׁיר ומוקי רבא תהם כדמריה ולא שדמואל כאבה וכן פסק כסׁׁה וׁ/י אלא פסא רבאׁן פסק הדילתא כרבא דהוא בתראה וכן דלגבי שערות וׁ/י כׁשׁ כבׁׁה ולקטא וׁ/יׁ נמנע ולא אכיל. וכתב רבנׁׁה דלא פליגי רבא ואבות שדמואל אלא אי מצי להפריש אבל בתקנתא שדמואל דאבר תרומה בחׁׁה הולך ואחׁׁכׁ מפריש מדרו כן גרסין כדנודעלמי

יהוסף הלוי אבן מייבאש פ"ק דבינה סוף גמ' מחני' דהשוחט חיה ועוף ופרק משילין (דף ל"ו.) ג"כ נ לא חילק בין עיסת הארץ לחוטה לארץ אלא סתמא שאין לחלק ביניהן:

מגדל עוז

חולש ביו"ט. פ"ג דמסכת במדבר (דף י"ב:) ד ר ה המפשיט עור בהמה עד שאין ראוי לאכלה.
הכל פ"ק דעלה (דף י"א:) ו המפשיט את הבהמה עד לורך המועד. במסכת ממונה סוף פרק
ול מטא (דף י"ג,) ובמסכת בכורות פרק כל פסולי המוקדשין (דף י"ג:) וכן אמור לעשות בית
יד וכו' עד שימן בנשר. פרק אין לדין (דף י"ח:) ו מולדין את הראש בהספורת. פ' המזיא כלי
יין (דף י"ז:)

ח מותר ללוז עיסה גדולה ביו"ט. מ"ב דלע"ה (דף כ"ב.) ופ"ג עדיות ופ' כל שעה (דף ל"ז ו"ז.) והלש עיסה מעי"ה. כל לשפיה עומדה. (דף ל"ז.) דלע"ה (דף צ"ג.) בעל הראב"ד: וז"ל ואט מלקוין קו עיסת חלקי וי' ואני אומר כבר התחבטנו בזה (דף ע"ב.) ורבותינו ת"כ החס' והר"י בעל המאור והרמב"ם וז"ל בספר המלחמות וזמ"ט ר"מ וז"ל עמד בשטות רכושיו ר"י אלפס ור' ששון העוסקים וענינו הטרומה נהן ממחמין היא מ' קין עיני וז' מלו עובדין קו שמעט כיון לתלמודא אין שורשי' זל קטע ושה. פירק מלקוין וז' מלקוין (דף כ"ב.)

כיצד

וקיטמא שר' לטמס התגור באפר יבש וכבר דחה הרשב"א ז"ל פירוש זה והכריע שלגבל האפר מותר. ומן טעם לדבר שאפילו יהיה אפר צר גיבול כיון שמתייבש לשעמו ואי אפשר לגיבול מעי"ט מותר לגבול ביו"ט ומגדלו דברי רבינו שבחנן קיימין. אבל דין האפר אם יש חיוב לגיבול בשבת כבר כתבתי שפרק שמיני מהלכות שבת מה שנהלה לי בסיים לרבינו יצחק דעת מהלכות:

יא תנור ויבדירם חרדשים וכו'. ברייתא שם
 (דף ל"ז.) מ"ז מנור ויבדירם
 חרדשים הרי הן הכלים המעוררין בתנור אבל
 אין סמין אותן שמן ואין טעין אותם חרדש
 וחין מפיגין אותן בזנון כדי לתקמן ואם שבביל
 לאפות בהן מותר ואומצין אותן בזנון בלמוד
 קא יהוה מפגין בזנון להפיר חומץ: (דף ל"א.) מלביני
 את הרעפים וכו'. משנה שם (דף ל"ב.) ארבע
 מלבינין אם הרעפים לללות עליהן צי"ש ונגמרה
 מהי קא עבדי אמר ר' יוחנן הכה חרדשים
 חרדשים עסקינן מפני שזריך לבדקן ואמרי לה
 מפני שזריך לתקמן. ויבטלו לה הדיכי חרדשים
 לפיכך נראה שהוא מפרש ואמרי לה דאפילו
 שנים אקור מפני שהתקמן בכל שנה שמלבינין.
 ושפי שאלמנו מפני שזריך לבדקן אמרו ללביני
 שזריך לתקמן ואי נמי דרי"מ מפני שזריך ללביני
 כל כך עד שיחשמונה וזהו שבהלכות לא הביאו
 אלא משנה בפסטה ולא תלקין בין חרדשים לשיטין
 שכן פוסקין לשון חרדשים וכלי שהם שפירטת
 אבל הרשב"א ז"ל סמך צ"ח למנור ויבדיר
 דוקא רעפים חרדשים: ומביטין ואופין בפורני
 וכו'. ברייתא לטובה שם (דף ל"ד.) ופירוש
 אנטיבי יורה גדולה הוא חוששין שמה יאמרו
 תלול הוא עשה:

יב איין עושיין גבינה ובו. שנת פ' ר"א
דמילה (דף קל"ד.) א"ל אזי לרבה
מהו לגבן א"ל אקור ומאי שנת מלישה ההם לא
ללא מעליא כולי האי אס נעשית מצערב:
אבל

י **אין** **אויפן** **בארג** **הרשה** **ובו**. **נריימא** **סוף** **המציא** **(צילע** **ל"ד)**. **אין** **אויפן** **צפוני**
הקשה **שמה** **תפחה**. **ופירש** **רבינו** **מפי** **הספר** **הלחם** **וימנע** **משמחם** **י"ט** **והרשב"א**
"ל **פירש** **ומנאל** **עורה** **של** **ללוד** **ודחי** **רבינו** **עיקר**: **אין** **גורפין** **תגור** **ובורדי** **ובו**.
משנה **שם** **(דף** **ל"ב)**: **אין** **גורפין** **מנור** **וכירים** **אכל** **מכבשין**. **וצגמרא** **מני** **ר'** **חייא** **בר'**

יוסף קמיה דר"י ואם אי אפשר לו לנפוש
אלי"כ גורפו מותר בדמיה דר' חיי"ל נפל אריקת
למנוחא דביו"ט אמר ר' ר' חייא חיל דלגא רפחא
מנפלא בעינא חמר אל"כ רבא לשמיעה טווי' וזה
כח אורח ואודרה מתוכא וכל זה בהלכות. וזה
כח הרשב"א ז"ל ואם אי אפשר לו לנפוש אלא
בדוקח ומורא שאל יתרוך הלל אם יגע בלגנה
והספר שבחוק המנור גורף ואינו נמנע אם נפל
שם ביו"ט ע"כ. ובינו לא חזק בין נפל ביו"ט
לנפל ביום אחר לפי משפחה דרבי חייא קל היה
ולא דוקא ביו"ט ולפיק' אל הוינר רבני כלל
מעשה זה. ובתב הרשב"א ז"ל ולגורף את המנור
מן הספר והבמליס לאחר הקדק יראה לי שהוא
מותר ואע"פ שהיה מכבד אי אפשר בלא קל
ורשע שמוחל להעביר לזו"ך אוכל נפל מותר
לנכות לזו"ך אוכל נפש והרי זה כמיהא בשר
על הגמלים. עכ"ל. נפח נהגו: וסותרין אי
התירו רבו' שם אמר ליה רינא לרב אפי'
אמר לן רב אחא מהויל דמר שרקיין ליה מנורא
ביוזא טבא אל"כ און אריקתא דפרת סמקיין
כלומר אין און גובלין מיט ביו"ט אלא אריקתא
דפרת סמקיין וזה הטעם והרשב"א סקציונא
הנהר אמר רבא והוא דקיימה מאחמול ע"כ
בהלכות: וסותר' לגבי' אהא האמר רבו' שם
אמר רינא קומטא שם וזה הלכות שספער און
בר גיבול ולפיק' מותר לגבול ביו"ט לטוח בו
שי מרע נע האכל' אל עבר הל"י ע"כ וכן פירש"י
ז"ל. וזהשגות אלא' כבר כתבנו בל' שכן שאל
זה שד"ם עכ"ל. דעמו ז"ל. והספער משעת נמי

גם המים חייצין על גיבולו והוא מפרש

לחם משנה

י תנור ובריי. וכחז ה"ה ז"ל ורבינו לא חלק בין נפל ציו"ט וכו'. וא"כ היבא דנפל ציו"ט אמאי שרי הא הו' מכשירין דאפשר לעשותן מעיו"ט וז"ל דילמא היה סבור שלא יתחבר המאכל בעבור זה והשתא ראה שמתחבר:

רא אין מלבנין את *הרעפים וכו'. כחז
הרע המגיד לדעת רבינו י"ל
אם הלאה הם נחלקים וכו'.

[illegible][illegible]

מנדל עוז

ט ז **כיצד** יעשה עד המלה לחס. פרק אלו עובדין (דף מ"ו): * **אין** אופן בפורני חדשה עד שרכס מלמס. פרק המצוי כדו יין (דף ל"ד): **אכל** לובל עד פי המזוי: כתב **הראב"ד** **ו"ל** כנר כתבני בחלום שנת ובי: ואני אומר הוא ו"ל כתב כך ואני כתבתי בחפץ שס: וא' תנוד ויבדירם עד באטמרי. פי' המצוי (דף ל"ד): **יב** אין עושין בגינה עד טעס. פרק ר"א דמילה (דף קל"ד) גמלא ממעמלי עושין כל המצוי:

אבל

וְהָיָה אִם יִשְׁקָלְכֶם אֶחָדֵם עַ"ב חו"ס' וְכֵן פֶּסֶק בְּכַסֵּף הַתְרוּמָה שָׁמָּה יֵשׁ כֵּן בְּעֵד אֶפְרָיִם
שֶׁבְּבֹאֵר דִּן הַתְּלוּתָהּ חֵלָה בְּכַסֵּף הַתְּרוּמָה אִין ה"ל וְיֵרָא תְּבוּבָה אֲדִילּוּ אִין שֶׁל כֶּסֶף מִתּוֹת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פִּירוּשׁ בְּכַמְּצוּר וְכִסָּף אִין תֵּבַח מִתְרֵי"ל דְּהִכִּי שְׁפִיר שֹׁטֵף יֵשׁ מְשֻׁלָּם
מִתְּבוּבָה הָאִמּוֹן לְשִׁפּוֹת עֵלָה קִדְרָה בְּיִשָּׁא וְיֵשׁ לְיִמּוֹר לְשִׁפּוֹת שְׁמֹרֵר לְשִׁבְלֵי בִּקְרָדָה חֲדָשָׁה בִּן
מִתְּבוּבָה תְּנוּת לְשִׁבְלֵי בִּקְרָדָה מַעֲוִי"ל אִין רֹצִיעַ לְשִׁבְלֵי כֵּן בִּיחָ"ס אִין תֵּבַח מִתְּבוּבָה חו"ס
אֲדִסְרוֹ אִין מְדוּקָה כְּטוֹן דָּאִין לֵי מַלְכֵי אִכָּל, וְ[א] וְכֵן פִּירֵשׁ"ל דְּאֲדִמַּר רַבִּי קִישִׁי
לְהוֹמֵד כֵּן בִּיחָ"ס פִּירֵשׁ כְּטוֹן שֶׁחֲלוֹת מַעֲוִי"ל מְסִימָא אִין

א כיצד יעשה בה יניחנה עד הערב וישורף אותה.
 יהיה יום טוב של פסח שאם יניחנה תחמין לא יפריש
 את החלה בצק אלא יאפה ואת כל העיסה הממאה
 ואחר כך יפריש החלה לחם: י אין אופן ונבפורני
 חדשה גזירה שמא תפחת ותפסיד הלחם וימנע משמחת
 יום טוב. אין גורפין תנור וכירים אבל מכבשין את
 האפר שבהן. ואם אי אפשר לאפות בו או לצלות אלא
 אם כן גרף מותר. וסותמין פי התנור במים ורפש
 שבסביבות הנהר והוא שרכבו
 מאמש *אבל לגבל טיט כיום טוב
 אסור. ומוותר לגבל ביום האפר
 לסתום בו פי התנור: יא תנור
 וכירים ^בחדשים אין סכין אותו

בשמן ביום טוב. ואין משין אותן במטלת. ואין מפנין אותן בצונן כדי לחסמן. ואם בשביל לאפות בהן מותר. אין ימלכנין את האבנים* לצלות או לאפות עליהן מפני שמחסמן. ומסיקין ואופין בפורני ומחמין חמין באנשיכי: **יב** ^האין עושין גבינה [ו]ביום טוב שאם גבן מערב

*צ"ל הרעפים.
א טור ס' תנ"ו סמ"ג לאוין ע"ט: ב טור ס' תק"ו וע"ש סמ"ג לאוין ע"ה: ג סס: ד טור
ס' תק"ח: ה טור ס' תק"י סמ"ג סס:

ב. המים חייבין על גבולו והוא מפרש

[illegible]

הגהות מיימוניות

בירושלמי מסכת חלה אהלה ח"ל וכן כתבו התוספות ע"ש, ע"כ: **ב** [ו] כל זה בחלה אי"א אבל בחיל אומר ר"י דאנן שרינן לקרות חלה שם ביה"ט בעודה עיסה ולאפאתה אע"ג דפסקנן במגירא אמר אבי אלעזר אם יש בעידן כהן קטן שלא יצאה ממוטא מנופו וכן פסק בה"ב תהלוט פסח כשר בן כהן ריש מתיבתא ואפילו אומר כהן קטן אי איתא כהן גדול שרי דהא הוי ליה ע"י ביטול בירוב בראמנין ב"פ עד כמה עד מבטל של רבים חליין ואוכל ליה ביטוי מוטאורו והכא דליכא כהן כלל אומר ר"י דשרי אי קריבא דאית ליה וכן גדול מותר לאפאתה אבל אם אין שם כהן יעשה כמבוח בעמיד ומותר לתשלמה לאפאתה וק"ל כריה כדפ"י ורבא"ן פסק אם אין שם כהן קטן שלא יצא ממוטא מנופו כ"כ: **א** [ו] לישן שני גר' בירושלמי י"י יהודה ב"י שמעון אורי מרחק חיליה כירה הדשה בתהלה וצריך לתת על האש מבני"ט שני הלחץ בין כירה לקדירה שלטו ע"ג, אמנם דהסומי קא מחסב לה וכן מצאתי בתוס' דר"ש של ח"ר משה מפריש"א בהר"ח מאיר שרי ע"פ מס' מלחכות שבת: **יב** **א** אפילו להעמיד חלב אסור גרמנין בירושלמי מהו חלה אומר בן אבא ובעמיתא דהלול א"ה. ע"כ:

:ב"

בתב

חידושי תורה – הערות – פירושים – ופסקים

אורח חיים הלכות יום טוב תקן

ג. הלש עיסה בייט יכול להפריש ממנה חלה להוליכה לכהן^(ז) וכן מתנות כהונה יכול להוליכם לכהן^(ח) ^(ט) אפילו הורמו מאמש ועיסה שנלושה מעייט בא"י לכ"ע אסור להפריש ממנה חלה בייט אבא בל בחוצה לארץ דקיי"ל אוכל והולך ואח"כ מפרשי ר"ח שישייר ממנה מעט יותר מן החלה פסק ר"ק שיכול להפריש ור"ף וכן רש"י^(י) פסקו שאין להפריש ורבינו חיים כתב בשם רש"י דאפילו מזה שאוכל ומשייר החלה הוי בכלל אין מגביהין תרומות ומעשרות וכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא

[illegible]

י"מ טזב"ו מחמתול אלז פיר
 ויה ספרה דוקא חל"ק קאמז אר
 יום קרעב לגויסין רב וכן
 הרא"ש דהיה דפרק משילין
 גלגל ודלאמרינן בגמרא הנה חל"ק
 ת קאמז ע"ל ומתוך מ
 ה קורבן פירוש הרא"ש דע"י
 שים דלפילו בחלת הארץ שר
והרא"ש כנז עז דברי
 מחקן טזלס ד"ט והלכה כדבר
 עי כדברי הרא"ש והרמב"ם מהיה
 טוב מפרש ממה ד"ט זמן
 טז אל זמן מפרשין ממה חלה
 ע"ל **והרמב"ם** דכנז
 פירשין אותה ד"ט והכי איתא
 ודילמא אינו יכול להפרישו
 דחומרה גדולה היא ואפשר

דרישה

[illegible]

בגמרא אלא אפילו הורמה מאמם נ
 ירמה מאמם דבזה ס"ל שפיר כמ"ש
 דבא"י לה"ע אין מפרישין וכו' אבל
 ומרדכי רפ"ק דביאור ותמה ד"י עלי
 ש ואם כן שפיר יכול לאפותה שיכול
 ואין יכול לאפותה ד"ט כיון שאין
 ואי אס גגולה ואפאה מעי"ט ולא ה
 עיסה קאי כן ז"ל לדעת ד"י אבל א

ב"ח

נרצח לפע"ד דלא ככ"ז שהשיב על דבריו:
 ש' טז וכו'. פלוגתא דאסורין שמואל ורבה
 דשמואל דאסור ור"ה חזק כרזה דמיתר
 דהלת ח"ל אוכל והולך וחל"כ מעשרים לא
 שמואל כיון דלס קרא עליה שם אסורה
 ויחא דאסור און גנביהן דמיתרות ומעשרות
 דאסור ללכול בלה הפרשה: וכו' (א)
 ורזינו לומר דהם שמיך די שיעור חלה
 רש"י אכל בי"ט אסור דה"ל בכלל און
 אלא שיעור חלה נקרא עליו שם חלה וה"ל
 דעת השופרות והר"ש (פ' יא) דחולקין
 מדי שיעור חלה דמיתר ראשית שיעור
 דבריו בכלל שכתב רק ששייר ממנה מעט
 כ"י א"י און כלל משום און גנביהן וכו'
 שם חלה עד שפירש מזה הנסאך וכו'
 דלא אוכל ומעשר כלומר דמיתר צענין
 עט יותר כמ"ס התוספות והר"ש וכמ"ס
 פסוקן מנ"י (שם): **כרבו** התוספות
 פ' רצה לא הויר אלא שיעור חלה נגמרה
 לגמרי מודה הלא מעשרים בי"ט וכו'
 אכל הרב המגיד בשם הרשב"א כמד
 וילג אלא בשמירה הליכה לגמרי מע"ט
 י"ט ממנה בי"ט צומן זהו וכו'. ונראה
 י"ט לחומרה:

דרישה
 חלטה ימי קאי וכן משמע בדיואי בפרק קמא רבי יוחנן דא מתקין קמי שמיא וזית הלל על המטה שצ"ט אומרים וכן מוליין וזית אומרים תרין להולין אפילו תרומה דאין רשאי להפסיק בהפסקה ממילא משמע בהדריהם תנביש' חלה ד' דמותא להוליה אלא ד' דרי' אולי' דמותא ציט' וכן כ' תתוה על ז"י דאדער להוסי' הוא ונלמד מכ"ס מתרומה וע"ז גם כ' לתמוה שם ש' פירוק בין חלה לתמוה אפילו משמע ד' ודעה אש' ז' דבריו וכן תכח' דבריו ר' ר' אפילו הורמו מאח' חלה בתמוה חלה חלה מותר ואזני וידע מה עתלה על דעמו לחמו ד' דאפילו חלה מותר וכו' משמע בדריהם בתמוה אפילו הרי"ף דאכר חלה אפילו חל' תנביש' דגלגל משמע עיט' אן לאפותה ציט' אפילו ונלמד ועד' ז' אישך דהמרזי וכו' אש' אן וז' לאכלה ר"ל חלה וא"כ איך יאפה העיסה ויבש ממנה חלה מני לאכלה ויבן דמני לאכלה מותר:

Scanned Tur

(ב) וכ"כ המרדכי ב"ה" אלו עוברין והנהג' ב"ה" דייט' דיכול לייבד כה"ג בייט' שילוש עוד עיסה וע"י אותה עיסה יפירש חלה על כל האחרות ומ"ש המצות הנלושות כ"א בפ"ע אינו יכול לשייר מאחת על האחרות נראה דמיידי שלא נלושה העיסה מתחלה ביחד כלל אלא שמתחלה לטו כל מצה ומצה בפ"ע אבל במה שנהגו האידנא שלשין עיסות גדולות ואח"כ מחלקים למצות ועורכים כ"א בלדה יכול לשייר מאחת על האחרות מאחר שנלושו תחלה ביחד וכ"כ בהג"מ בפ"ע: **תקו** (א) וז"ל דאף על גב דאין אנו בקיין איזה קריי גדול או קטן ולכן כולם אסורים וכמ"ש הטור לעיל ס"ם תק"ד לענין מדינה מאחר שכתב רבינו לקמן סימן זה דמותר להסיק גזירי חדש ש"מ דסתם גזירי שילוני אינם נקראים גדולים וכן נתבאר ביי"ד סימן צ"ז וע"ש:

דרכי משה הארוך

לא ישרפנה בר' עין לפיל סימן מ"ז (דמ"א אות ג) אם יכול לנטול חלה או לאפותה ביי"ט: **ד** פת עבה בר' עין לעיל סימן ט"ז כל דין זה (דמ"א אות ג) כתב המרדכי פקק קמח דבנה דאסור לעשות שאור לעיסה ביי"ט שפת יפה כל כך כפניעה השאור מערב יו"ט כמו שנעשית ביומו. והנה ב"י ומהל מקום נראה דע"י שני מותר כחב הר"ן פרק קמא דביצה (ד) ד"ה סימן דמותר ליקח קמח מן הכלי אף על פי שנושה גומא בקמח: **תקו** א בפורני בר' נפק המכיר פירש רש"י דהוא כעין מנעיס שלני הגדולים ופי'ן נעצין: **שפת תפחת בר'** כתב ב"י וכתבו התוספות דמשמע דקמח בתנור גדול י"ש לחם דלנו בתנור קטן שרי עב"ל ונראה לי דאף על גב דאין אנו בקיין איזה קריי גדול או קטן ולכן כולם אסורים וכמו שכתב הטור לעיל סוף סימן תק"ד (ור"ל: לענין מדינה מכל מקום מאחר שכתב רבינו לקמן סימן זה (דמ"ב) דמותר להסיק חדש ש"מ דסתם גזירי שילוני אינם נקראים גדולים וכן נתבאר בירידה דעה סימן צ"ז (קג): וע"ש:

באנטיי וכתב בתב"ה ב"ה פרק ג' פירוש יורה דעה וז"ל ואלו חוששין שמה יאמרו לחול הוא עשה וכל טו פירש דלא חוששין לנזק חלל:

חידושים והנהגות

תקו [א] כבר כתב הב"י כל זה לעיל בסימן זה וצריך שם על הכפול:

ד וכשיפריש חלה ביי"ט וכו' ב"ה (ס) תן ועל החלה שנטמאת וא"ל לא יחזנה ממקומה משום דלניה ראויה לכהן באכילה ואפילו בהסקה אינה ראויה דאין נמנעין קדשים ביי"ט וכתבו התוספות דלכללו נמי לא למנוחה בשריפה דוקא גזירה תרומה אטו קדשים: **עוד** כתב הסמ"ג (ס) ב"ה (ס) דא"ל לאפותה אין אופין ומנעלין ביי"ט אלא לאכול וכו' לשריפה עומדת: **כתב** המרדכי ב"ה דאין נמנעין קדשים ביי"ט וכתבו דא"ל לאפותה ביי"ט כיון שאין יכול לאכלה וכמו ב"י דא"ל לאפותה אלא אינו יכול לאכלה הרי תרומת ח"ל אכול והולך ואח"כ מפרש עב"ל ולא קשה כלל דה"ק כיון שאין יכול לאכלה נכשיו קודם אפייה א"כ אסור לאפותה לפי שיש בעיסה חלק ממנה דטרם באפייהה שלא לנזק דהיינו מה שהוא כדי חלה מדי דהוא אפייהה חלה גוי ואינה של ישראל דאסור לאפותה משום דאפשר למיפלאה בלשה וה"ל אפשר למיפלאה אלא איסורא דאין מגביהין וכו' רביע עלה דאסור להפריש ביי"ט הילכך אסור לאפות כל העיסה בשביל חלק החלה שבה והכי נקמטין: **ה** **בותר** לעשות פת עבה ביי"ט וכו' בפ"ק דבניה פלוגי דב"ש וז"ל והלכה כב"ש דמותר לאפות פת עבה ומפורש בגמרא מאי פת עבה פת מרובה ופירש"י פת מרובה יותר מכדי לרבו דקא טרם טירחא שלא לנזק וז"ל ממירין משום דרש"א דלמך (פ"ה ס) שהפת נאפה יפה בזמן שהטור מלא והתוספות הקשו על פירושו וכתבו דכ"ס אוקרין דחיישין כיון שנושה כדמות גדולה אחי למעבד יותר מנזקין וז"ל לא חיישי להכי ועיין במ"ש בזה לעיל ס"ם ת"ס ע"פ פירש"י ותוספות דפרק כל שעה (פסחים ל"א ד"ה וכו'):

ו **דיה** לו נקמה אף עיסה וכו' הך דעיסה מיערל דרב חסדא בפ"ב דבניה (דף כ"ה) וכן דקמח נמי שם הני ב"י בגמ' ומה ששקא מדרש"א דלמך ממלאה אשה תנור מלא פת וכו' כתב במרדכי הארוך (מרדכי השלם ס"ח) דרבינו יואל הלוי (הב"ה ס"ח פ"ה) מירך דרב חסדא חיישי דבאית ליה מעיסת שיראל שיוכל למלאה כל התנור ועי"ל שאני חסד דלוי היה כריסו מחזיק הכל רחוי לו אכל לאפותה לנזק גוי או לנזל אסור והר"ן כתב שמי הסבירות ועי"ל בסיומן תק"ג ולקמן בסיומן תקי"ב: **תקו** א **אופין** בפורני ולא חיישין לעיסה וכו' ברייתא ב"ה דהוא דבעת רש"י לפרש דלשמועין היכא דיש לו אוכלין הרבה ורואה לאפות הכל בתנור הגדול שקורין פורני ששוי מן הכל כמו מנעיס שלני דאיכא טירחא מרובה בהסקה וכיבוד הגחלים במכבדות מקמי ששים הפת בתנור משא"ל אם יאפה הכל בתנורים קטנים שפוי למעלה שאין בהן טורח א"כ לא חיישין לטירחא מיהו יותר מכדי לרבו ודאי אסור דלא קאמר רש"א דממלאה אשה תנור מלא פת וכו' אלא בתנורים קטנים אכל לא בתנור גדול כמו שכתב בקמח סימן זה:

ב **וב"ש** דחיישין שמה תפחת וימנע משמחת י"ט. כן פירש הרמב"ם ב"ה שמה תפחת ויפסק הלחם וימנע משמחת י"ט וכו' הסמ"ג (ל"א ע"ה ס) והמרדכי (פ"ה פ"ה) אכל רש"י פירש שמה תפחת ונמלא שטורח שלא לנזק וכן פירש הרשב"א (ענין דת מועד פ"ב ס' ו) וכתב הרב המגיד שדברי הרמב"ם עיקר ונראה דנפקא מינה לענין דינא דלרש"י אין לחוש אלא לשמה תפחת ע"י הסקה שזו א"ל לחוש תפחת אחר ויפסק הלחם דלפי זה אם הסיקוהו בעי"ט ומשימין בתנור הלחם ביי"ט מח"ל אכל להרמב"ם איכא לחוש שמה תפחת לאחר ששמו בו הלחם ביי"ט:

ג **ובחממין חמין** באנטיי. הבי' אכלה שלשה פירוש"א ח"י בשם הר"ן וז"ל בשם הר"ן המגיד א"ל בשם הכל ב"י ופירש"י קריב לפרש דממנעין ומסיקין ואופין בפורני ומממנעין חמין באנטיי משמע דבאנטיי נמי אשמועין דלא חיישין לטירחא והוא דצפרק כירה (שם מה ס) מפרש באנטיי ב"י דודי פירוש יורה גדולה שיש לה שני שוליים ונחלים בין שניהם ומים על העליונה ואמרי לה ב"י כירי פירוש ח"ל ב"י צירה אכל חללה שבהלחם בו ומים נמונים בחללה השני דבין כזו ובין כזו איכא טירחא מרובה בחימום המים דלר"י להשים גחלים פעמיים ושלא ולהאיר הכבדים ולהכניס תחתיהם לנחשת עד שיואמו המים ולא זו אף זו נקט דלא מיעבד דלא חיישין לטירחא דפורני אלא אפילו לטירחא דאנטיי שהוא טורח רב נמי לא חיישין:

ח **כתב** המרדכי ב"ה דבניה (פ"ה פ"ה) דלשה שעושה שאור לעיסה ביי"ט נראה דאסור וטעמו מפני שהיה אפשר לעשותו בבע"י ש"כ יפה הפת שנעשה שאור שלו מנעוד יום כמו כשנעשה ביומו (ע"כ) ומ"מ נראה דע"י שניו מותר:

ט [א] **כתב** הגאון מהר"א ז"ל בשם הרשב"א ופירש"י אפילו שנטמאת חלה יוכל להפרישן היום ל"ה כיון דלא טענן ועוד דמנופרשות ועומדות הן ויגביהו הם קודם הפרשה בלאחר הפרשה כי מפרשין להו השתא לאו מדי עבד:

תקו אסור ליקח עץ מבין העצים לחרות בו האש: **א** **אופין** בפורני ולא חיישין לטירחא וכו' ברייתא ב"ה המביא כדי יין (ה) אופין בפורני ומממנעין חמין באנטיי ואין אופין בפורני חדשה שמה תפחת. ופירש"י פורני. הם תנורים שלני הגדולים ופירש"י נזלם ולא יאמרו לטירחא א"ל כ"י ליה מנעיס: שמה תפחת. ע"י שחשדה היא ונמלא טורח שלא לנזק. והרמב"ם כתב בפ"ג (ה"א) דטעמא שמה תפחת ותפסקי הלחם וימנע משמחת י"ט וכן דברי רבינו וכתבו התוספות דהא דמנעין אין אופין חדשה בפורני גדול מירי שיש לחוש יותר שמה תפחת דאילו בפורני קטן משמע הם בגמרא דשרי (א): **וע"ה** **מחממין חמין** באנטיי. כתב הר"ן (ט: ד"ה פ"ה) ואע"פ שמשמח חומו הרבה אפילו לאחר י"ט לא חיישין דמנעין כמאן דמחמם לנזק חול. וה"ה כתב בפ"ב (ה"א) פירוש אנטיי יורה גדולה ואין חוששין שמה יאמרו לחול הוא עשה. **וה"ה** ב"י (ס' כ"ה ע"ה) כתב מחממין חמין באנטיי פירוש הוא כלי נחושת ואין חוששין לו משום צירוף:

רבינו חיים בשם רש"י דאסור ומשייר שכתב רבינו לאו בגוונא דאוכל ומשייר שכתב רבינו חיים בשם רש"י דהואה אסור ומשייר היינו נזמר שאוכל כל הפת ומשייר בו כדי חלה בלבד או מעט יותר דה"ל כמפורש ממש ואוכל ומשייר שכתב רבינו היינו שמשייר הרבה יותר מכדי חלה דמו לא הוי כמפרש חלה ביי"ט שהרי בנזמאלי י"ט מפרש חלה מתוך פת מרובה והכי דייק לזון רבינו דגבי רבינו חיים בשם רש"י כתב ומשייר החלה וגבי מקמחא לאפוקי מנפוגתא דרבוותא לא כתב אלא אסור ומשייר ולא הזכיר החלה אלא דמשייר יותר משעור חלה קאמר:

ד **וכשיפריש** חלה ביי"ט. כלומר בין מעיסה שלנושה ביי"ט בין מעיסה שלנושה מעי"ט למ"ד שיוכל להפריש לא יטרפה מדי מפני שאסור לשרוף קדשים ביי"ט וזה פשוט. ולענין אם מותר לאפותה ביי"ט וכן אם מותר לנטול נמנעין בסיומן תנ"י:

ג **כתב** המרדכי ב"ה דבניה (פ"ה פ"ה) גלגל עיסה מעי"ט אין מפרש ממנה חלה ביי"ט והכי קיי"ל וה"ה שאין לאפותה ביי"ט כיון שאין יכול לאכלה מיהו ודאי אם גלגל ופירש"י מעי"ט ולא הפריש ממנה חלה מ"ל לאכלה ביי"ט וצ"ל שיש מעט כדי חלה כשמואל דלמך תרומת ח"ל אכול והולך ואח"כ מפרש עב"ל ויש לתמוה על מ"ש גלגל עיסה מעי"ט אין לאפותה ביי"ט לפי שאין יכול לאכלה ואמאי אינו יכול לאכלה הרי תרומת ח"ל אכול והולך ואח"כ מפרש וא"כ שפיר יכול לאפותה שהרי ראויה לאכלה ביי"ט וצ"ל שיש מפרש וז"ל שהיה דעת הפוסקים שיוכל לאפותה ביי"ט: **כתב** בה"מ בפ"ג (דפוס קושטא ה"ה) דדוקא כשנושה עיסה כולה בידה הם אמרין אכול והולך ואח"כ מפרש אכל מצות שלנו שכל אחת נלושה לבדה סבירה הוא שלא יועיל בזה הקפה לפטור את כולן וכו' ומדברי התוספות ורש"י ב"ה דבניה וכתב עוד שם (ה"ט) בשם סמ"ק (פ"ה פ"ה) קריב אהו קמח א"ל (ט) א"ס שכתב ולא הפריש חלה בנזמא שכל אחת לשתה לבדה לר"י לשירי מכל אחת ואח"כ ומלר"ן בכלי לאחר י"ט ומפרש מאחת על כולן ועל מה שנאכל ומיהו נראה שטוב ונכון שיפריש מכל אחת ואחת דלא מהי צירוף כל למה שנאכל כבר ע"כ התוספות כתבו בפ"ק דבניה דלמך בנזמא א"ס שכתב ולא הפריש לר"י לשירי מכל אחת ואחת מפני שגזינון כל אחת ואחת בפ"ע ולמחר יניח כל החמיות בכל אחד ומלר"ן חלה ויפריש מן כולן אחת ומיהו י"ל יראה לעשות דבר קל יעשה מלה אחת ואח"כ אופה אחת ויפריש ויפריש מכל האחרות אגב אותה מפני שחייבה ב"ה בעשוי עב"ל (א):

ה **בותר** לעשות פת עבה ביי"ט וכו' בקוף פ"ב דבניה (פ"ה פ"ה) מ"ר בית (שם) מואי פת עבה פת מרובה ויפרישו התוספות דפת מרובה היינו פמין גדולים ולפי שאין בו טורח כ"כ חיישי ב"ש שמה יעשה יותר מכדי לרבו והכי משמע דירושלמי (פ"ה פ"ה) דקאמר מתוך שמה מייגעו מייגעו ואינו עושה אלא כדי לרבו דפת קטן י"ש בו טורח יותר יפריש עבירה כל אחת ואחת וז"ל לא חיישי להכי וצפרק כל שעה פירש"י ב"ש שמה יעשה יותר מכדי לרבו ובחרי"ן דקין קאמר ומשום דטרם טירחא דלא לר"י ע"כ וז"ל הכל מותר:

ז **כתב** סמ"ק (שם ע"ה ק"ה אות ח) אם י"ש לאדם הרבה פת נקיה אין אופין פת אחת אכל י"ש לו פת הדראה הרבה יכול לאפותה פת נקיה וכו' הר"ן דפרק כל חמין בשם התוספות ולמדה המנעין הם לענין חלה מפני הדליקה ה"ל פת נקיה אין מנעין פת הדראה ה"ל פת הדראה מנעין פת נקיה מיהו כתב שהרשב"א חולק דבדבר דלא דמי דהם גבי חלה אסור אפילו בדברים המותרין משום דלא שרי ליה אחי לבדוי אכל ביי"ט אם הטיבנו פת הדראה אופה ואינו נמנע ע"כ והר"ן כתב שכתב ח"ל ה"ל פת נקיה אין מנעין פת הדראה וכו' וכן נמי ביי"ט של פסח אם י"ש לו מצות נקיות מספיקות לחומר היום אין לאפות אח"כ פת הדראה ויראה אם י"ש לו בני בית ורגיל להכניסן פת הדראה שומרת עב"ל:

ו **דיה** לו נקמה אף עיסה וכו' וטעמא משום דאפשר למיפלאה בלשה וכתב הר"ן (י: ד"ה אהו) איכא מ"ד אפילו בתנור א' לא שרי לאפותה מטעמא דרש"א דלמך שהפת נאפית יפה בזמן שהטור מלא דלא שרי מהאי טעמא אלא בשלן אכל לרבות בשל עכו"ם לא ואיכא מ"ד דשרי ורב חסדא לא אסר אלא בעיסה מרובה שיש בה יותר ממילוי טורח ע"כ:

ח **כתב** המרדכי ב"ה דבניה (פ"ה פ"ה) דלשה שעושה שאור לעיסה ביי"ט נראה דאסור וטעמו מפני שהיה אפשר לעשותו בבע"י ש"כ יפה הפת שנעשה שאור שלו מנעוד יום כמו כשנעשה ביומו (ע"כ) ומ"מ נראה דע"י שניו מותר:

ט [א] **כתב** הגאון מהר"א ז"ל בשם הרשב"א ופירש"י אפילו שנטמאת חלה יוכל להפרישן היום ל"ה כיון דלא טענן ועוד דמנופרשות ועומדות הן ויגביהו הם קודם הפרשה בלאחר הפרשה כי מפרשין להו השתא לאו מדי עבד:

תקו אסור ליקח עץ מבין העצים לחרות בו האש: **א** **אופין** בפורני ולא חיישין לטירחא וכו' ברייתא ב"ה המביא כדי יין (ה) אופין בפורני ומממנעין חמין באנטיי ואין אופין בפורני חדשה שמה תפחת. ופירש"י פורני. הם תנורים שלני הגדולים ופירש"י נזלם ולא יאמרו לטירחא א"ל כ"י ליה מנעיס: שמה תפחת. ע"י שחשדה היא ונמלא טורח שלא לנזק. והרמב"ם כתב בפ"ג (ה"א) דטעמא שמה תפחת ותפסקי הלחם וימנע משמחת י"ט וכן דברי רבינו וכתבו התוספות דהא דמנעין אין אופין חדשה בפורני גדול מירי שיש לחוש יותר שמה תפחת דאילו בפורני קטן משמע הם בגמרא דשרי (א): **וע"ה** **מחממין חמין** באנטיי. כתב הר"ן (ט: ד"ה פ"ה) ואע"פ שמשמח חומו הרבה אפילו לאחר י"ט לא חיישין דמנעין כמאן דמחמם לנזק חול. וה"ה כתב בפ"ב (ה"א) פירוש אנטיי יורה גדולה ואין חוששין שמה יאמרו לחול הוא עשה. **וה"ה** ב"י (ס' כ"ה ע"ה) כתב מחממין חמין באנטיי פירוש הוא כלי נחושת ואין חוששין לו משום צירוף:

פרישה

(ט) **וכשיפריש** חלה וכו'. והיא טעמה: (י) **ולא** חיישי' שבתוך כך וכו'. פירוש הואיל שאין בה טירחא כ"כ כמו שיש צפת קטן בעבירה כל אחד מהן: **אסור** לאפות ביי"ט. אלא יתקנה ויאפה את שלו ולא המיר משום שהפת [נאפית] יפה כשהטור מלא אלא בשל ישראל דין:

תקו (א) **אופין** בפורני. הוא כמו תנורים שלני הגדולים ופירש"י נזלם וכתבו התוספות דפירוש קטן משמע בגמרא אפילו חדש שרי:

חידושי תורה – הערות – פירושים – ופסקים

רש"י וא"כ בקמה שלנו שכבר נקד
רמ"ס ואין שם קוּבִין אפשר דשרי
נקדוּ שנית ועיין בשבת פ"ז ד. שריצה
נקדוּ שנית. שכן דרכו לנשות בשעת
ריצה [יש"ש]: ד. ע"ג ש"ח. דבחול
דרכו לנפות ע"ג עריצה ואם כן מי שדרכו
לנפות בחול ע"ג שלחן ארץ שני אחר:
[הרמב"ם קב"ה אמר] שבת. [יש"ש].

= (ב) ב ° אין מרקדון הקמה אפי' ע"י שינוי א אבל אם
 רקדון מתאבד (2) ונפל בלא ציוד או קיסם ודומה
 לקדון פקע שנית מותר אף בלא שינוי: (3) מחמירין וחמירין
 בעול תלמוד לו קיסם בידו (רש"א) אבל ג (2) מחמירין וחמירין
 בעול מין ואם לא נפל בו דבר אלא ג שרצונה לרקדון
 נזנית עמו ודומה הפת ג נאה צריך שינוי קצת כגון ה (2)
 נ (2) שלחן הגהה וה"ס לדמות לעשות על ידי עמיס' (אפי'

[illegible]

דבר הנראה הוא שזה פעם שנייה ואין

[illegible][illegible]

ימתנות כיון דלא טבלי (פי' שאין איסור

הפרשה רי מפריש לה השתא לאו מידי ק

וְחֵלָה וּשְׁלֹא כְדֻצְרֵי הָרֶצֶז ז"ל עַכ"ל צ"י. ו

[illegible]

... ..

צ׳יטן סײַ וועלן עײַז: (ג) שולדן. צמח דבר

וְהָיָה דֶּרֶךְ לַשְׁמוּעָה לְיוֹמִים רַבִּים. מֵשׁ"ה כח' הַטֵּעַם דַּלֵּף

[illegible]

י' שלא יקדיח תבשילו וכמ"ס שם: (ם"ק

[illegible]

הַלְבוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקוּ

ק.כ.

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ב הַרְאָ"ש שֶׁס. ג בְּרִיתָא
שֶׁס וּכְתָנָא קָמָא.
ד מַעֲבָדָא דְאִמּוּרָא
שֶׁס. ה שֶׁס בְּמִקְרָא לו.
ו שֶׁס ט וְכָאבוּה
דְשִׁמוּאֵל וּכְדַעַת רב
הַפּוֹסְקִים.

מִן הַכְּלִי אֵף עַל פִּי שְׁעוּשָׁה גִּמָּא בְּקָמַת (ר"ן פֶּרֶק קָמָא דְבִיצָה וּפְרָק כִּירָה): **ב.** (ה) אֵינִן מְרַקְדִין הַקָּמַח בְּתַחֲלָה
(ו) אֲפֹלוּ עַל יְדֵי שְׁנוּי, יֵאָכֵל אִם רִקְדוּ מֵאֲתָמוּל (ו) וְנִפְּל בּוּ צָרוּר אוֹ קִיסָם וְרוּצָה לְרַקְדוּ
פַּעַם שְׁנִית, (ח) מֵתָר (ט) אֵף בְּלֹא שְׁנוּי: הֵגָה (י) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֵתָר לְטַל הַצָּרוּר אוֹ הַקִּיסָם בִּידוֹ (רש"א)
(יא) אֲכָל יֵשׁ מִחֲמִירִין (יב) וְאוֹסְרִין (המגיד פֶּרֶק ג). וְאִם לֹא נִפְּל בּוּ דְבָר אֲלֵא שְׁרוּצָה לְרַקְדוּ שְׁנִית כְּדִי
שְׂיֵהָא הַפֶּת נֶאֱחָ, (יג) וְצָרִיף שְׁנוּי קָצֵת, (יד) כְּגוֹן עַל גְּבִי יִשְׁלַחֵן: הֵגָה וְהוּא הִדִין דְּמֵתָר לַעֲשׂוֹת
עַל יְדֵי אֵינוֹ יֵהוּדִי אֲפֹלוּ תַחֲלַת הַרְקִידָה (טו) אִם יִשְׁנָה (טז) קָצֵת (בית יוסף): **ג.** הַלֵּשׁ עֲסָה בְיוֹם טוֹב,
(יז) יָכוֹל לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה ^[א*] וְלַהוֹלִיכָה לְכָהֵן ⁷ (שְׂרִי, (יח) אֲפֹלוּ הַפְרִישָׁה מֵאֲתָמוּל). יֵאָכֵל עֲסָה

בְּאֵר הַיִּטָּב

ג. מִחֲמִירִין. עֵינִן מַה שֶׁכְּתִבּוּ סִימָן שִׁיט סְעִיף טז, וְעֵינִן ט"ז: **ג.** שְׁלַחֵן. דְּבַחַל
דִּרְכוֹ לְנִפּוֹת עַל גְּבִי עֲרֻכָה, וְאִם כֵּן מִי שֶׁדִּרְכוֹ לְנִפּוֹת בַּחַל עַל גְּבִי שְׁלַחֵן צָרִיף שְׁנוּי

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

ב (ה) אֵין מְרַקְדִין וְכו'. דָּכַל מֵלֹאכּוֹת שְׁקֵדָם לִישָׁה אֶסְרוּם חֲכָמִים
מִפְּנֵי שֶׁדִּרְף לַעֲשׂוֹתָם לְזִמְן מְרַבָּה וּלְכַמָּה פּוֹסְקִים מִדְּאִוְרִיתָא אֶסְרוּם
וְכִמּוֹ שְׁנִתְבָּאָר לַעֲלִי בְּסִימָן תַּצָּה וְאֲפֹלוּ לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לוֹ לְרַקְד
מִעֲרַב יוֹם טוֹב: (ו) אֲפֹלוּ עַל יְדֵי שְׁנוּי. וְכִמּוֹ בְּכָל מֵלֹאכּוֹת
הָאֶסְרוּת בְּיוֹם טוֹב דְּאֲפֹלוּ בְּשְׁנוּי אֶסּוּר וְכִמּוֹ שְׁנִתְבָּאָר לַעֲלִי בְּסִימָן
תַּצָּה בְּמִשְׁנֵה בְּרוּרָה: (ז) וְנִפְּל בּוּ צָרוּר וְכו'. הֵינּוּ 'בְּיוֹם טוֹב,
דְּאִי מִעֲרַב יוֹם טוֹב הָיָה לוֹ לְרַקְד מֵאֲתָמוּל, וְאֵינוֹ מֵתָר כִּי אִם עַל
יְדֵי שְׁנוּי [עַלֵּת שִׁבְתָּ]: (ח) מֵתָר. שְׁהָרִי אֵין כּוֹנֵנוֹ לְרַקְד כְּדִי לְנִפּוֹת

הַקָּמַח, אֲלֵא כְּדִי לְכַרֵּר עַל יְדֵי זֶה הַצָּרוּרוֹת וְהַקִּיסָמִין שִׁישְׁאָרוּ בַּכְּבָרָה אַחֵר נִפְּילַת הַקָּמַח דֶּרֶךְ הַנִּקְבִּים, וְזֶה לֹא אֶסְרוּ חֲכָמִים, שְׁהָרִי נִפְּל
בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא, וְכִנ"ל. וְאֵינוֹ דּוֹמָה לְהָא דְּמִבְּאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תְּקִי סְעִיף ב דְּאֶסּוּר לְכַרֵּר קִטְנִיּוֹת מִתּוֹף פְּסוּלַת שְׁלֵהֵן בְּנֶפֶשׁ וּיְכַבְרָה, לְזוֹתָהּ בּוֹדְאִי
אֶסּוּר ⁸ אֲפֹלוּ בְּלִקְחָן מִתּוֹף הַחֲנֻנִי הַמִּפְּרִי בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְכַרֵּר מִעֲרַב יוֹם טוֹב, דְּהֵתָם דֶּרֶךְ הַמִּלְאָכָה לַעֲשׂוֹתָהּ לְזִמְן מְרַבָּה, מַה שְּׂאֵין
כֵּן הֵכָא שֶׁהַקָּמַח כְּבֵר מִבְּעוֹד יוֹם נִכְרַר מִהַסְבִּין וְאַרְעַ שְׁנִפְּל בָּם צָרוּר אוֹ קִיסָם, ⁹ מְנַכֵּר לְכָל שֶׁהוּא לַצָּרֶף שְׁעָה לְאַפּוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב, וְשְׂרִי:
(ט) אֵף בְּלִי שְׁנוּי. וְיֵשׁ מִחֲמִירִין דָּגָם בְּזֶה בְּעֵי שְׁנוּי, וְכִנ"ל וְהִכִּיאוּ הָאֵלִיָּה רַבָּה, וְעֵינִן בְּחַי' אֲדָם שֶׁדַּעְתּוֹ דְּצָרִיף בְּזֶה שְׁנוּי גָּמוּר, כְּגוֹן לְרַקְד בְּאַחֲרֵי הַנֶּפֶשׁ
אוֹ עַל יְדֵי עֲכו"ם]. וְכֵן הִדִין מִצּוֹת בְּיוֹם טוֹב וְצָרִיף לְרַקְד הַקָּמַח הַנִּשְׁתָּן מִן הַפְּרוּרִין, וְיִקְדַּע עַל יְדֵי שְׁנוּי לְהִינּוּ אַחֲרֵי הַנֶּפֶשׁ, לְדַעַת הַחַי' אֲדָם]:
(י) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֵתָר וְכו'. רוּצָה לוֹמַר, אֵף זֶה מֵתָר, 'וְהוּא הִדִין דְּמֵתָר עַל יְדֵי רִקְדוֹ וּכְדַעַת הַמַּחֲבֵר: (יא) אֲכָל יֵשׁ מִחֲמִירִין. דְּכִינֵן
דָּגָם "בַּחַל דֶּרֶךְ לְטַל צָרוּר בִּיד, הוּי לֵה כְּבוֹרֵר. וְלִדְעָה זֶה, הוּא הִדִין דְּאֵין לְטַל בִּיד הַפְּרוּרִין הַגְּדוּלִים מִתּוֹף הַקָּמַח הַנִּשְׁתָּן כְּשֶׁדֶּרֶךְ מִצּוֹת
בְּיוֹם טוֹב [חַי' אֲדָם]: (יב) וְאוֹסְרִים. הֵינּוּ לַעֲנֵן לְטַל צָרוּר בִּיד, "אֲכָל עַל יְדֵי הַרְקָדָה גַּם הֵם מוֹדִים לְדַעַת הַמַּחֲבֵר דְּשְׂרִי, וְעֵינִן מַה שֶׁכְּתִבּוּ
בְּסְעִיף קָטָן ט דַּעַת הַב"ח, וְנִכְוֵן לְהַגִּיד כְּדַעַת זֶה [פְּרִי חֲדָשׁ]. וְהוּא הִדִין אִם נִפְּלוּ וְזָבוּבִים לְתוֹף הַכּוֹס לֹא יִסִּיר אוֹתָם לְחוּד, אֲלֵא צָרִיף שְׂיִקַּח מִן
הַמִּשְׁקָה גַּם כֵּן עֲמָהֵם [ט"ז]. וְהוּא הִדִין הַשּׁוֹתָה שְׂכָר וּבְתַחֲתִיתוֹ יֵשׁ שְׂמֵרִים, יֵינֵחַ מִעֵט שְׂכָר עַל הַשְּׂמֵרִים [פְּרִי מְגִיד]: (יג) צָרִיף שְׁנוּי קָצֵת.
אֵף דְּהוּא בְּאֲכָל נֶפֶשׁ, "הָרִי אֲפָשֶׁר הָיָה לוֹ לְרַקְד מֵאֲתָמוּל, וְגַם זֶה מִחֲלִיף בְּרַקִּידָה רֵאשׁוֹנָה, מַה שְּׂאֵין כֵּן בְּנִפְּל צָרוּר אוֹ קִיסָם הַנִּל, יוֹדְעִין
הַכֵּל שֶׁהַרְקוֹד הוּא רַק לַצָּרֶף שְׁעָה שִׁיפֵּל הַצָּרוּר וְהַקִּיסָם, וְגַם דְּלֹא סָגִי בְּלֹא הָכִי וּמִמֶּנּוּ מִשְׁמַחַת יוֹם טוֹב [חֲדוּשִׁי הַרָּא"ה]: (יד) כְּגוֹן עַל גְּבִי
הַשְּׁלַחֵן. דְּבַחַל הַדֶּרֶךְ לְנִפּוֹת עַל גְּבִי תַכְּבָּה אוֹ עֲרֻכָה. "וְאִם דִּרְכוֹ שֶׁל אֲדָם זֶה לְנִפּוֹת גַּם בַּחַל עַל שְׁלַחֵן, יַעֲשֶׂה ¹⁰ שְׁנוּי אַחֵר, וְכָל שֶׁכֵּן אִם
יִנְפֶּה עַל גֵּב הַנֶּפֶשׁ ¹¹ מִצַּד הַשְּׁנִי דְּשְׂרִי. וְכַתְּבוּ הָאֲחֻרּוֹנִים, דְּכָל זֶה אִם הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁנִיָּה אֵין נִקְבִּיָּה קִטְנִים מִנֶּפֶשׁ רֵאשׁוֹנָה וְכָל מַה שְּׂיִצְא בְּרֵאשׁוֹנָה
יֵצֵא בְּשְׁנִיָּה, "אֲכָל בְּהִיתָה הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁנִיָּה עִם נִקְבִּים דָּקִים, בּוֹדְאִי אֶסּוּר, שְׁהָרִי יִשְׁאָר הַקָּמַח הָעֵב בְּנֶפֶשׁ וְיֵצֵא הַדֵּק וּכְהַרְקָדָה הָרֵאשׁוֹנָה דְּמִי.
וְכַתֵּב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, דְּלִפִּי זֶה אֲפֹלוּ בְּזִמְנֵנוּ שֶׁהַקָּמַחִים נִרְקָדִים בְּבֵית הַרְחִים, ¹² מִכָּל מְקוֹם אֵין לְהַרְקִידָם עוֹד הַפַּעַם בְּבֵית אֲפֹלוּ עַל יְדֵי
שְׁנוּי, שְׁהָרִי אֲנוּ רּוֹאִין שֶׁהַרְקוֹד בְּבֵית הַרְחִים אֵינוֹ מוֹצִיא כָּל הַפְּסוּלַת, וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁבְּבֵית מוֹצִיא, וּכְהַרְקָדָה רֵאשׁוֹנָה דְּמִי: (טו) אִם יִשְׁנָה וְכו'.
לְפִי שִׁישׁ מִי שְׂאוּמֵר שְׂאֲפֹלוּ יִשְׂרָאֵל מֵתָר לְרַקְד עַל יְדֵי שְׁנוּי, אֵף שֶׁרַב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִין עָלָיו, "עַל כָּל פְּנִים יֵשׁ לְסַמֵּךְ עַל דְּבָרָיו לְהַקֵּל
בְּשְׁנוּי עַל יְדֵי נִכְרִי: (טז) קָצֵת. וְהַפְּרִי חֲדָשׁ מִחֲמִיר אֲפֹלוּ עַל יְדֵי עֲכו"ם, וְאֲפָשֶׁר דְּבִשְׁנוּי גָּמוּר, כְּגוֹן אַחֲרֵי נֶפֶשׁ, מוֹדָה דְּשְׂרִי עַל יְדֵי עֲכו"ם
[פְּרִי מְגִיד]: **ג** (יז) יָכוֹל לְהַפְרִישׁ וְכו'. אֵף עַל גֵּב דְּאֵין מְגַבִּיהִין תְּרוּמוֹת וְכו' בְּיוֹם טוֹב מִשּׁוּם דְּנִדְרָאָה כְּמַתְקָן אוֹ כְּמַקְדִּישׁ, בְּלֵשׁ בְּיוֹם טוֹב
לֹא גָזוּר, וְאֲפֹלוּ בְּאֵין לְפָנָיו כֶּהֱן ¹³ אוֹ בְּמְקוֹם שֶׁהַחֲלָה נִשְׁרָפֶת, דְּכִינֵן דְּמֵתָר לְלוֹשׁ לְכַתְּחֵלָה בְּיוֹם טוֹב ¹⁴ מִשּׁוּם דְּפֶת חֲמָה עָדִיף טָפִי, הַתִּירוֹ
לוֹ גַּם כֵּן לְתַקֵּן עֲסָתוֹ וְלַהוֹצִיאָה מִיְּדֵי טָבֵל: (יח) אֲפֹלוּ הַפְרִישָׁה מֵאֲתָמוּל. וְלֹא אֶמְרִינֵן הָיָה לוֹ לַהוֹלִיכָה מֵאֲתָמוּל. וְאֲפֹלוּ צָרִיף לְהַעֲבִירָה

שְׁעַר הַצִּיּוֹן

הַדְּרָכִי מִשֶּׁהָ הָאֶרֶץ מִשְׁמַע דְּהִישׁ מִחֲמִירִין לֹא פִּלְגִי אֲלֵא לַעֲנוֹן לְשִׁלּוֹ בִּיד אֲכָל עַל רִקְדוֹ שְׂרִי,
וְהַשְּׁעַם נִדְרָא לִי, דְּסִבִּיאוּ לֵה דְּכִנָּה שֶׁהַקָּמַח נִקִּי וְיָקָ שְׁנִפְּל בּוּ צָרוּר אוֹ קִיסָם, דֶּרֶךְ הַכְּבִירָה
בַּחַל הוּא רַב בִּיד, וְכַשְׁבוֹרֵר דֶּרֶךְ רִקְדוֹ הוּא שְׂלֵא כְּדִרְכוֹ וְלָכֵן שְׂרִי: **יג.** ר"ן וְשִׁאָר פּוֹסְקִים,
אֲכָל טַעַם זֶה לֹא יִהְיֶה לְדַעַת הַמַּחֲבֵר בְּרִישׁ סִימָן תַּצָּה דְּמִשְׁמַע דְּסוֹבֵר דְּבִאֲכָל נֶפֶשׁ לְגַמְרִי
שְׂרִי, וְהַכְּתוּב לְטַעַם הַרָּא"ה: **יד.** מִגֵּן אֲכָרְהִים: **טו.** כְּגוֹן עַל גְּבִי מִפָּה נֶאֱחֻרּוּנִים:
טז. גְּמָרָא. וְעֵינִן בְּרֵא"ש: **יז.** ב"ח וּפְרִי חֲדָשׁ וְשִׁאָר אַחֲרֻנִים: **יח.** אֲחִי לְאַפּוֹקִי מִקְּשִׁית
מִגֵּן אֲכָרְהִים, אֲכֵן גַּם הַמִּגֵּן אֲכָרְהִים לֹא כָּתֵב רַק בְּכִדָּה אֲפָשֶׁר, וְסִפְקוֹ הָיָה גַּם כֵּן מִצַּד דְּבָרֵי
הַבִּחִי אֵלוּ, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתֵב הַפְּרִי מְגִיד: **יט.** כֵּן מִשְׁמַע מִתּוֹסּוֹת: **כ.** כִּי פְּסוּחִים מו:
כא. רש"י בִּיצָה ט ע"א:

ב ה. פּוֹסְקִים: **ו.** ר"ן. **ז.** הַגְר"ז: **ח.** בֵּית מֵאִיר: **ט.** כֵּן מִשְׁמַע חֲדוּשִׁי הַרָּא"ה,
וְכִנָּה מִתְּרִין קִשִּׁית הַבֵּית מֵאִיר מִסִּימָן תְּקִי דְּאֶסּוּר שֶׁס בְּקִטְנִיּוֹת בְּנֶפֶשׁ וּכְבָרָה: **י.** כֵּן מִיכָּה
מִדְּרָכֵי מִשָּׁה: **יא.** חַי' אֲדָם, וּמִתְרִין כִּנָּה מַה שֶׁהִקְשׁוּ הַט"ז וּמֵאֲמַר מְרַבִּי וְנִהַר שְׁלוֹם מֵהָא
דְּסִימָן תְּקִי דְּמֵתָר בִּיד, וְהַגְר"ז כָּתֵב לְחַלֵּק בֵּין חֲסִים וְקָמַחִים לְקִטְנִיּוֹת, דְּקִטְנִיּוֹת אֵין דֶּרֶךְ
לְכַרֵּר בִּיד אֲלֵא לְיוֹמוֹ, וְכֵן כָּתֵב בְּאֵמַת הַרָּא"ה בְּחֲדוּשִׁיו, וְכֵן מִיכָּה קָצֵת פְּסִיגָא דִּף יג ע"א
דִּישׁ חוֹלֵק בֵּין דָּגֵן לְקִטְנִיּוֹת: **יב.** כֵּן מִיכָּה מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל וְהַגְר"ז וְבֵית מֵאִיר, וְמַה שְּׁנִירָשׁ
כְּפִנים הַמְּגִיד הֵינּוּ, מַה שֶּׁפָּשַׁר בְּדִבְרֵי הַרָּאב"ד, וְאֲכָל הוּא לַעֲצוּמוֹ סוֹבֵר כְּדַעַת הַרְבֵּים דְּהַכֵּל שְׂרִין.
וְהֵנָּה בְּלִבּוֹשׁ מִשְׁמַע דְּהִישׁ מִחֲמִירִין כְּדִינֵן כְּדַעַת הַכֵּל בּוּ בְּשֵׁם הַרָּאב"ד דְּבָצִירוֹ וְקִיסָם אֶסּוּר
בְּכָל גּוּנִי. בִּיז לְטַל אוֹתוֹ בִּיד וְכִיז לְרַקְד פַּעַם שְׁנִיָּה. דְּמִכָּל מְקוֹם בְּכָלל בּוֹרֵר הוּא. אֲבֵל מִדְּבָרִי

(יט) שְׁנִלוּשָׁה בַּעֲרֵב יוֹם טוֹב, (כ) אָסוּר לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה בְיוֹם טוֹב: הִגָּה (כא) אֶלָּא אוֹכֵל ^י (כב) וּמַשְׁיֵר קֶצֶת (כג) ^[*] וּלְמַחֵר מִפְּרִישׁ מִן הַמַּשְׁיֵר 'חֲלָה'. (כד) וּמַחֵר לְאַפּוֹת הַפֶּת עַל יְדֵי 'שִׂיאֲכָל מִמֶּנּוּ וַיִּפְרִישׁ אַחֵר כִּף חֲלָה (בֵּית יוֹסֵף).

באר היטב

לו אחר הפסח ויפריש חלה, דהא אסור לתן על תנאי, ואם כן שמא יאכלנה האיננו והודי ונמצא אכיל טבליים, לכן נראה לי דאין להם תקנה, עד כאן לשונו. והבאר היטב אשר לפני כתב, ונראה לי דיכול לסמוך בזה להאכיל המשיר לכהן קטן, עין שם, ולא דק, כמו שכתוב בסימן תמר עין שם. ועין בתשובת פנים מאירות סימן ל: ז. שִׂיאֲכָל. וי"ז אוסר לכתחלה עין שם. ואכל בספר אליה רבה צדד להחמיר.

משנה ברורה

כ" דרך רשות הרבים גם כן שרי, והוצאה מחר ביום טוב. כ" ודע דגם בשבת מחר לו להוליכה לכהן במקום שיש ערוב, כ" ובאפן אם היה אפוי מאתמול, דעסה אינה ראויה למידי בשבת. ובמקום שאין ערוב אם מחר לבא הכהן לביתו של ישראל בשבת ולאכל שם, עין באור הלכה (אות א): (יט) שְׁנִלוּשָׁה בַּעֲרֵב יוֹם טוֹב. ומירי שגמר כל הלילה מערב יום טוב, דכבר נתחייב בהפרשת חלה, כ" אכל אם היה לו לעסק ביום טוב בגמר לישתה, אם כן מערב יום טוב לא נתחייב עדין בחלה וכהתחיל ללוש ביום טוב דמי: (כ) אָסוּר לְהַפְרִישׁ וכו'. דאין מגביהין תרומות ומעשרות בשבת ויום טוב היכי דטבילי מאתמול, וכנ"ל בסעיף קטן יז, וכן כ" בהיה אפוי מאתמול דאסור להפריש היום. ואפלו בחלת כ" חוץ לארץ הדין כן, כ" ואפלו לא הפריש מחמת שכתה נמי אסור לו להפרישה, ואם עבר והפריש, אם במזיד אסור לו ולאחרים עד מוצאי שבת, ואם בשוגג כ" מחר מיד, וכדלעיל סימן שלט במשנה ברורה סעיף קטן כה: (כא) אֶלָּא אוֹכֵל וכו'. הינו לדין בחוץ לארץ, דחייבה אינה מן התורה, ובחלת ארץ ישראל ל" ליכא תקנה, אלא אם כן ילוש עוד עסה, ובכסוף הסעיף: (כב) וּמַשְׁיֵר קֶצֶת. הינו יותר מכדי שעור שרוצה להפריש, כדי שיפריש חלה מאותו השייר, דבעינן שיהיה שיריה נכר, ועוד, דאם לא יניח רק שעור חלה, דמי ^א כמאן דמפריש ביום טוב: (כג) וּלְמַחֵר מִפְּרִישׁ וכו'. ובערב פסח שחל להיות בשבת, שאפה לחם חמץ על שבת, שאי אפשר לאכל ולשיר ולהניח עד למחר, אם לא הפריש חלה מערב שבת, כ" הסכימו פמה אחרונים דסמכין בדיעבד ל" אהני פוסקים דבחלת חוץ לארץ שרי להפריש אפלו בשבת ויום טוב, ויפריש ויתנה לכהן קטן פחות מתשע, או אפלו ל" לגדול ששכל, ואף דיש אחרונים שסוברין דאין לו תקנה לפת זה לאכילה, מפל מקום במקום הדחק שאין לו פת אחר לשבת, יש לסמוך להקל: (כד) וּמַחֵר לְאַפּוֹת הַפֶּת עַל יְדֵי שִׂיאֲכָל וכו'. ואף על גב דעוסק גם בשביל חלק החלה שיש בו, וחלק זה לא יאכל ביום טוב לכהן, ובכעין זה אסרינן לקמן בסעיף ו, שאני הכא ל" דאי אפשר לחלק החלה מן

גופא, מחר להפריש:

[*] וּלְמַחֵר מִפְּרִישׁ. עין משנה ברורה מה שכתבנו לענין ערב פסח שחל בשבת דלא יוכל לעשות עצה זו, והוא ממנן אברהם שכתב וזה לשונו, דהא יצטרך לבצר חמץ, ואם כן נמצא אוכל טבליים למפרע, ומסיק המנן אברהם דאין לו תקנה, ובמשנה ברורה העתקנו בשם הקרבן נתנאל ועוד אחרונים לקמן בשעת הדחק על הפוסקים דפוסקים כרבה, דחלת חוץ לארץ אף שנילושה מערב יום טוב מחר להפריש ביום טוב ולהתנה לכהן קטן או גדול ששכל לקרי, ובספר קרבן

שער הגיון

וכן נוטה במנן אברהם לזה מסבא דנפשה, עין בדברי סעיף קטן י: כט. ואפשר דכזה מחר אפלו להוליך לכהן ומשכננו וכו', ועין בחדושי תרש"א דף יב ע"ב ובכ"ז ריש סימן זה מה שכתבו על דברי מהר"א: ל. וממילא אסורה גם בטלטול, וכן מבאר בתוספתא וירושלמי, וכדמוקי לה הרמב"ם ותרש"א בחלת ארץ ישראל, וכן כתב הפרי תרש"א: לחוש לשבת ר"ח בשם רש"י עין טור: לב. קרבן נתנאל בפרק קמא דביצה ובגדי ישיע ונתנאל ר' עקיבא איגר בבאורי, ועין לעיל בסימן תמר בשערי תשובה שצדד גם כן הכי: לג. ובפרט שתרבה הם המקלין הלא המה רבנו חננאל וספר התירומה וראב"ן ור"ה וראב"ד בהשגות (ועין בפארי שכתב שהראב"ד חזר בו) ונתנאל בחדושי ותרש"א ותמאיר, ועין באור הלכה (אות ב): לד. עין בסימן תמר פמשה ברורה סעיף קטן כ: לה. התנ"א ושאר אחרונים. ועין בהגרי"ה שהטעים הדברים:

ס. ומשיר. הינו בחלת חוץ לארץ, אכל חלת ארץ ישראל עין ביורה דעה סימן שכנ: ו. חלה. אכל אסור לשיר רק כדי חלה לחור, בית יוסף. וכתב המנן אברהם, וממילא בערב פסח שחל בשבת ושבת להפריש חלה בערב שבת מלחם חמץ שאפה לשבת, אסור לאכל ממנה, דהא יצטרך לבצר חמץ, ואם כן נמצא אכיל טבליים למפרע, ואין לומר יתן המשיר לעכ"ם במתנה והעכ"ם יחזיר ויתננו

באר היטב

לתן לו אפלו כשכא לביתו, אם לא שהוא רגיל אצלו תדיר, והוא על פי מה שפרש בדברי התוספות שם בדבור המתחיל אין מוליכין, ולפי זה פורשו כן הוא גם בפסקי תוספות, ובש"ז תמה עליו, דאם מפסיק רשות הרבים או פרמלית מאי הרי, הרי הוא אכל נפש דאדם, ובאליה רבה מישב זה, עין שם, ודבריו אינם מוכנים כלל, והעקר הוא דים של שלמה קאי על שבת, וכן כתב במאמר מרדכי והוא פשוט, מיהו, בעקר הדין עין במהרש"א ובמהר"ם ובמהר"ם שיהי ובפרי חדש שהביאו דברי הר"ש פרק ד דמאי שכתב להדיא דקאי המשנה אלאב דמאן דאסר בתרומה לכלי עלמא, אכל לפי מה דפסקינן כר' יוסי דבריהם דלכית הלל אפלו בתרומה מוליכין לביתו של כהן ואין חוששין שמא תרם היום ונאבא דמהרש"א ומהר"ם לא עמד על פנות רש"ל ותמהו עליו, וגם להם שלא ראו כס של שלמה שמבאר דבריו אמקום שאין מוליכין לכלי עלמא, ואם כן מנין לנו לחלק כלל חלוקים אלו, ועל כן אפלו אין רשאי להוליך, על כל פנים יכול לבא לביתו ולאכל, וכן הסכים במאמר מרדכי להקל, וגם הסבא דיסבורו שתרם ביום טוב לא שייך בחלה, דמחר לכלי עלמא להרים היכא שלש ביום טוב. אבא, דבאליה רבה כתב, דמדברי הרמב"ם שהעתיק האי דינא בפרק כג דשבת מוכח דסבירא לה דמתניתין הוא אלאב דהלכתא, ודלא כר' שמשון, עין שם, אכל באמת המעין היטב יראה שבחבורו לא פרש כלל משנה זו כפי פרוש הירושלמי, וכפי שהעתיק בפרוש המשנה, דלא יטלם, הוא כמו לא יתנם, וראה, שבחבורו העתיק לשון המשנה, לא יטלם, ונראה שפרש המשנה כפשוטה, דלא יטלם, רוצה לומר, שאינו רשאי להזיז ממקומו, ודין זה הוא דוקא בשלא הפריש מערב יום טוב אלא שקרא לה שם, ולהכי גזרו חכמים שלא יזוז הוא בעצמו, דהרי כמו שמגביה תרומות בשבת דאסור, אלא שכהנים באים ונוטלים ואוכלים, דלדידהו ליכא אסורא, דהא באמת הוא כמפרש מערב יום טוב, עין שם בחבורו שמוכח כפרושנו, ולפי זה בשהפריש בידיו לא מצינו כלל דלא יהא רשאי לטלם, ואחר כך מצאתי בפרוש הגר"א שם שמפרש בהדיא דלש"ס דילן אין הפרוש ככירושלמי, אלא דלא יפריש וכפי מה שכתבנו. ולפי מה שכתבנו היה נראה לי להסביר בביצה לו בתרצו דרב יוסף, לא נצרכה אלא לתנה לכהן בו ביום, (עין שם פרוש רש"י, ודחוק מאד), ולולי דבריו היה נראה לעניית דעתו, דרב יוסף מתיר אקשיא דקמקשה פשיטא, ורוצה לומר, דהא מתקן הוא, וכבר שמענו בשבת לג דאפלו בספק חשכה אין מעשרין בשבת, והוא הדין ביום טוב, וכל שכן ביום טוב גופא, ועל זה מתיר דהמשנה אירי דכבר קרא לה שם, וממילא מחר הבעל הבית לאכל על ידי זה דנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר, והאי דהוא מגביה הוא רק כדי לתנה לכהן בו ביום, והנה אמרנו דכזה שרי שבאמת הלא התבואה כבר מתקנת היא, קא משמע לן דאסור, וכנ"ל במשנה דדמאי, דעשו רבנן כאלו עדין טבול, ולא יפריש, והא דקאמר הגמרא והני מלי דטבילי מאתמול, רוצה לומר, שהיה טבול מאתמול, וקרי לה טבול משום שבאמת אתמול היה טבול, (ורק שקראי אס נעשה טבול היום, כגון עסה שלישתה היה ביום טוב

גופא, מחר להפריש:

כב. עין תוספות ביצה ותרש"א שם וקדם של שלמה, וכן כתב הש"ז ומאמר מרדכי, ודברי אליה רבה בזה, שמשנה לדינא לצרף כהן כמו לצרף כותי, אינם מוכנים, עין שם: כג. פוסקים, ובדמקחא מפתניתין דמאי פרק ד: כד. אחרונים: כה. תרש"א בחדושי, וכן כתב בעבודת הקדש, אף שלשונו שם מגמגם קצת. וכל זה בחלת דין שהוא חלת האור, אכל בחלה שהורה כל שהתחיל בלישה מערב יום טוב אין מפרישין ביום טוב, דבחלת שהורה החיוב להפריש מהתחלת הלילה, כן הוציא שם תרש"א מירושלמי, וכן מבאר ביורה דעה סימן שכו, וכן הסכים הפרי תרש"א, ועין מה שכתב בתוספות שם פסוקא, ובנהר שלום ודוק: כו. פשוט: כז. כהפוסקים באובה דשמואל, ואפלו בחוץ לארץ פליגי, וכן הסכים תרש"א בחדושי ובסבירות הקדש, וכן פסק פרי תרש"א: כח. כן מוכח מתוספות ביצה ב דבורה המתחיל לגלגל, וכו מבאר להדיא בתוספתא. ומובאה גם במלחמות להרמב"ם ובחדושי הרשב"א.

ז נתבאר במה דצינתי
לעיל בסימן תנו סעיף
ב. ח פריקא ביצה כב
ובבית הלל.

(כה) ואם רוצה, יוכל ל'לוש' (כו) עוד עסה אחת ביום טוב, (כז) ויצרפם יחד ויפריש מאותה עסה גם על מה שלש מערב יום טוב (הגהות מיימוני פרק ג ומדכי פרק אלו עוברין ובית יוסף בשם תוספות פרק קמא דביצה): ד. 'המפריש חלה ביום טוב (כה) והיא טמאה, (כט) לא יאפה אותה ולא ישרפנה, (ל) שאין שורפין קדשים ביום טוב, [א*] אלא (לא) מניחה עד הערב ושורפה: ה. מתיר לעשות ביום טוב פתין גדולים, (לב) ולא חישינן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הגהות

(א) דא יאפה. ועין בשאגת אריה סימן סג דמסיק להתייר לאפות בלא קריאת שם חלה:

לפי שאסור לאכלה ואסור גם כן לטלטלה. וכתב הש"י, וצריך להזהיר לנשי המון עם דין זה, שאין שורפין החלה ביום טוב, אלא מניחה עד הערב ותשרף:

בְּאֹר הַלֵּכָה

נתנאל סיס עוד, דאם אין לו כהן קטן יוכל להפריש פחות מכזית דאינו עובר עליו בכל נראה ויכפה עליו כלי עד מוצאי יום טוב. וקשה. דהלא תאסר בהנאה כשיגיע זמן אסור, ואיך יפריש חלה מאסורי הנאה, וכן משמע בפשיטות פסחים דף לג תוספות דבור המתחיל תתן, וכן מבאר בצ"ח שם דבחמץ בפסח לדין דקניא לן דאסור בהנאה, אין חל שום קדשה על התרומה, והא דמחלקינן בין היתה שעת הכשר ללא היתה הוא רק אלבא דר' יוסי הגלילי דסבירא לה דאינו אסור בהנאה, עין שם וכן כתב בהגהות הרא"ם הנדפס בש"ס וילנא, ועין עוד בחורשי ר' עקיבא איגר שם, ועל כן לא העתקתי דבריו אלו במשנה ברורה. ומה שתלה המגן אברהם דבריו משום דחבי לבער, משום דאי לא הכי, אף דאסור בהנאה בפסח, ישהנו עד אחר הפסח ושוב אין אסור מן התורה. ודברי הקרבן נתנאל אי אפשר לישיב בזה, דגם פחות מכזית חייב לבער מדרבנן על כל פנים בחל המועד, ואם כן אסור להשהותו עד אחר הפסח, ובתוך הפסח הלא אסור בהנאה כנ"ל ואין חל על זה שם חלה וגם בקרבן נתנאל גופא כתב דישנהו רק עד מוצאי יום טוב כדן חמץ שנמצא בפסח, עין שם, והינו עד חל המועד:

ד [א*] אלא מניחה עד הערב ושורפה. במשנה איתא ומניחה עד הערב, ומשמע גם כן דשורפה אז. ועין הגהות ר' ישעיה פיק שעמד על זה מהא דקניא לן אין שורפין קדשים בלילה, ואם כן לכאורה הוא הדין לתרומה וחלה שננטמו. אמנם באמת גם ממשנה פרק במה מדליקין נמי משמע לכאורה ששורפין תרומה בלילה, שהרי אמרה רק שאין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב אבל בחל מדליקין וכדמבאר גם בש"ס שם, והדלקה הוא מסתמא בלילה, ואם כן אף בחל אין להדליק, ומוכת דשורפין בלילה. ומצאתי ששכר עמדו בזה הראשונים והביאו ירושלמי בזה, עין רמב"ן ורשב"א וירושבי' וחדושי הר"ן שם בדף כד ע"ב ובמהר"ם חלאה פסחים דף ג. ועין גם בתוספות שבת כד ע"ב בדבור המתחיל עד בקר, אלא דדברי הירושלמי אינם מוכנים, גם תלי לה שם במאן דאמר מילה שלא בזמנה נמול בלילה, ואנן לא קניא לן כהאי מאן דאמר, וצריך עיון שם בירושלמי ובדברי הראשונים הנ"ל:

שיצפה ומניחה שם עד חל המועד ואז שורפה: (ל) שאין שורפין וכו'. ואף על גב דשרפת חלה טמאה מ"מ מצוה, מכל מקום אינו דוחה יום טוב, שהוא עשה ולא תעשה: (לא) מניחה עד הערב ושורפה. ומשמע לכאורה דשורפה בלילה, ועין בבאור הלכה (אות ג) מה שכתבנו בזה. מכל וכל זה בחלת ארץ ישראל שהיא אסורה לטמאים, או בחוץ לארץ במקומות שאין נוהגים להאכילה לכהן טהור מטמאת קרי [דהינו גדול ששכל או קטן פחות מכן תשע], או במקום שאין כהן לפנינו, אבל אם נוהגין לתת לכהן ויש שם כהן, מתיר לו לאפותה, ונתבאר לעיל סימן תנו: ה (לב) ולא חישינן שמתוך כך וכו'. רוצה לומר, הואיל ואין בה טרח כל כך כמו שיש בפת קטן בעריכת כל אחת מהן, ועל כן הנה אמינא שיש לחוש שיאפה יותר ממה שצריך, והינו באפן שאסור כ"י וכגון בתנור גדול או בכמה פעמים, דבתנור קטן ובפעם אחת, אפלו לאפות יותר ממה שצריך לית לן בה מפני שהפת משתבח על ידי זה וכדלקמן סימן תקו סעיף ו. והוא הדין שמתיר לו לאפות כ"י חרין דקים מאד אף על גב דטרח הרבה בעריכת ובלישת כל אחת ואחת:

שַׁעֲרֵי הַצִּיּוֹן

ציון רק סמוכין, וכמו שפרשו הפרי מגדים והמחצית השקל, אכן במקום הדחק שאין צריך לאפיה מרבה נראה שיש לסמוך על המקליון, דבלאו הכי דעת הרבה ראשונים בחלת חוץ לארץ דמתיר להפריש לכתחלה ביום טוב, וכן"ל. מר. מגן אברהם ושאר אחרונים. ועין שם ביורה דעה בנקודות הפסח בסימן שכו שהאריך להביא הרבה פוסקים שחלקים אמחבר שם שלעולם צריך ציון קלי, אכן הגר"א שם הכריע שהמחבר, עין שם באריכות. ועין ביד אפרים מה שכתב על דברי הש"ך שם בסוף הסעיף: ד מר. אחרונים: מר. משנה ביצה כז ע"ב ותוספתא שם פרק א: מר. הגר"א. ועין לעיל סוף סימן תצו: מר. יש אומרים שהוא מדאורייתא ויש אומרים שהוא מדרבנן, עין שבת כד ברש"י ותוספות בזה: מט. הגר"א, עין שם: ד ג. תוספות ושאר פוסקים, ומייר השלחן ערוך שזה הפת גדול צריך לו, אכן הנה אמינא שיש לחוש שפא יאפה עוד פת אחרי שאין לו בזה טרח כל כך: נא. כן מוכח מתוספות ורא"ש ומאירי ושאר מפרשים: נב. רש"י פסחים לו ע"א, והעתיקו העלת שבת:

בְּאֹר הַיָּמָב

גם בספר עבודת הקדש לרשב"א מתייר: מ. ללוש. ודוקא שצריך לפת חמה. מדכי מגן אברהם: ט. טמאה. כגון בזמן הזה שכלנו טמאין: י. לא יאפה. לפי שאסור לאכלה ואסור גם כן לטלטלה. וכתב הש"י, וצריך להזהיר לנשי

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

העסה, שהרי אסור לו להפריש, וי' ועוד, שחלק החלה בזמן הזה הוא דבר מועט וליכא תוספת טרחה בשבילו. ויש מחמירים ואומרים, וי' דכיון דלש מאתמול, ואתמול היה אפשר לחלקו ולהפריש חלק החלה, לא שרינן לה ביום טוב לאפות כל העסה משום חלק החלה שיש בו שנאפית שלא לצורך יום טוב, וי' ויש לחוש לזה לכתחלה שלא לאפות כל העסה, ורק שישאיר לט קצת עסה שלא לאפותה עד אחר יום טוב, וממנה יפריש חלה גם בעד עסה הראשונה. מיהו, אם עבר ואפה, בודאי מתיר לו לאכל, ולהניח מעט שיפריש מזה חלה למוצאי יום טוב: (כה) ואם רוצה יוכל וכו'. ומייר שצריך לה מ"א או שרוצה לאכל פת חמה, ולהכי לא אכפת לן אם אגבה מחלק גם עסה הראשונה, ואפלו בחלת ארץ ישראל מ"י יכול לעשות עצה זו: (כו) עוד עסה. ודוקא ביש בה שעור חלה, אבל באין בה כשעור, אלא דמצרפה עם הראשונה שיש בה, אסור, דמי כמאן דמפריש חלה מעסה שנלושה מערב יום טוב [מחצית השקל ופרי מגדים ויד אפרים]. מ"י ויש מקלין דאפלו אין בה כשעור, ועל ידי צרוף סל, ובמקום הדחק יש להקל: (כז) ויצרפם יחד. לפי מה מ"י שפסק המחבר ביורה דעה סוף סימן שכה, שתי עסות שיש בהם בכל אחת שעור חלה אין צריך לא צרוף כלי ולא נגיעה, אלא מניח שתיהן לפניו ומפריש מזה על זה, והכא נמי כן אם היה בכל אחת כשעור: ד (כה) והיא טמאה, והוא הדין תרומה וחלה מ"י בזמן הזה שכלנו טמאי מתים: (כט) לא יאפה אותה. משום דהיא אסורה באכילה, מ"י והוא הדין שאסורה היא בטלטול מטעם זה, ואף על פי כן מ"י מיר כשקרא לה שם חלה ועדין היא בידו קדם שהניחה, רשאי לטלטלה לכל מקום שיצפה ומניחה שם עד חל המועד ואז שורפה: (ל) שאין שורפין וכו'. ואף על גב דשרפת חלה טמאה מ"מ מצוה, מכל מקום אינו דוחה יום טוב, שהוא עשה ולא תעשה: (לא) מניחה עד הערב ושורפה. ומשמע לכאורה דשורפה בלילה, ועין בבאור הלכה (אות ג) מה שכתבנו בזה. מכל וכל זה בחלת ארץ ישראל שהיא אסורה לטמאים, או בחוץ לארץ במקומות שאין נוהגים להאכילה לכהן טהור מטמאת קרי [דהינו גדול ששכל או קטן פחות מכן תשע], או במקום שאין כהן לפנינו, אבל אם נוהגין לתת לכהן ויש שם כהן, מתיר לו לאפותה, ונתבאר לעיל סימן תנו: ה (לב) ולא חישינן שמתוך כך וכו'. רוצה לומר, הואיל ואין בה טרח כל כך כמו שיש בפת קטן בעריכת כל אחת מהן, ועל כן הנה אמינא שיש לחוש שיאפה יותר ממה שצריך, והינו באפן שאסור כ"י וכגון בתנור גדול או בכמה פעמים, דבתנור קטן ובפעם אחת, אפלו לאפות יותר ממה שצריך לית לן בה מפני שהפת משתבח על ידי זה וכדלקמן סימן תקו סעיף ו. והוא הדין שמתיר לו לאפות כ"י חרין דקים מאד אף על גב דטרח הרבה בעריכת ובלישת כל אחת ואחת:

לו. מאמר מדכי, ומטעם דחלת חוץ לארץ אין לה שעור, עין ביורה דעה סימן שכב וסימן שלא, ומסיים במאמר מדכי, דלא גרע מסימן תצו סעיף יט דאם יכול לכסות ברוקנה אחת שאין צריך להרבות וכו' דשרי, וכמו כן הקא, עין שם: לו. מ"י ואלהי בכה ופרי חדש, ומישב בזה קשית מגן אברהם מסימן תנו: לח. פרי חדש ושאר אחרונים: לט. מחצית השקל, וכן הסכים בבגד ישיע, וכן מצאתי להצ"ח והגר"א, וסבירא לה דקשם שמתירין אנו באוכל ומניח יותר מכדי שעור ואף על גב דבכדי שעור היה אסור אף דאינו מפריש בידים ומשום דלא נראה כמפריש, כמו כן יש להתייר להפריש להקרא חלק עסה מקדש, ולא הוי בכלל אין מגביהין כיון שיש בו יותר מכדי שעור: מ. מ"י ושאר אחרונים: מא. פוסקים: מב. אחרונים: מג. חמד משה ומקור חיים בסימן תנו והגר"א, והם הבינו שמה שכתבו התוספות מצה אחת הנו כפי הרגיל שהיא קטנה, ולדבריהם ניקח מה שהצריך הרמ"א צורך, אבל הדי אפרים וסיעתו מפרשים דהכונה שיהיה בה כשעור, וכמו שכתב בהגהת סמיק, ולכתחלה בודאי נכון לחוש לדעת המחמירין, וכן משמע מקמן אברהם דלא מצריך